

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAŽIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257

BROJ
432

Subotica, 1. srpnja 2011. Cijena 50 dinara

HRVATSKA POPUT FENIKSA

PRESKAKANJE VATRE
U ĐURĐINU

SUSRET KUD-OVA
»MATIJA GUBEC«

PETROVDAN
U MONOŠTORU

INTERVJU
KATARINA FUČEK

KAKVA JE BUDUĆNOST
MANJINSKIH MEDIJA

PTB

HRVATSKA
RIJEČ

MAGYAR SZÓ
KÖZLETT NAPILAP - DAILY HIT

ILIAS BUDU

Libertatea

PSYCHE CROBO

Pazna Cybernetica
Radio Subotica
Slobodni Hrvati

SUBOTICA**GAS**

Јавно комунално предузеће “Суботицагас” - Суботица

Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat - Szabadka

Javno komunalno poduzeće “Suboticaplin” - Subotica

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba: 024/641-211

Kredit za refinanciranje

bez valutne klauzule

bez naknade za
odobravanje, bez
depozita i udjela

odobravanje odmah
po otvaranju tekućeg
računa

NKS - referentna kamatna stopa
NBS + 6,00% godišnje

18,50 % godišnje
na dan 08.04.2011.

EKS = NKS

infotelefon
021488 4433
www.rbv.rs

do **84**
mjeseca

Upis u poseban popis birača hrvatske nacionalne manjine

Zakon o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina iz 2009. otvorio je mogućnost upisa u posebne popise birača nacionalnih manjina u Srbiji. Formular za upis možete preuzeti na sajtu Hrvatskog nacionalnog vijeća www.hnv.org.rs i Hrvatske riječi www.hrvatskarijec.rs. Nakon što ga ispunite i vlastoručno potpišete, možete ga poslati preporučenim pismom na adresu Hrvatskoga nacionalnog vijeća (Preradovićeve 13, 24000 Subotica), koje će ga onda proslijediti mjesno ovlaštenim općinskim i gradskim uredima. Nakon upisa u posebni popis birača hrvatske nacionalne manjine, ovlašteni ured preporučenim pismom će poslati na Vašu kućnu adresu rješenje o upisu u posebni popis birača.

Upisom u posebni popis birača hrvatske nacionalne manjine stječe se pravo sudjelovanja na neposrednim izborima za HNV, ukoliko u ovaj popis do sljedećih izbora bude upisano više od 50% od ukupnoga broja pripadnika hrvatske nacionalne manjine prema posljednjem popisu stanovništva, umanjenog za 20%.

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

Neka druga Europa

Hoće li manjinski mediji biti prva žrtva Strategije razvoja sustava javnog informiranja u Republici Srbiji do 2016. godine, čije se usvajanje očekuje početkom jeseni? Prema nacrtu Strategije, koja se trenutačno nalazi u fazi javne rasprave, svi mediji se trebaju privatizirati, uključujući i manjinske. Ovu tezu slušamo već godinama, naročito od strane novinara, predstavnika novinarskih udruga i medijskih eksperata iz većinskog naroda. Usprkos argumentima novinara manjinskih redakcija i predstavnika nacionalnih manjina da ovi mediji ne mogu opstati na tržištu, sada je ova ideja postala i dio Strategije, pa ako se ona usvoji budućnost manjinskih medija postaje vrlo neizvjesna.

Protiv privatizacije izjasnila se i pokrajinska Vlada, no kreatori nacrtu Strategije nisu uzeli u obzir ni to. I dalje se uporno zastupa teza kako je jedina zaštita objektivnog, nepristranog novinarstva i zaštite javnog interesa privatno vlasništvo nad medijima, premda iskustvo u privatizaciji medija govori upravo suprotno. Pokrajinski ministar za kulturu i informacije Milorad Đurić istaknuo je na okruglom stolu održanom u Skupštini AP Vojvodine kako mediji lokalnih samouprava koji su privatizirani, niti su postali slobodniji, niti su postali tržišno učinkovitiji, niti su pridonijeli jačanju demokratskih odnosa u društvu. Ravnatelj naše ustanove istaknuo je na istom skupu kako se zastupaju neoliberalistička shvaćanja oko vlasništva nad medijima, a istodobno se uvodi institut presedana u pogledu vlasništva i financiranja ustanova javnih radiodifuznih servisa na nacionalnoj i pokrajinskoj razini. Ako se već uvodi taj presedan, istaknuo je Ivan Karan, onda on mora biti i za medije na manjinskim jezicima gdje su osnivači nacionalna vijeća.

Hoće li pisci Strategije, koji se kad kritike postanu suviše glasne zaklanjaju iza europskih standarda, uvažiti ove argumente, ne znamo. Samo znamo da u Republici Hrvatskoj, koja je završila pregovore i ispunila sve uvjete koje zahtijeva pristupanje EU, manjinski mediji nisu privatizirani, pa je tako glasilo srpske nacionalne manjine Novostima i dalje izdavač Srpsko narodno vijeće, a financira ga država. Isto tako je i u jednoj od članica EU, nama susjednoj Mađarskoj, gdje se također manjinska glasila financiraju iz državnog proračuna a izdavači su im manjinske samouprave. Ako je već tako, onda ostaje nejasno zašto u državama članicama EU manjinske medije i dalje može financirati država, a osnivači su im manjinske samouprave, dok u Srbiji trebaju važiti neka druga pravila. Neke druge Europe?

J. D.

Košarač, zanimanje koje se uči samo od starih majstora

CVIJEĆE U VRBOVOM PRUĆU...22-23

DOPISNICI

Godišnji koncert »Jelačića«

KRUNIDBA RADA I ZALAGANJA...27

Obnovljen nekadašnji običaj Hrvata Bunjevaca

PRESKAKANJE IVANJSKE VATRE U ĐURĐINU.....29

KULTURA

Zijad Gračić, prvak Drame zagrebačkog HNK i zvijezda telenovela

GLUMAC SE CIJELI ŽIVOT IGRA.32-33

SPORT

Dijana Šefčić, reprezentativka Srbije u bacanju kugle

ZDRAVLJE JE MOJA NAJVEĆA POBJEDA.....49

SADRŽAJ

AKTUALNO

DZH zatražila da se televiziji Prva Srpska oduzme pravo na nacionalnu frekvenciju

»IVAN IVANOVIĆ VRIJEĐAO KATOLIČKU CRKVU I HRVATE«...7

TEMA

Javna rasprava o Nacrtu strategije razvoja sustava javnog informiranja u Republici Srbiji

NEMAMO PRILIKA ZA NOVE PROMAŠAJE.....10-11

1. srpnja 2011.

Susret KUD-ova »Matija Gubec« u Gornjoj Stubici

BOGATO TRADICIJSKO NASLIJEĐE I FOLKLORNA BAŠTINA.....15

INTERVJU

Katarina Fuček, ravnateljica Hrvatske matice iseljenika

OSTVARIVANJE HRVATSKOG KULTURNOG ZAJEDNIŠTVA.....12-13

SUBOTICA

Nova gradska odluka o držanju domaćih životinja

ŽIVOTINJE IZVAN GRADA.....20

NOVE PROSTORIJE MO DSHV NOVI SAD

Otvorena vrata

Novosadska Mjesna organizacija DSHV-a, nakon više od šest mjeseci od ponovnog osnivanja, i službeno je dobila na korištenje prostorije za svoje aktivnosti. U srijedu, 22. lipnja, predsjednik DSHV-a *Petar Kuntić* u prostorijama JP Poslovni prostor u Novom Sadu potpisao je Ugovor o zakupu poslovnog prostora na razdoblje od pet godina. Na ovaj će način MO DSHV-a, koja je ponovno osnovana u listopadu 2010. godine, moći nastaviti sa svojim redovitim aktivnostima.

Ovom prilikom predsjednica MO DSHV Novi Sad *Ankica Jukić-Mandić* uputila je poziv svim članovima, simpatizerima, suradnicima i prijateljima da posjete ured koji se nalazi u PC Lupus, Ulica Zmaj Jovina br. 28., na prvom katu. »Veoma nas raduje što smo poslije dužeg vremena uspjeli dobiti prostorije na korištenje. Zahvaljujući našem statusu parlamentarne stranke, suradnji s gradonačelnikom *Igorom Pavličićem* i dobroj suradnji s čelništvom JP Poslovni prostor, novosadska Mjesna organizacija može koristiti dvije prostorije koje se nalaze u samom centru Novog Sada, gdje ćemo ubuduće djelovati i gdje će biti otvorena vrata za sve naše članove, simpatizere i naravno za sve one koji poštuju i cijene dugogodišnji rad i trajanje DSHV-a.

Za našu MO ovo je dobar temelj za daljni rad. Mi se nadamo i vjerujemo da na teritoriju Novog Sada i okolice živi veliki broj Hrvata i da će postojanje našeg ureda i u ovom gradu dati poticaj svima da se izjasne kao Hrvati i skupa s nama idu dalje putem ostvarivanja svojih, zakonom garantiranih prava. Osim ovog veoma značajnog pitanja čeka nas i popis pučanstva na koji stavljamo poseban akcent, a pokraj toga ostaje prostora i za razne manifestacije, projekte, suradnju i daljnje razvijanje«, rekla je predsjednica.

Nakon svečanog uručivanja ključeva predsjednik *Petar Kuntić* poželio je sretan i uspješan rad novosadskog Mjesnoj organizaciji.

DAN DRŽAVNOSTI HRVATSKE OBILJEŽEN I U ZEMUNU

Poznavati i cijeniti svoje korijene

Svečano misno slavlje u župnoj crkvi Uznesenja BDM u Zemunu u povodu Dana državnosti Republike Hrvatske 22. lipnja predvodio je srijemski biskup *Đuro Gašparović* u koncelecijaciji s preč. *Jozom Dusparom*, zemunskim župnikom i dekanom, i još nekoliko svećenika. Osim dopredsjednika HNV-a s područja Srijema *Zlatka Načeva* te Andreja *Španovića*, člana IO HNV-a zaduženog za kulturu, nazočni su bili veleposlanik RH u Beogradu *Željko Kuprešak*, ministar savjetnik i povjerenik za hrvatsku manjinu u Republici Srbiji *Filip Damjanović*, kao i članovi Društva hrvatske mladeži Zemuna u tradicionalnim nošnjama, a slavlje je uveličao zbor »Svete Cecilije«. U propovijedi je biskup istaknuo koliko je važno poznavati i cijeniti svoje korijene te svuda pronositi mir. Veleposlaniku Kuprešaku darovan je grb Republike Hrvatske kao simboličan dar župnika, Zajednice Hrvata Zemuna, Društva hrvatske mladeži Zemuna i svih župljana. Obilježavanje Dana državnosti RH u Zemunu organizirali su Društvo hrvatske mladeži Zemun, Zajednica Hrvata Zemun te Knjižnica i čitaonica »Ilija Okrugić«.

(hmv.org.rs)

SEMINAR KLASTERA ZDRAVSTVENOG TURIZMA VOJVODINE

Podići kvalitetu korištenja prirodnih potencijala

Organizaciji Centra za konkurentnost i razvoj klastera, a uz potporu Pokrajinskog tajništva za gospodarstvo, 27. lipnja u Novom Sadu je održan seminar klastera zdravstvenog turizma Vojvodine: Povezivanje činilaca turističkog razvoja.

Prema riječima predstavnika Pokrajinskog tajništva za gospodarstvo, turizam ima značajno mjesto u programima razvoja Vojvodine i zato je resorno tajništvo podržalo i seminar koji treba doprinijeti da se podigne kvaliteta korištenja prirodnih potencijala u oblasti zdravstvenog turizma.

Cilj seminara je da se razvije toplički i drugi oblici zdravstvenog turizma i da se tako privuče što veći broj turista. Klaster zdravstvenog turizma Vojvodine obuhvaća toplice »Junaković« kod Apatina, ljekovite toplice kod Bezdana, sportski centar »Mladost« u Bečeju, poslovno-rekreacijski centar RELAX u Kovačici, toplice »Kanjiža«, toplice »Rusanda« u Melencima, Palić, toplice u Starom Slankamenu, toplice Vrdnik i prirodne potencijale Ade, Vršca, Sente, Odžaka, Bačke Topole i Malog Idoša.

Na seminaru je bilo riječi o modelu racionalizacije troškova poslovanja u 2011. godini prema makroekonomskom okviru memoranduma Vlade Srbije, zatim o atraktivnoj kvaliteti kao faktoru stjecanja konkurentske prednosti, povezivanju činilaca turističkog razvoja, o upravljanju medicinskim otpadom toplica, ali i o estetskom značaju tekstila u SPA centrima i toplicama.

Na početku seminara potpisan je i sporazum o poslovno-tehničkoj suradnji između fonda Klaster zdravstvenog turizma Vojvodine i Vojvodina ICT klastera, koja u geografskom smislu obuhvaća regiju DKMT. Ova regija bogata je termalnim vodama, što predstavlja razvojni potencijal koji se može bolje koristiti povezivanjem unutar regije.

DZH ZATRAŽILA DA SE TELEVIZIJI PRVA SRPSKA ODUZME PRAVO NA NACIONALNU FREKVENCIJU

»Ivan Ivanović vrijeđao Katoličku crkvu i Hrvate«

*Prozvani voditelj izjavio kako je priopćenje DZH-a »puno laži« i pokušaj »skretanja pozornosti na sebe« *
Nezavisno udruženje novinara Srbije traži od Republičke radiodifuzne agencije da ispita navode o uvredama*

Demokratska zajednica Hrvata (DZH) zatražila je da se televiziji Prva srpska oduzme pravo na nacionalnu frekvenciju zbog vrijeđanja Svetog Oca i Katoličke crkve te govora mržnje prema Hrvatima. DZH je 18. lipnja poslala otvoreno pismo predsjedniku Savjeta Republičke radiodifuzne agencije vladiki Porfiriju u kojemu navodi kako je u emisiji »Veče sa Ivanom Ivanovićem« 29. travnja i 6. svibnja voditelj pogrdno govorio o Katoličkoj crkvi i »pozvao Al Qaidu neka priček da Hrvatska uđe u Europsku Uniju pa da onda postavi atomsku bombu uz jasne insinuacije gdje«.

DZH tvrdi kako je voditelj emisije Ivanović i mnogo puta do tada izjavio kako mrzi Hrvate, te svojim stavovima poticao međunacionalnu mržnju. Prema ocjeni DZH, Prva srpska televizija s »takvom koncepcijom nema što tražiti u medijskom prostoru Vojvodine i Srbije«.

DZH je od vladike Porfirija zatražila neka stane u zaštitu svih građana Srbije, bez obzira

na njihovu nacionalnu i vjersku pripadnost, izrazivši čuđenje što nitko do sada nije stao u zaštitu katolika, kao što se činilo za druge u sličnim situacijama.

»Čak i sam poziv Al Qaidi na ubijanje jednog naroda nije bio dovoljan da RRA, resorno

nje DZH-a »puno laži« i pokušaj »skretanja pozornosti na sebe«. »Mislim da je to pokušaj male političke organizacije da skrene pozornost na sebe. Ako misle da sam ugrozio njihova prava, neka me tuže sudu. U njihovom priopćenju ima dosta

srpski dovoljno dobro, pa nisu najbolje razumijeli moje šale«. Iz RRA su početkom tjedna za »Blic« izjavili da još nisu dobili nikakvu službenu prijavu i da će reagirati tek poslije službenog zahtjeva, a iz TV Prva srpska su rekli da je izjava koju je za »Blic« dao Ivan Ivanović njihovo službeno stajalište.

U međuvremenu oglasilo se i Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS), koje traži da RRA ispita navode o uvredama. »Država Srbija i sve njezine institucije dužne su zaštititi manjine. Ako se država na najvišoj razini oglasila u slučaju američke komičarke *Chelsea Handler*, koja je vrijeđala i ismijavala čitav srpski narod zbog nepovoljnih kritika koncerta *Amy Winehouse*, nema razloga da država postupi drukčije kada je u pitanju zaštita drugog naroda u njezinim medijima, u ovom slučaju hrvatske manjine u Srbiji«, izjavio je predsjednik NUNS-a *Vukašin Obradović* i dodao, da su ton i način na koji Ivanović vodi svoj šou zabrinjavajući i kada su druge manjine u pitanju.

D. B. P.

ministarstvo ili druga meritorna državna tijela kojima je u opisu posla, reagiraju«, dodaje se u pismu DZH.

Prozvani voditelj *Ivan Ivanović* je za beogradski »Blic« izjavio kako je priopće-

laži, a politikanti su takvi. RRA je ozbiljna organizacija, koja dobro radi svoj posao, a mi kao televizija uvijek poštujemo njihove sugestije«, rekao je Ivanović dodajući, kako članovi DZH-a »možda ne govore

ČESTITKA DSHV-A NA ZAVRŠETKU PRISTUPNIH PREGOVORA RH

Veliki pomak priključenju europskoj obitelji

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini uputio je 27. lipnja čestitiku predsjednici Vlade Republike Hrvatske *Jadranki Kosor* sljedeće sadržine: »U ime Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i svoje osobno ime želim čestitati građanima Hrvatske i hrvatskim vlastima, kao i svim Hrvatima izvan domovine, na završetku pristupnih pregovora Republike Hrvatske. Ovaj povijesni trenutak veliki je pomak na europskom putu naše domovine i velika potvrda teškog rada Vlade Republike Hrvatske i naroda na putu priključenja velikoj europskoj obitelji. Vjerujem da će ovo postignuće još više učvrstiti i osnažiti našu suradnju i veze matične države i Hrvata u Vojvodini«.

»CRO-EDUCA« IZ SRIJEMSKE MITROVICE ODRŽALA TRIBINU ZA HRVATSKU MLADEŽ

O povijesnoj odluci Hrvatskog sabora

Povodom 20. obljetnice hrvatske državnosti, hrvatska udruga »Cro-educa« iz Srijemske Mitrovice održala je tribinu za hrvatsku mladež. Tribini održanoj 25. lipnja u prostorijama DSHV-a nazočile su 22 osobe iz Srijemske Mitrovice i Hrtkovaca. Nazočne je pozdravio predsjednik udruge »Cro-educa« *Mario Vrselja*, a predavanje o povijesnoj odluci Hrvatskog sabora održao je profesor povijesti i etnologije *Dario Španović*. Nakon predavanja pročitana je Deklaracija o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske donesena na sjednici Hrvatskog sabora 25. lipnja 1991. godine.

PROSLAVA DANA DRŽAVNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE U BEOGRADU

Hrvatska poput Feniksa

Nakon razaranja, brutalne agresije, nakon velikih nesreća koje su pogodile Hrvatsku, danas je Hrvatska pred pragom Europske Unije. Mi se jako veselimo tome jer smo u dvadeset godina učinili ono što su mnoge generacije Hrvata sanjale, rekao je veleposlanik Republike Hrvatske u Beogradu Željko Kuprešak

»Danas slavimo nekoliko stvari. Prvo slavimo Dan državnosti. Prije 20 godina Hrvatska je proglasila neovisnost i rekao bih da u današnja vremena možemo reći da je Hrvatska poput Feniksa. Nakon razaranja, brutalne agresije, nakon velikih nesreća koje su pogodile Hrvatsku, danas je

Hrvatska pred pragom Europske Unije. Mi se jako veselimo tome jer smo u dvadeset godina učinili ono što su mnoge generacije Hrvata sanjale«, rekao je veleposlanik Republike Hrvatske u Beogradu Željko Kuprešak u govoru prigodom svečanog obilježavanja Dana državnosti u rezidenciji na Dedinju.

STABILNO SUSJEDSTVO HRVATSKI JE INTERES

»Željeli smo se pridružiti euroatlantskim integracijama i uspjeli smo, ušli smo u NATO, a sada smo na korak puta do EU. S malim zakašnjenjem želimo proslaviti i Dan oružanih snaga RH. Ponosni smo na ono što je

Hrvatska vojska učinila i ponosni smo na djelovanje danas u regiji i u samoj Hrvatskoj«, rekao je Kuprešak te istaknuo da Hrvatska ulaskom u NATO i u europske integracije ostaje privržena regionalnoj politici. »Smatramo da je povjerenje i međusobno poštovanje preduvjet bilo kakve istinske suradnje

PREDSTAVNICI HRVATSKIH STRANAKA I UDRUGA O 20. OBLJETNICI DANA DRŽAVNOSTI

PREDSEDNIK DSHV-A I ZASTUPNIK U SKUPŠTINI SRBIJE PETAR KUNTIĆ

Hrvatska je kao država imala trnovit put dok je došla na ovu razinu, a to je jedan korak pred sam ulazak u EU. Sjetimo se samo Domovinskog rata, sjetimo se obnove države, pretvorbe, tranzicijskih muka, ali na kraju upornost se isplatila i Hrvatska postaje punopravni član za dvije godine. Za nas pripadnike hrvatske zajednice ovdje u Srbiji, kao i za građane Republike Hrvatske, to će značiti puno, možda ne odmah prve ili druge godine, ali u konačnici će to značiti bolji život. Nema niti jedna država u Europi gdje se živi gore nego što se živjelo prije nego što se pristupilo EU, pa računajući i veliki problem koji ima Grčka. Za nas pripadnike manjinskih zajednica, devet autohtonih hrvatskih skupina oko Hrvatske, i posebno za nas Hrvate u Srbiji kao najbrojnije skupine, matična država u EU značit će puno, jer ćemo sve više biti sustavni dio razmišljanja i činjenja hrvatske države, jer će biti više novca a samim tim lakše će se i raditi i obnašati dužnosti, a nadam se da će konačno i hrvatske institucije u Srbiji lakše moći vršiti svoje funkcije.

PREDSEDNIK HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA DR. SC. SLAVEN BAČIĆ

Završetak pregovora Republike Hrvatske s Europskom Unijom 24. lipnja i skori postanak Hrvatske 28. članicom Unije ove se godine preklapio s 20. obljetnicom postanka neovisne Republike Hrvatske.

Samostalna Hrvatska bila je nedosanjani san mnogih generacija koje su živjele u Hrvatskoj kao dijelu različitih državnih zajednica, a iako smo mi, vojvođanski Hrvati, time praktički postali manjinom, vjerujemo da imamo iza sebe državu koja može aktivno raditi na provođenju i zaštiti naših manjinskih prava. No, pripadnici hrvatske zajednice očekuju i da će nakon što Hrvatska postane punopravna članica Unije, ujedno ojačati i mehanizam zaštite manjinskih prava Hrvata, pa tako i zalaganje Hrvatske za nas, budući da u Srbiji prečesto postoji velika razlika između proklamiranog i stvarnog. Domjenci u povodu Dana državnosti koji se sada već tradicionalno održavaju u Subotici i Beogradu predstavljaju ne samo promociju Hrvatske u Subotici, Beogradu, Vojvodini ili Srbiji, već ujedno promoviraju i našu hrvatsku manjinsku zajednicu među ovdašnjim političkim establišmentom.

PREDSEDNIK HKUPD-A »MATIJA GUBEC« I PREDSEDNIK PODRUŽNICE DSHV-A U SOMBORU MATA MATARIĆ

Za mene, kao čelnika Hrvata u tom dijelu Vojvodine, dolasci ovamo su uvijek bili svečani, a dolazio sam da odam poštu matičnoj hrvatskoj domovini koja je izborila svoju samostalnost. Nesretna vremena kad smo morali vrlo oprezno dolaziti na ovakve skupove, a poslije smo bili ispitivani gdje smo bili i tko je bio, su prošla. Kao i vojvođanski Hrvati, tako je i RH već sazrela u ozbiljno punoljetstvo i sada mi, Hrvati u Srbiji, ne možemo prenositi odgovornost niti na Srbiju niti na Hrvatsku, moramo se brinuti o sebi jer smo punoljetni. Počastvovan sam uvijek pozivom da prisustvujem prijemu i na neki način ushićen što sam dio ovoga današnjeg događaja u rezidenciji veleposlanika RH u Beogradu.

na ovim prostorima. S našim postankom punopravne članice EU naša će odgovornost biti još veća i želimo pomoći svima onima koji žele takvu vrstu pomoći. Želimo pomoći svim zemljama u okruženju i ovo što sada govorim sigurno nije politička floskula niti političko podilaženje. Jednostavno, stabilna europeizirana regija je isto tako i hrvatski interes. Sa stabil-

Na svečanom prijemu u povodu Dana državnosti priređen je program u kojem su sudjelovali folklorni ansambl »Osijek 1862.«, klapa »More« iz Šibenika te specijalna gošća, poznata čelistica iz Hrvatske Ana Rucner

nim susjedstvom siguran sam da će Hrvatska napredovati, a isto tako i sve ove ostale zemlje. Ponavljam prijateljima u Srbiji ovdje danas da možete računati na našu pomoć i u svakom slučaju ćemo učiniti sve da i Srbija ubrza svoj put prema europskim integracijama«, poručio je Kuprešak.

Kuprešak se zahvalio predstavnicima Vlade Hrvatske, parlamenata, političkih stranaka, zatim predstavnicima pravoslavne, katoličke i islamske vjeroispovesti u Srbiji te predstavnicima Hrvata u Srbiji koji su prisustvovali proslavi, kao i Privrednom pregledu koji je ovim povodom objavio specijalni dodatak o Hrvatskoj. Prisutan je bio i veliki broj gospodarstvenika te ljudi iz umjetničkih i kulturnih krugova, pojedinih političkih stranaka - predsjednik LDP-a *Čedomir Jovanović*,

zatim *Suzana Grubješić* iz URS-a, ali nije se moglo ne zamijetiti odsustvo predstavnika Vlade Srbije.

Predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i zastupnik u Skupštini Srbije

Petar Kuntić je prokomentirao za HR nedolazak predstavnika DS-a: »Bilo je znakovito da nitko iz najjače vladajuće stranke, DS-a, nije bio nazočan, i smatram da to nije na fonu onoga što govore i čine predsjednici Srbije i Hrvatske, *Boris Tadić* i *Ivo Josipović*, a to je neprestana uzlazna linija suradnje i međusobnog razumijevanja«.

J. D.

U znak zahvalnosti za potporu na pripremama za europsko prvenstvo hrvatskih manjina najstariji član nogometne reprezentacije iz Popinaca, iz Srijema, Mišo Erceg simbolički je predao pehar veleposlaniku Željku Kuprešaku

DOPREDSJEDNIK HNV-A ZA SRIJEM ZLATKO NAČEV

Ovo je veliki i značajni jubilej za jednu državu, od Dana neovisnosti većeg praznika nema. Dvadeset godina znači puno, znači da je Hrvatska na pravom putu pred vratima EU. Nama Hrvatima u Srbiji to znači veliki poticaj i jednu sigurnost koju nam pruža naša matična domovina. Da nas matična domovina nije zaboravila dokazuje poziv na prijam u povodu Dana državnosti, jer nema gotovo niti jedne udruge niti jedne hrvatske institucije čiji predstavnik ovdje nije prisutan. Raduje nas da naša matična država vodi računa da osim zvaničnika iz Srbije budu svi predstavnici Hrvata.

ČLAN IO HNV-A ZADUŽEN ZA KULTURU ANDREJ ŠPANOVIĆ

Jako mi je drago što sam danas ovdje, jer je to znak da ono što radimo za Hrvate u Vojvodini cijene i u našoj matičnoj domovini. Dvadeset godina neovisnosti znači da imamo našu matičnu domovinu koju smo dugo čekali i to predstavlja sigurnost za sve Hrvate u Srbiji, jer znamo da netko skrbi o nama.

PREDSJEDNIK HRVATSKOG DRUŠTVA MLADEŽI ZEMUNA, MIROSLAV LEČER

Jučer smo kod nas imali misu povodom 20. obljetnice hrvatske neovisnosti i bili su svi prisutni - od veleposlanika do svih djelatnika veleposlanstva. Na prijam dolazimo od kada smo osnovani i puno nam znači da se vidimo s ljudima i popričamo i stupimo u nove kontakte. Lakše nam je u odnosu na vrijeme kad smo osnovani 2007. godine. Danas je ipak bolje, mada je Zemun politički osjetljiva

sredina. Poziv na prijam znači da domovina gleda na nas i uključuje nas u svoje aktivnosti koje ovdje organizira.

ČLAN IO HNV-A ZA SLUŽBENU UPORABU JEZIKA IVAN STIPIĆ.

Radujemo se kad smo pozvani da uspijemo doći u Beograd na centralno obilježavanje, a 20 godina neovisnosti znamo što je. Znamo jako dobro što je bilo na početku i dokle smo dospjeli sada, puno nam to znači u ljudskom smislu. Ne očekujemo puno, ali nam ljudski i emotivno to znači puno. To pokazuje da matična domovina uvažava naš rad.

VIJEĆNIK HNV-A MATO GROZNICA

Ako kažem da dolazim od 1992. godine svake godine, posve je jasno što za mene znači današnji dan. U pravom smislu riječi završetak pregovora je za mene malo je reći povijesni dan, već je to san svakog Hrvata ne samo u Hrvatskoj, već i izvan Hrvatske. Jer nakon onoga što je bilo 90-tih godina kada je Hrvatska bila u pepelu, danas kada vidimo da je Hrvatska još malo pa rame uz rame sa starijim demokracijama svaki Hrvat na ovim prostorima mora biti jako ponosan. Domjenak je za mene jedan način pokazivanja zajedništva ne samo Hrvata jednih s drugima, a to mislim počevši od predstavnika puka pa do visoke diplomacije i hrvatskih dužnosnika s jedne strane, kao i predstavnika diplomacije drugih država, s predstavnicima srpske vlasti, institucija kulture i dr., to je druženje koje simbolizira tu vrstu zajedništva. A budući da sve zemlje u regiji, kao i Hrvatska, teže ulasku u EU, koja je simbol zajedništva, ovo doživljam kao neku vrstu uvertire za neko buduće europsko zajedništvo.

JAVNA RASPRAVA O NACRTU STRATEGIJE RAZVOJA SUSTAVA JAVNOG INFORMIRANJA U REPUBLICI SRBIJI

Nemamo prilika za nove promašaje

*Daljnja privatizacija manjinskih medija ugrožit će ostvarivanje prava nacionalnih zajednica na informiranje na svom jeziku, rekao je Milorad Đurić * Ako se jezici nacionalnih manjina ne budu čuli, onda će oni veoma brzo nestati, kazala je Ana Tomanova-Makanova*

U Skupštini AP Vojvodine u organizaciji Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje u četvrtak, 23. lipnja, održana je jedna u nizu javnih rasprava o Nacrtu strategije razvoja sustava javnog informiranja u Republici Srbiji do 2016. godine. Ovaj Nacrt pripremila je radna skupina koju je napravilo Ministarstvo kulture, informiranja i informacijskog društva, za rekordnih četrdeset dana. Nacrt je izazvao velike polemike i podijeljena mišljenja, zbog čega se i organiziraju javne rasprave diljem Srbije kako bi se inkorporirala najbolja rješenja koja će kasnije biti usvojena i kao službeni dokument. Strategija razvoja, kaže se u uvodu, zasnovana je na standardima, iskustvu i regulatornom okviru demokratskog svijeta s ciljem definiranja najvažnijih smjerova razvitka sustava javnog informiranja, kako bi razvoj slobode medija i medijskog tržišta doprinio

daljnjem jačanju demokratskih odnosa u društvu.

Ali, dijelovi kao što je javni interes, uloga države, vlasništvo nad javnim glasilima i za nas jako važno pitanje – pitanje opstanka javnih glasila na jezicima manjinskih naroda, osobito u Vojvodini, dovodi do suprotstavljenih mišljenja i podjele na one koji su protiv i one koji su za ovaj Nacrt.

U javnoj raspravi sudjelovali su predstavnici medija, medijskih udruga, članovi radne skupine za izradu Nacrta *Jelena Sućurlija* i *Dragoljub*

Milutinović, potpredsjednica Vlade APV *Ana Tomanova-Makanova*, pokrajinski tajnik za kulturu i javno informiranje *Milorad Đurić* i predstavnici nacionalnih vijeća nacionalnih zajednica u Vojvodini.

TEŠKO POMIRLJIVI INTERESI

Državna tajnica za medije *Dragana Milićević Milutinović* kazala je da su se prilikom izrade Nacrta uvažile potrebe svih i elektroničnih i tiskanih medija, ali da će Ministarstvo

se usvajanje konačnog teksta planira u rujnu. Sa svog stajališta Nacrt su pojasnili i članovi radne skupine koji su istaknuli kako je teško pomiriti interese teoretičara i praktičara u medijskom biznisu, ali da je Nacrt omogućio jednu vrstu konsenza između te dvije krajnosti. Oni su istaknuli kako ovaj dokument možda nije savršen, čemu bi ovakve javne rasprave trebale pomoći.

Službeni stav Vlade AP Vojvodine o Nacrtu medijske strategije priopćio je pokrajinski tajnik za kulturu i javno informiranje *Milorad Đurić*: »Budućnost medijskog prostora u Republici Srbiji i AP Vojvodini vezuje se za ovaj Nacrt. Postoje mnogi opravdani razlozi koji bi nas motivirali da poklonimo posebnu pažnju ambijentu APV kao jednoj specifičnoj sredini s određenim karakteristikama, a o kojoj ova strategija u svojoj budućnosti nije dovoljno razmotrila sve konzekvencije

Milorad Đurić: Pokrajinska vlada je konstatala da je nakon privatizacije nekih medija došlo do ugrožavanja funkcioniranja medija koji emitiraju programe na jezicima nacionalnih zajednica tako da će daljnja privatizacija ovih medija ugroziti ostvarivanje prava nacionalnih zajednica na informiranje na svom jeziku.

Žarković, državna tajnica za medije u Ministarstvu kulture, informiranja i informacijskog društva *Dragana Milićević-*

uvažiti sve primjedbe i sugestije i uvrstiti ih u tekst tijekom kolovoza, kako bi bio spreman za iznošenje pred Vladu, dok

BLICI SRBIJI

jednog ovakvog načina razmišljanja. Pokrajinska vlada je konstatala da je nakon privatizacije nekih medija došlo do ugrožavanja funkcioniranja medija koji emitiraju programe na jezicima nacionalnih zajednica tako da će daljnja privatizacija ovih medija ugroziti ostvarivanje prava nacionalnih

Dujo Runje: Vjerujem da nacionalna vijeća neće prihvatiti ovaj koncept jer nedovoljno garantira sigurnost manjinskim medijima. Ovakva strategija iritira ne mali broj građana koji pripadaju nekoj nacionalno-manjinskoj zajednici.

zajednica na informiranje na svom jeziku. Multietničnost i multikulturalnost nije floskula, nego realnost koja itekako ovisi o tome koji jezik čujete i na kojem jeziku komunicirate. Smatramo da višejezični mediji, čiji je osnivač lokalna samouprava, brže vrše svoju funkciju ne samo u informativnom, nego i u kulturnom smislu. To je izuzetno važno za očuvanje posebno brojčano malih nacionalnih zajednica koje postoje u Vojvodini i koje želimo očuvati, i ne želimo ih dovesti u pitanje nekim ishitrenim potezom», rekao je Đurić. On je naglasio kako ovakva strategija odiše hiperliberalizmom koji se provlači kroz način razmišljanja ovog dokumenta koji pretpostavlja privatno vlasništvo kao najpravedniji, najbolji i najučinkovitiji oblik vlasništva u medijima.

MANJINSKI MEDIJI SLUŠANIJI OD JAVNOG SER-VISA

Potpredsjednica Vlade Vojvodine Ana Tomanova Mikanova naglasila je važnost transparentnosti naplate preplate, koja je izuzetno važna za funkcioniranje pokrajinskog javnog radiodifuznog servisa. Ukazala je na značaj lokalnih medija s višejezičnim programom stavljajući akcent na pitanje – kako privatizirati lokalni medij koji pedeset godina emitira program na pet jezika? »Privatizacijom kakva je do sada bila, neće biti moguće sačuvati ovakve medije. Ako se jezici nacionalnih manjina ne budu čuli, onda će oni veoma brzo nestati, a istraživanja govore da se ovi lokalni mediji više slušaju i gledaju od javnog servisa«, istaknula je potpredsjednica.

U daljnjem tijeku rasprave mogli su se čuti različiti stavovi.

Dragan Janjić u ime Nezavisnog udruženja novinara Srbije zastupao je stajalište vezano za pitanje – što je sadržaj i koji su to sadržaji koji se trebaju financirati novcem građana? On je istaknuo kako u Srbiji postoji problem shvaćanja javnog interesa, kao i činjenica da je vlasništvo alat uspostavljanja političke steg.

Svakako drugačiji stav od prethodno navedenih jest stav *Tonija Bedalova*, ravnatelja Radio Subotice, koji je govorio o raznim situacijama gdje mediji tijekom privatizacije dolaze u ruke nestručnih osoba. On je istaknuo kako je javni interes ovdje najbitniji i kako je on širi kada ga zastupa skupština koju su birali građani, a ne kada ga zastupa jedan privatnik.

Svoj doprinos raspravi dali su u ime Hrvatskog nacionalnog vijeća zastupnik u Skupštini APV i član Programskog odbora RTV-a *Dujo Runje* i ravnatelj NIU »Hrvatska riječ« *Ivan Karan*. Runje je istaknuo kako je u Srbiji u sferi medija

pravi kaos, kao i to da nema senzibiliteta za specijalnosti nego se dosta toga zasniva na prepisivanju. On je stajališta da se strategija kroji za nas kakvi smo sad i ovdje. U svom obraćanju istaknuo je primjer Radija Subotice koji nije privatiziran i koji redovito emitira program na hrvatskom jeziku, dok to nije slučaj s Radio Somborom i Apatinom. »Nema logike vjerovati, pokraj svega što smo vidjeli i što se desilo u procesu privatizacija, da će ova strategija dati bolje rješenje. Potrebni su dokazi koje ova strategija ne nudi. Vjerujem da nacionalna vijeća neće prihvatiti ovaj koncept, jer nedovoljno garantira sigurnost

Ivan Karan: Ovdje se zastupaju neoliberalistička shvaćanja oko vlasništva, a istodobno uvodite institute presedana i kažete da država ne može biti vlasnik medija, a ni teritorijalna autonomija, lokalna samouprava, ustanova, poduzeće, pravna osoba koja je u cijelosti ili djelomice u državnom vlasništvu ili se u cijelosti ili pretežnim dijelom financira iz javnih prihoda, osim ustanova javnih radiodifuznih servisa na nacionalnoj i pokrajinskoj razini. Ako već uvodite taj presedan, osim ovih drugih, on mora biti i za medije na manjinskim jezicima gdje su osnivači nacionalna vijeća.

manjinskim medijima«, rekao je Runje i dodao da ovakva strategija iritira ne mali broj građana koji pripadaju nekoj nacionalno-manjinskoj zajednici.

PROBLEMI NARUČENIH TEKSTOVA

Govoreći o strategiji ravnatelj NIU »Hrvatska riječ« *Ivan Karan* istaknuo je kako strategija ima problema kao i svi drugi naručeni tekstovi i to zato što slijedi ideju vodilju naručitelja,

unoseći ideje da se neka rješenja inkorporiraju, a pri tome se ne daje prilika činjenici da postoje i neka druga rješenja i da se na neki drugačiji način mogu riješiti stvari. »Ovdje se zastupaju neoliberalistička shvaćanja oko vlasništva, a istodobno uvodite institute presedana i kažete da država ne može biti vlasnik medija, a ni teritorijalna autonomija, lokalna samouprava, ustanova, poduzeće, pravna osoba koja je u cijelosti ili djelomice u državnom vlasništvu ili se u cijelosti ili pretežnim dijelom financira iz javnih prihoda, osim ustanova javnih radiodifuznih servisa na nacionalnoj i pokrajinskoj razini. Ako već uvodite taj presedan, osim ovih drugih, on mora biti i za medije na manjinskim jezicima gdje su osnivači nacionalna vijeća«, rekao je Karan. On je ukazao i na situaciju s ograničavanjem projektnog sufinanciranja, koje je ograničeno na jednu a najdulje na četiri godine, dok po njegovom mišljenju mora trajati dok traje medij. Karan je stajališta da bi se u slučaju privatizacije ova i mnoga druga prava sigurno kršila.

Javnu raspravu ponovnim obraćanjem zatvorio je Milorad Đurić rekavši da nemamo previše prilika za nove promišljanje, predloživši jedan fleksibilniji sustav koji će iskoristiti pozitivne strane jednog i umanjiti negativne učinke drugog. »Trebalo bi pokušati, u mnoštvu različitih rješenja, napraviti jedno koje će biti pravednije, bolje i koje će pridonijeti cilju kojem svi težimo, a to je pravo građana da budu objektivno informirani«, rekao je Đurić.

ANKICA JUKIĆ-MANDIĆ

KATARINA FUČEK, RAVNATELJICA HRVATSKE MATICE ISELJENIKA

Ostvarivanje hrvatskog kulturnog zajedništva

Razgovor vodio: Zlatko Žužić

*Strategija je važna kao ozbiljan državni dokument koji bi ujedinio sve aktivnosti prema Hrvatima izvan Hrvatske * Naravno da hrvatska nacionalna manjina u Srbiji, kao i u ostalim državama, najviše za sebe i svoj status može učiniti sama, i to svojim jedinstvom, povezanošću te uključivanjem svih Hrvata diljem Srbije, a ne samo Vojvodine*

Sredinom svibnja ove godine Vlada Republike Hrvatske je u saborsku proceduru poslala dugo najavljivanu Strategiju o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan RH koja će biti temeljni dokument za reguliranje odnosa s dijelovima hrvatskog naroda koji ne žive u matičnoj zemlji. Ujedno je Vlada donijela odluku o osnivanju Povjerenstva za izradu strategije, Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan RH, te Savjeta Vlade za Hrvate izvan Hrvatske.

S obzirom na činjenicu da je u izradi Strategije ključnu ulogu imala i Hrvatska matica iseljenika, u Zagrebu smo razgovarali s Katarinom Fuček, ravnateljicom te ustanove koja ove godine obilježava 60 godina postojanja.

HR: Na samom početku dozvolite da vam u ime Hrvatske riječi čestitam jubilej - 60 godi-

na postojanja Hrvatske matice iseljenika.

Hvala lijepa. Kao što ste i sami rekli, Hrvatska matica iseljenika ima dugu tradiciju, već je 60 godina most između domovine i Hrvata izvan Hrvatske. Nažalost, tu obljetnicu ne možemo obilježiti sa svim Hrvatima koji bi se trebali naći na nekakvoj zajedničkoj proslavi, ali smo zato sve naše projekte posvetili toj značajnoj obljetnici, a upravo se preko tih projekata vidi važnost Matice i njena temeljna uloga spona domovinske i iseljene Hrvatske.

HR: Matica je imala ključnu ulogu u izradi Strategije o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan RH. Što zapravo ona donosi i tko je sve radio na njoj?

Vlada Republike Hrvatske donijela je početkom svibnja strateški dokument kojim se ure-

đuju odnosi između Hrvatske i Hrvata izvan Hrvatske, kako bi na pravi način vrednovala svu djelatnost, posebno u kulturi i posebno identitet Hrvata, sva stremljenja koja su u budućnosti važna u kontekstu nacionalnog identiteta Hrvatske u zajedničkom kulturnom okruženju i prostoru novih asocijacija pristupanja Hrvatske u Europsku Uniju. Dakle, Strategija je važna kao ozbiljan državni dokument koji bi ujedinio sve aktivnosti prema Hrvatima izvan Hrvatske, a polazi od činjenice da su svi Hrvati, bez obzira na to gdje i u kakvom statusu žive, pripadnici jednog i nedjeljivog hrvatskog naroda.

Naime, poznato je da su se pod utjecajem različitih povijesnih, političkih i ekonomskih razloga, Hrvati stoljećima kontinuirano iseljavali s tadašnjih hrvatskih prostora u susjedne, europske i prekoceanske zemlje u kojima, ovisno o zemlji nastanjenja, imaju različite položaje i statute. Isto su tako neki dijelovi hrvatskoga naroda, uslijed raznih povijesno-političkih okolnosti, ostali izvan granica Republike Hrvatske, to jest u susjednim državama.

Zbog te činjenice u Strategiji se Hrvati izvan Hrvatske dijele na tri skupine: Hrvati u Bosni i Hercegovini kao ravnopravan, suveren i konstitutivan narod koji prema popisu iz 1991. godine ima 760.852 pripadnika, a prema nekim procjenama danas ih je oko 400.000.

Drugu skupinu čine pripadnici autohtonih hrvatskih manjina u 12 europskih zemalja koji broje oko 350.000 pripadnika i

treća skupina obuhvaća iseljene Hrvate i sve njihove potomke, za koje se procjenjuje da ih ima oko 3 milijuna, od kojih oko 2 milijuna živi u prekoceanskim zemljama.

HR: Tko je, osim Hrvatske matice iseljenika, radio na Strategiji koju je Vlada usvojila i uputila u saborsku proceduru?

Vjerojatno je saborski zastupnik *Ivan Bagarić* najekspoziraniji predstavnik i zagovornik Strategije zbog činjenice da je zastupnik Sabora Republike Hrvatske, te da ima puni legitimitet i mogućnost upućivanja prijedloga, ali u svakom slučaju to je zajedničko djelo svih nas: Hrvatske matice iseljenika, zastupnika Bagarića i zastupnika 11. izborne jedinice s kojima je neposredno surađivao, te Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, odnosno njihove Samostalne službe za Hrvate u inozemstvu i kulturu koju vodi načelnik *Petar Barišić*, koji su bili i izvršni čimbenici, službeni predlagatelji usvajanja Strategije.

Ali bez obzira na sve te ljude i institucije, treba reći da je najvažnija činjenica kako je taj dokument donijet nakon samo dvadeset godina hrvatske samostalnosti, što pokazuje jedan ozbiljan pristup i interes hrvatske države za neposrednu suradnju i integraciju svih Hrvata diljem svijeta. Strategija je zapravo pokazatelj da u hrvatskoj budućnosti, na hrvatskom putu svi imaju svoju ulogu, kao što su je imali i u stvaranju hrvatske države, kada su svi disali kao jedno

i svojim zajedništvom ostvarili vjekovni san Hrvata – stvaranje svoje samostalne države.

HR: Koje promjene još donosi Strategija?

U sklopu mjera kojima će se jačati položaj Hrvata izvan Hrvatske ubrzat će se primitak u hrvatsko državljanstvo, a pri tome će se posebno uzeti u obzir i izjašnjavanje pripadnosti hrvatskom narodu u državi u kojoj žive, primjerice, posebni birački popisi nacionalnih manjina. Pri tome treba naglasiti činjenicu da za Hrvate izvan Hrvatske hrvatsko državljanstvo uglavnom ima emotivnu važnost, te da danas pri dobivanju državljanstva često imaju problema zbog neprofesionalnosti pojedinih službenika ili neusklađenosti propisa.

Također će se uvesti status »Hrvata bez hrvatskog državljanstva« koji će biti posebno važan za opstanak onih hrvatskih zajednica u državama u kojima ne postoji mogućnost dvojnog državljanstva. One osobe kojima će biti odobren status Hrvata bez hrvatskog državljanstva uživati će u Hrvatskoj pravo na jednostavnije upisne uvjete u školskim i visokoškolskim ustanovama, pravo stjecanja vlasništva nad nekretninama, mogućnost kandidiranja za slobodna radna mjesta, pravo prijave na određene natječaje i stipendije i natječaje za financijsku potporu hrvatskim zajednicama izvan Hrvatske, povoljnije uvjete za stjecanje viza, odobrenje privremenog boravka te radne i poslovne dozvole.

HR: Spominje se i uvođenje »Hrvatske kartice«?

U pravu ste. Hrvatska će uvesti tzv. »Hrvatsku karticu« koja će Hrvatima izvan Hrvatske omogućiti povoljniji pristup određenim uslugama prilikom turističkih posjeta, putovanja, boravka i sudjelovanja na kulturnim događajima, a u svrhu razvoja Republike Hrvatske kao turističkog odredišta.

Osim toga, na temelju ustavne obveze o skrbi za Hrvate izvan Hrvatske, cilj Strategije je stvoriti pretpostavke za ostvarivanje hrvatskog kulturnog zajedništva,

što znači povezivanje svih Hrvata u smislu najšireg poimanja kulture u sklopu jezika, običaja, obrazovanja, znanosti, sporta, informiranja i drugih područja koja su presudna za očuvanje nacionalnog identiteta. Strategija ističe važnost Hrvata izvan Hrvatske u promidžbi, međunarodnoj afirmaciji hrvatskog društva i kulture na europskoj i svjetskoj razini i stoga želi istodobno očuvati njihov identitet, ali i ojačati veze s Hrvatskom.

HR: Koji su još prioriteti politike prema iseljenicima?

Jedan od prioriteta politike prema iseljenicima bit će njihov povratak u Hrvatsku, pa Strategija najavljuje carinske i porezne povlastice za useljenike, programe brze integracije i zapošljavanje, primjerice, da bi se riješio problem koji Hrvati izvan Hrvatske imaju s dobivanjem državljanstva za osobe kojima je nemoguće dobiti državljanstvo jer ne ispunjavaju uvjete ili žive u zemljama koje ne dopuštaju dvojno državljanstvo. Taj bi status mogli dobiti bračni drugovi hrvatskih iseljenika koji nemaju hrvatske korijene, ali i »prijatelji hrvatskog naroda i Hrvatske« koji izražavaju želju za hrvatskim identitetom i sudjeluju u promicanju hrvatskog kulturnog zajedništva.

HR: Hoće li, osim ključne uloge u donošenje Strategije, Hrvatska matica iseljenika biti i njen provoditelj?

To još nije definirano. Naime, kako bi se omogućilo ostvarenje svih ciljeva Strategije, njena konkretizacija, najprije ju je potrebno pretočiti u Zakon o odnosima Hrvatske s Hrvatima izvan domovine, te promijeniti i niz drugih zakona i podzakonskih akata.

Za provedbu Strategije presudne će biti i dvije institucije. Jedna od njih bit će Savjet za Hrvate izvan Hrvatske, Vladino savjetodavno tijelo u kojem će uz državne dužnosnike biti predstavnici svih triju grupacija Hrvata izvan matične zemlje. Druga, važnija institucija, bit će ona koja će aktivno pratiti

i usklađivati rad svih državnih tijela s Hrvatima izvan Hrvatske, no Strategija ne definira koja je to ustanova, već samo spominje »središnje tijelo«, a to će pitanje riješiti zakon. Jedno od mogućih rješenja je osnaživanje Hrvatske matice iseljenika budući da je riječ o jedinoj ustanovi kojoj je isključivi cilj povezivanje Hrvatske i Hrvata izvan matične zemlje. Moguće rješenje je i uvođenje posebnog ministarstva, koje je već postojalo. Najprije se zvalo Ministarstvo iseljeničtva, a kasnije je preimenovano u Ministarstvo povratka i useljeničtva.

HR: Kao ravnateljica Hrvatske matice iseljenika imate dobar uvid u status hrvatskih nacionalnih manjina diljem Europe. Kako ocjenjujete stanje hrvatske nacionalne manjine u Republici Srbiji?

Hrvatska manjina u Republici Srbiji, u odnosu na sve druge manjine koje jednako cijenimo i jednako vrednujemo njihovu ulogu i značenje, bila je u posebno lošim uvjetima gledajući na njenu daljnu i bližu prošlost, a posebno bližu. U tom kontekstu treba iskreno čestitati svima onima koji su uložili veliki trud i napor zauzimajući se u tim vrlo teškim, pa i opasnim uvjetima za status Hrvata u Srbiji. Hrvatska je u svim svojim nastojanjima uvijek davala potporu u granicama svojih mogućnosti, a kada su se uspostavili diplomatski odnosi svojim je bilateralnim nastojanjima zaštitila status hrvatske manjine u Srbiji. Naravno da hrvatska nacionalna manjina u Srbiji, kao i ostalim državama, najviše za sebe i svoj status može učiniti sama, i to svojim jedinstvom, povezanošću te uključivanjem svih Hrvata diljem Srbije, a ne samo Vojvodine. Mislim da će Hrvatska nakon ulaska u Europsku Uniju moći aktivnije djelovati u zaštiti i realizaciji prava hrvatske nacionalne manjine u Srbiji, jer je dizanje ljudskih i manjinskih prava na najvišu moguću razinu u interesu same Srbije, kao što je to bilo i u interesu Hrvatske.

HR: I za kraj, molim vas da

ukratko predstavite najnovije projekte Hrvatske matice iseljenika.

Hrvatska matica iseljenika ima cijeli niz projekata kojima ispunjava svoju temeljnu ulogu povezivanja domovinske i iseljene Hrvatske. Osim tradicionalne komunikacije putem naših tiskanih izdanja, kao što su časopis »Matica«, »Hrvatski iseljenički zbornik« i slično, u novije vrijeme koristimo i moderne tehnologije kao što je internet, a posjećenost naše web stranice od milijun klikova godišnje potvrđuje ispravnost naših nastojanja da slijedimo duh vremena. Od novijih naših projekata, da ne bi predugo trajalo, izdvojit ću samo projekt »Hrvatski internetski tečaj HiT 1« koji su, osim nas, osmislili Sveučilište u Zagrebu i Sveučilišni računski centar SRCE, a zapravo je oblik učenja na daljinu koji je namijenjen iseljenicima koji hrvatski jezik ne znaju, ili znaju samo njegove osnove. Ono što također želim izdvojiti jest naš veliki projekt koji pripremamo za studeni ove godine, izložbu »Ruho i nakit Hrvata u Vojvodini«, zahvaljujući Ministarstvu kulture koje nam je financijski pomoglo u realizaciji. Naime, želimo predstaviti Zagrebu i Hrvatskoj šokačke i bunjevačke narodne nošnje, ali i, ukoliko ih uspijemo rekonstruirati, nošnje Hrvata koji su živjeli u Banatu. Smatramo da je to veliko bogatstvo koje se ipak polako gubi i koje treba sačuvati i pokazati Hrvatskoj. Budući da je to doista veliki projekt, surađujemo i s profesorom *Josipom Forijanom*, ravnateljem Posudionice i radionice narodnih nošnji u Zagrebu, koji u svom radu ima veliko iskustvo u istraživanju nošnji i njihovom održavanju.

Već smo obišli lokalitete i privatne zbirke u Subotici i pronašli vrijedne narodne nošnje različitih razdoblja i namjena. Na izložbi planiramo, uz katalog, održati i reviju narodnih nošnji uz glazbene predloške, a ako bude sredstava i razumijevanja želja nam je tu izložbu nakon Zagreba postaviti i u Vojvodini.

U SOMBORU OBILJEŽENA 55. OBLJETNICA SMRTI O. GERARDA

Ljubav nema stanice – ljubav nema granice

Piše: Ivan Andrašić

Svečanom svetom misom u somborskom Karmelu Subotičke biskupije obilježena je 55. obljetnica smrti sluge Božjega o. *Gerada Tome Stantića*. Uz vjernike Grada Sombora na slavlju su sudjelovali i hodočasnici iz velikog broja župa Subotičke biskupije, predvođeni svojim župnicima, te redovnice Kćeri milosrđa iz Subotice i Službenice Bezgrješne iz Ruskog Krstura i Kule. Svečanu svetu misu služio je subotički biskup dr. *Ivan Penzeš*, uz sasluženje provincijala Hrvatske karmelske

provincije o. *Vinka Mamića* i dvadesetak svećenika Subotičke biskupije, a pjevali su združeni zborovi župa Marije Majke Crkve, Sv. Roka, te Collegium musicum catholicum pod ravnanjem *Miroslava Stantića*, uz orguljsku pratnju mr. *Kornelija Vizina*. U prigodnoj propovijedi msgr. dr. *Andrija Kopilović* istaknuo je koliko je važno osjetiti Crkvu kao živi organizam i pronaći sebe u tom organizmu. »Pitanjem tko sam u Crkvi, bavila se sv. Mala Terezija. Ona je konačno pronašla svoje mjesto u organizmu Crkve – biti

ljubav u srcu Crkve. Time je utemeljena teologija malenosti, koju je prepoznao o. Gerard kao svoju karizmu i stoga je njegova najveća ljubav bio Mali Isus, a njegovo najsnažnije služenje poniznost, malenost«, naglasio je propovjednik. Na koncu, naveo je i neke od misli o. Gerarda, a osobito je istaknuo njegovu bilješku »Znači svećenik ne može u druge unositi Božju ljubav ako sam ne gori tom ljubavlju i ako po toj ljubavi nije sličan svetima«.

U procesiji poslije propovijedi mladi su prinijeli euharistijske

darove, tri portreta o. Gerarda i jednu sliku u tehnici slame, koja prikazuje kako o. Gerard pred ispovjedaonicom dočekuje bunjevačku nanu, te CD s pjesmama koje su skladali i majicu sa sloganom »Ljubav nema stanice – ljubav nema granice«. Na koncu mise provincijal je svim okupljenim vjernicima, svećenicima i subraći zahvalio na sudjelovanju u slavlju, te na promicanju kauze sluge Božjega o. Gerarda. Osobito je zahvalio vicepostulatoru o. *Mati Milošu*, koji neumorno radi na širenju štovanja o. Gerarda, poglavito putem glasila »O. Gerard«, te katoličkom listu »Zvonik« i Radio Mariji. Poslije blagoslova biskup je pred grobom o. Gerarda predvodio molitvu za njegovo proglašenje blaženim, a potom je u crkvi održan koncert duhovne glazbe pod geslom »Ljubav nema stanice – ljubav nema granice«. Nove pjesme u čast o. Gerarda pjevali su: VIS »Proroci«, VIS »Ritam vjere«, VIS »Markovi lavovi«, VIS »Petrus«, VIS »Antunić«, *Marija Jaramazović* i dječji zbor župe sv. Roka iz Subotice, dječji zbor župe Isusa Radnika iz Đurđina, *Antonija Piuković* i *Nela Skenderović*, te *Oliver Kajari* i sastav »Ebrede«. Program je osmislila *Katarina Čeliković*.

Na kraju koncerta, uz prigodne riječi zahvale, vicepostulator o. *Mato Miloš* podijelio je svim izvođačima prigodne zahvalnice u znak sjećanja na ovaj susret. »Prisustvo velikog broja djece i mladih današnjem slavlju ispunilo mi je srce toplinom. To je znak da oni imaju dovoljno kvalitetnih informacija o svim bitnim događanjima vezanim uz rad o. Gerarda, a isto tako i da oni punim srcem prihvaćaju sve što je o. Gerard činio«, kazao je provincijal o. *Vinko Mamić*.

Veliki broj hodočasnika iz župa Subotičke biskupije sudjelovao na misnom slavlju u somborskom Karmelu i prigodnom koncertu mladih, kojim je obilježena 55. obljetnica smrti sluge Božjega o. Gerada Tome Stantića

Gerard Tomo Stantić

Sluga Božji Gerard Tomo Stantić bački je Hrvat, svećenik iz reda karmelićana. Rođen je u Đurđinu, od oca *Jose* i majke *Đule Stantić*, rođene *Jagić*. Za karmelićanina se zaređio u Grazu 9. rujna 1896. godine. Studirao je bogoslovlje, a nakon studija, 1902. godine zaređio se za svećenika. Bio je prvi svećenik u novoosnovanom karmelićanskom samostanu u Somboru koji je znao govoriti hrvatski. Samostan je tada pripadao Mađarskoj provinciji Reda bosonogih karmelićana. Kao svećenik o. Gerard se pokazao uzoritim u radu, blagim pri ispovijedi i brižnim prema bolesnicima, bez obzira na njihovu nacionalnu pripadnost. Njegove planove o dovođenju karmelićana u Hrvatsku omeo je II. svjetski rat, a ostvarili su se tek poslije njegove smrti (1959. godine), osnivanjem karmelićanskih samostana u Remetama, Splitu i na otoku Krku. Umro je 24. lipnja 1956. godine, a njegovi posmrtni ostaci i danas počivaju u samostanskoj crkvi somborskih karmelićana. Njegova uzoritost u radu, ispovjednička blagost i velika brižnost prema bolesnicima pridonijela je tome da se za njega danas vodi postupak proglašenja blaženim.

SUSRET KUD-OVA »MATIJA GUBEC« U GORNJOJ STUBICI

Bogato tradicijsko naslijeđe i folklorna baština

U trosatnom programu sudjelovalo je osam kulturno-umjetničkih društava iz Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Republike Srbije i to iz: Zagreba, Slavonskog Kobaša, Donjeg Miholjca, Sotina i Gornje Stubice iz Hrvatske, iz Bakovića kod Fojnice u Bosni i Hercegovini, te Tavankuta i Rume iz Srbije (Vojvodine)

Domaćin ovogodišnjeg tradicionalnog susreta kulturno-umjetničkih društava koja nose ime Matije Gupca bila je Gornja Stubica, mjesto u Zagorju u kojem je rođen i živio ovaj legendarni vođa Seljačke bune, i odakle je prije devet godina i startao ovaj hvalevrijedan projekt. Stubica spada u povijesne gradove koji su svoju potvrdu dobili već s prvim poveljama hrvatsko-ugarskih kraljeva, a prvi puta se spominje 1209. godine u povelji *Andrije II. županu Vratislavu*. U 14. stoljeću Stubica se prvi put spominje kao središte župe, a mjesto dobiva značajke urbanog naselja kao trgovište s razvijenim obrtom. Ono po čemu je Stubica na daleko poznata zbililo se u XV. stoljeću, kada je bila središte hrvatsko-slovenske seljačke bune pod vodstvom Matije Gupca, s krvavim finalom na polju kod Stubice 9. veljače 1573. godine.

PRED »GUPČEVOM HIŽOM«

A upravo na tom slavnom mjestu povijesti i tradicije, u rodnoj kući Matije Gupca – Gupčevoj hiži, u zaseoku Hižakovec, započeo je 9. susret KUD-ova Matija Gubec primanjem kod župana Krapinsko-zagorske županije

Siniše Hajdaš-Dončića.

»Dragi naši gosti i prijatelji, nismo vas htjeli dočekati u uredu i foteljama naše županije nego ispred rodne kuće našeg velikana Matije Gupca, koja svjedoči o teškoj, ali slavnoj povijesti i tradiciji našeg kraja. 'Gupčeva hiža' je smještena u području koje je od davnina nastanjeno i upravo zato bogato baštinom vjere, kulturom i tradicijom koja do sada živi u ponosnim ljudskim srcima, a želja nam je taj ponosni, skromni, izmučeni, ali i radosni duh povijesti naših predaka prikazati u svojoj razigranoj malenkosti kojoj ne manjka ni sklada ni punine«, rekao je župan Hajdaš-Dončić i poželio svim sudionicima susreta dobrodošlicu i ugodan boravak u njihovom kraju. Osim župana goste iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Vojvodine (Srbije) dočekali su i dožupanica *Sonja Borovćak*, dožupan *Anđelko Ferek-Jambrek*, gradonačelnik Donje Stubice *Juraj Srebračić* i načelnik Općine Gornja Stubica *Željko Lisac*.

DVODNEVNI SUSRET

Od KUD-ova iz Vojvodine na dobrodošlici su se zahvalili predsjednici *Milenko Kulušić* iz Rume i *Ivica Dulić* iz Tavankuta,

Predstavnici svih KUD-ova na prijemu ispred »Gupčeve hiže« kod župana Krapinsko-zagorske županije Siniše Hajdaš-Dončića

dok je *Marija Hećimović* iz Hrvatske matice iseljenika, Odsjeka za nacionalne manjine, govorila o velikoj važnosti ovog hvalevrijednog projekta, poglavito za hrvatske nacionalne zajednice izvan Hrvatske.

Dvodnevni 9. susret KUD-ova Matija Gubec održan je 25. i 26. lipnja u sklopu centralne svečanosti obilježavanja Dana državnosti Republike Hrvatske za područje Krapinsko-zagorske županije u Gornjoj Stubici, na terasi dvorca Oršić.

U trosatnom programu sudjelovalo je osam kulturno-umjetničkih društava iz Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Republike Srbije i to iz: Zagreba, Slavonskog Kobaša, Donjeg Miholjca, Sotina i Gornje Stubice iz Hrvatske, iz Bakovića kod Fojnice u Bosni i Hercegovini, te Tavankuta i Rume iz Srbije (Vojvodine). Nažalost, deveto kulturno-umjetničko društvo koje nosi ime Matije Gupca iz Ilače ove godine zbog spriječenosti nije došlo na susret.

Mnogobrojna publika imala

je prigodu u poslijepodnevnom satima živopisnog dvorca Oršić razgledati sajam tradicijskih obrta i domaće hrane, te u centralnom programu uživati u tamburaškoj glazbi, narodnim plesovima i raskošnim nošnjama iz Zagorja, Brodskog Posavlja, Slavonije, Podravine, Srijema, Bačke, srednje Bosne, ali i zbornim kajkavskim napjevima društva iz Zagreba.

Svoje bogato tradicijsko naslijeđe i folklornu baštinu pokazala su društva iz Hrvatske, ali i iz susjednih zemalja, koja svoj rad temelje na čuvanju posebnosti hrvatskog naroda u svojim domicilnim državama, dakako u zajedništvu s cjelokupnim hrvatskim narodom i ostalim etničkim grupama koje uvažavaju njihov etnički identitet.

Po svršetku programa razmijenjeni su prigodni darovi gostiju i domaćina, a za sve sudionike i uzvanike priređena je večera u prostorijama grada domaćina i dogovoren sljedeći susret 2012. godine.

Drugog dana susreta, u nedjelju 26. lipnja, u 10 sati je za sve sudionike služena sveta misa na otvorenom, a dva sata kasnije u Likovnoj galeriji »Lipa« u Stubici otvorena je izložba umjetničkih radova od slame HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta, njihove Slamarske sekcije, čime je i završen »9. susret KUD-ova Matija Gubec« u Gornjoj Stubici.

Zlatko Žužić

HKPD »Matija Gubec« iz Rume ispred spomenika Matiji Gupcu u Gornjoj Stubici

1. srpnja 2011.

Temeljem odredaba Ugovora o financijskoj pomoći (broj 401-02317/2010-04 od 10.12.2010. godine) a vezano za realizaciju projekta »Podrška ruralnom razvoju u općinama Vojvodine«, koji doprinosi ujednačavanju stupnja razvijenosti jedinica lokalnih samouprava na teritoriju AP Vojvodine, a u skladu s Odlukom o proračunu Grada Subotice za 2011. godinu (»Službeni list Grada Subotice« broj 44/2010, 32/2011) i Financijskim planom funkcije 411 – Promotivno razvojni poslovi za 2011. godinu - pozicija 21 (Podrška ruralnom razvoju) Gradska uprava putem Službe za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo i poljoprivredu raspisuje

NATJEČAJ

ZA POTICANJE KOMPARATIVNE PREDNOSTI POLJOPRIVREDE KORIŠTENJEM NOVIH TEHNOLOGIJA PRERADE VOĆA I POVRĆA UZ DODAVANJE NOVE VRIJEDNOSTI POLJOPRIVREDNIM PROIZVODIMA – DODJELA OPREME

Pravo sudjelovanja na natječaju imaju registrirane udruge građana koje se u okviru svoje aktivnosti prvenstveno bave preradom voća i povrća u ruralnim područjima na teritoriju gradova Subotice i Sombora. Gradska uprava putem Službe za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo i poljoprivredu raspisuje Natječaj za dodjelu opreme za dvije sušare, radi realizacije projekata »Podrška ruralnom razvoju u općinama Vojvodine« u 2011. godini, koji će doprinijeti poticanju komparativnih i konkurentskih prednosti poljoprivrede korištenjem novih tehnologija prerade voća i povrća, uz dodavanje nove vrijednosti poljoprivrednim proizvodima, na teritoriju gradova Subotice i Sombora.

OPĆI UVJETI NATJEČAJA

1. Na natječaju mogu sudjelovati udruge građana:

- 1.1 koje su upisane u Registar udruga Agencije za privredni registar;
- 1.2 da imaju najmanje 10 aktivnih članova i najmanje dvije institucije za podršku (obrazovne ili druge institucije);
- 1.3. da imaju za članove minimum 75 % malih i srednjih poduzeća, poduzetnika, odnosno registriranih poljoprivrednih gazdinstava s teritorija gradova Subotice i Sombora;
- 1.4 koje među svojim članovima imaju pravna ili fizička lica koja se bave proizvodnjom i preradom voća i povrća;
- 1.5 da su osnovane prije svibnja 2011. godine;
- 1.6 koje će osigurati da se oprema – sušare stave u pogon u ruralnim područjima gradova Subotice i Sombora (po jedan komplet opreme na teritoriju svakog od tih gradova);
- 1.7 koje će osigurati uvjete za korištenje opreme za sušenje voća i povrća kapaciteta minimum 250 kg u šarži koja je zasnovana na tehnologiji sušenja konvektivnom, osmotsko-konvektivnom metodom i ima mogućnost dezinfekcije i sterilizacije proizvoda metodom naparavanja vodenom parom visoke temperature, dimenzija sušare cca fi 1000 mm x 3000 mm i koju je potrebno postaviti na ravan betonski temelj;
- 1.8 koje će podnijeti obrazloženje koncepta održivog ulaganja i razvoja Projekta pri čemu će već u prvoj godini poslovanja osigurati posao za najmanje 10 osoba na teritoriju gradova Subotice i Sombora i dati garanciju da će se oprema koristiti prema svojim kapacitetima;

2. Natječaj se objavljuje u listovima »Subotičke novine«, »Magyar Szó«, »Hrvatska riječ« i na veb sajtu Grada www.subotica.rs. Natječajna dokumentacija se podnosi na obrascu koji se može dobiti na web sajtu www.subotica.rs, ili direktnim kontaktom u kancelariji broj 200 Gradske kuće.

Rok za podnošenje natječajne dokumentacije je 8.7.2011.

3. Potrebna dokumentacija:

- za točku 1.1 i 1.5 izvod Rješenja iz Agencije za privredni registar
- za točku 1.2, 1.3 i 1.4 spisak članova udruga s nazankom njihovog pravnog oblika i djelatnosti
- za točke 1.6 i 1.7 izjave udruga
- za točku 1.8 obrazloženje koncepta i izjava o garanciji koju daje udruga građana.

4. Natječajna dokumentacija koja ne sadrži potpunu dokumentaciju, kao i neblagovremeno podnesena dokumentacija neće se uzimati u razmatranje.

5. Rok za objavljivanje rezultata Natječaja je 19.7.2011.

6. Rok za završetak natječajnih aktivnosti je 10.8.2011.

7. S izabranom udrugom po natječaju zaključuje se ugovor kojim se obvezno utvrđuje: naziv i sjedište udruge, vrsta i opseg aktivnosti po natječaju, vrijeme realizacije, opseg i vrsta, kao i tehnička specifikacija opreme, vremenski plan upotrebe opreme – sušare, način nadzora nad namjenskim korištenjem opreme – sušare, odvijanje realizacije aktivnosti po natječaju i sl.

8. Prijave za Natječaj se podnose u zatvorenoj kuverti s naznakom: »**Prijava za natječaj – poticanje komparativnih prednosti poljoprivrede korištenjem novih tehnologija prerade voća i povrća uz dodavanje nove vrijednosti poljoprivrednim proizvodima – dodjela opreme**«, Gradska uprava; Služba za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo i poljoprivredu, Subotica, Trg slobode 1. Mogu se dostaviti poštom ili lično – na šalteru broj 2 u »Gradskom uslužnom centru« na prizemlju Gradske kuće u Subotici, Trg slobode broj 1, radnim danom od 7,30 do 14,30 sati.

Dodatne informacije mogu se dobiti na telefon 024/ 626-794.

9. Udruga je dužna podnijeti Službi za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo i poljoprivredu izvještaj o davanju opreme – sušare na korištenje članovima udruge, u roku od 15 dana od dana predaje i stavljanja u funkciju iste.

DZH: Poništiti izbore za mjesne zajednice

Demokratska zajednica Hrvata smatra da se izbori za mjesne zajednice, održani 5. lipnja, moraju poništiti i raspisati novi, »zbog povrede biračkog prava i velikih propusta u radu te jer nisu održani sukladno važećim propisima i zakonima Republike Srbije«. DZH podsjeća kako je još prije raspisivanja izbora ova stranka upozorila javnost i nadležni gradski resor da se izbori moraju održati sukladno novom Zakonu o lokalnim izborima te ostalim važećim propisima, budući da je krajem 2009. godine spomenuti zakon izmijenjen, ali na ovu službeno upućenu inicijativu »nadležni gradski resor se nije udostojio niti odgovoriti«. DZH smatra da su održavanjem izbora po starom zakonu povrijeđena građanska prava, te je »svaljivanje krivice u ovom slučaju na Gradsko izborno povjerenstvo nedopustivo i nekorektno, i pokraj činjenice da je bilo dosta negativnosti i propusta u tijeku proteklih izbornih aktivnosti«. DZH smatra kako je jedan od najvećih propusta načinjen nedozvoljavanjem sudjelovanja kandidata koji predlažu i podržavaju pojedinačne kandidate s trideset potpisa, te da je favoriziranjem stranačkih lista stvoreno ozračje u kojem dobar dio glasača nije mogao birati i biti biran.

Sindikati traže provjeru privatizacije u Ljutovu

Gradsko vijeće samostalnih sindikata podnijelo je Agenciji za privatizaciju zahtjev za preispitivanjem privatizacije poduzeća »Ljutovo«, nakon što je u medijima Komercijalna banka oglasila prodaju njihovih voćnjaka. Riječ je o dugu za kredit koji je uzelo poduzeće »Kesten nekst« iza kojeg stoji Živojin Đorđević. Agencija za privatizaciju je vlasniku dala rok do sredine sljedećeg mjeseca da pokuša vratiti bankarske dugove i izbjegne stečaj. Radnici za sada redovito primaju plaće, a plaćeni su im i doprinosi. Iz sindikata podsjećaju da je Živojin Đorđević vlasnik i tavankutskog »Medoprodukta«, koji je u velikim gubicima, dok je palička Vinarija VOV već u stečaju, prenosi Radio Subotica.

Novi cjenik Parkinga

Umjesto dosadašnjih sedam parking zona u Subotici od danas postoje četiri, jer su ljubičasta i narančasta zona ukinute. Također, ukinut je parking prostor kod Mliječne tržnice, a Javno komunalno poduzeće »Parking« je od 1. srpnja mijenjalo i cijene svojih usluga. Tako u crvenoj zoni sat parkiranja košta 37, u žutoj 28, a u plavoj 19,40 dinara, dok se cijena karte na parking oko

1. srpnja 2011.

Buvljaka nije mijenjala i ostaje 78 dinara. Novina je i da se dnevna karta za parkiranje može kupiti i putem SMS-a. Dnevna karta u crvenoj zoni košta 300 dinara – bez vremenskog ograničenja, a 190,80 dinara u žutoj i plavoj zoni. Od danas i Prvomajska ulica ulazi u sustav naplate i pripada žutoj zoni.

Novi cjenik Suboticatransa

JP »Suboticatrans« od danas primjenjuje novi tarifni sustav prema kojemu je putnicima omogućeno presijedanje s jednom mjesečnom kartom za prigradski prevoz na svim gradskim linijama. Također, pokazna mjesečna karta za sve linije za neograničen broj putovanja u gradskom prometu je jeftinija za oko 50 posto i košta oko 2.000 dinara, dok je istodobno karta kupljena u autobusima na gradskim linijama poskupjela, umjesto 50 dinara košta 60.

Svibanjska plaća 33 tisuće dinara

Prosječna plaća bez poreza i doprinosa u svibnju u Srbiji iznosila je 35.362 dinara, i u odnosu na travanjku plaća manja je i nominalno i realno za oko 10 posto. Neto plaća u Subotici u svibnju

je iznosila blizu 33 tisuće dinara, što predstavlja nominalan pad od blizu deset posto u odnosu na prethodni mjesec. Sjevernobački okrug zabilježio je prosječnu plaću od 32 tisuće, a Vojvodina od oko 34 tisuće dinara, gdje je procentualno i najveći pad plaća.

Ogledni odjeli i nastava na njemačkom

Ministarstvo prosvjete odobrilo je u Subotici otvaranje tri Srednjoškolska ogledna odjela, te dva dvojezična odjela u Osnovnoj školi »10. oktobar«. Ogledni odjeli bit će otvoreni u Ekonomskoj srednjoj školi za smjer kuhar-konobar, potom tapetar-dekorater u srednjoj Politehničkoj školi i smjer tehničar vuče u Tehničkoj školi »Ivan Sarić«. Nakon otvaranja vrtića na njemačkom jeziku, u Osnovnoj školi »10. oktobar« bit će otvorena dva dvojezična odjela na srpsko-njemačkom i na mađarsko-njemačkom jeziku, u kojima će biti mjesta za po 24 prvaša.

U ovim odjelima nastava likovne i glazbene kulture, te tjelesni odgoj isključivo će se provoditi na njemačkom jeziku, dok će ostali predmeti biti dvojezični. U nastavi će predavati i dva profesora iz Njemačke. Projekt finansijski podupire njemačko veleposlanstvo, koje je potpomoglo i opremanje suvremenih učionica u školi, a prijevoz učenika osigurat će lokalna samouprava.

NA SNAGU STUPILA NOVA GRADSKA ODLUKA O DRŽANJU DOMAĆIH ŽIVOTINJA

Životinjama nije mjesto u gradu

Proizvođači bi trebali provjeriti u svojim mjesnim zajednicama u kojoj se urbanističkoj zoni nalaze, zato što će u crvenim zonama pojedinih mjesnih zajednica u roku od dvije godine morati prestati s držanjem svinja, goveda ili peradi. Primjerice, u Aleksandrovu, Malom Bajmoku, Novom Selu, Peščari, Željezničkom naselju

Prošloga tjedna stupila je na snagu nova gradska odluka o uvjetima za držanje i zaštitu domaćih i egzotičnih životinja, koja za razliku od stare odluke iz 1996. godine, među ostalim određuje urbanističke zone u kojima je zabranjeno ili u određenoj količini dopušteno držanje domaćih životinja. Tako se u crvenoj zoni domaće životinje uopće ne mogu držati, a u tzv. prijelaznoj ili narančastoj mogu se držati u ograničenom broju i to u razdoblju dok se taj prostor ne privede nekoj namjeni. To znači da su narančaste zone područja u kojima je prema urbanističkom planu predviđena izgradnja stambenog kompleksa, sportskog centra, parka, ili slično, te će po izgradnji objekata i ovdje važiti zabrana držanja životinja. Treća zona je zelena, i ona je relativno malo zastupljena na području grada i Palića, a u njoj je moguće držanje domaćih

životinja do određenog broja – do 20 krupnih kopitara i papkara, sitnih papkara do 100, kunića 350, peradi 350 i do 350 tovnih pilića. Sve ono što prijeđe taj broj smatra se uzgojem, odnosno proizvođač mora registrirati objekt za farmerski način uzgoja domaćih životinja.

ZONE

Informacije o tome kojim urbanističkim zonama pripadaju građani mogu saznati u svojim mjesnim zajednicama, a kako ističe šef Službe za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo i poljoprivredu **Mirko Ostrogonac** akcent odluke je na središnjim mjesnim zajednicama, Centar I, II i III, Prozivka i Bajnat, koje su u cijelosti crvena zona i u kojima se domaće životinje ne mogu držati. Građanima u ovim dijelovima grada je ostavljeno prijelazno razdoblje od šest

mjeseci za usklađivanje s odlukom. »Ostale mjesne zajednice, odnosno urbanističke zone i blokovi na području Subotice i Palića imaju i crvenih, narančastih i zelenih zona, i zaista je jako bitno da proizvođači provjere gdje se nalaze, zato što će u crvenim zonama ostalih mjesnih zajednica u roku od dvije godine morati prestati s držanjem svinja, goveda ili peradi. Primjerice, u Aleksandrovu, Malom Bajmoku, Novom Selu, Peščari, Željezničkom naselju. Ostala naselja izvan Subotice i Palića nisu zonirana, ali i tamo je prema prostornom planu predviđeno da se u središnjim dijelovima sa srednjom gustoćom naseljenosti mogu držati domaće životinje s normativom kakav je u zelenoj zoni, a samo u onim dijelovima seoskih sredina koje su periferno s rijetkom gustoćom naseljenosti i s placevima od 3.000 četvornih metara, mogu se gra-

Mirko Ostrogonac

điti veći proizvodni kapaciteti, odnosno farme«, objašnjava Ostrogonac. U crvenoj zoni na području grada mogu se držati samo kućni ljubimci - dva psa i dvije mačke s pomlatkom do dva mjeseca starosti, akvarijske i egzotične životinje, a uz adekvatan objekt može se držati do sto golubova, odnosno na području seoskih sredina do 350 golubova.

UZNEMIRAVANJE

Odlukom se, kaže Ostrogonac, željelo spriječiti uznemiravanje trećih osoba držanjem domaćih životinja i kućnih ljubimaca, i zagađivanje okoliša, stoga se njome tretiraju izuzetno pojačano mjere higijene. Također, predviđena je najmanja udaljenost objekata za držanje domaćih životinja za skladištenje stočne hrane od stambenih objekata na istoj parceli i od stambenih objekata na susjednoj parceli, predviđeno je vrlo precizno kakva treba biti lokacija gdje se će odlagati i čuvati stajnjak, koji mora biti s betoniranom osnovom, s kosinom, ocjeda-

nim kanalom koji vodu odvođi u posebnu septičku jamu, itd. Primjerice, kućica za pse u dvorištu mora biti najmanje pet metara od ulaza u stambeni objekt susjednih zgrada.

Na pitanje kakva je realno situacija na terenu i koliko će ova odluka zahtijevati promjena i financijskih izdataka građana, Mirko Ostrogonac ističe: »Mi smo kroz javni uvid i javnu raspravu po mjesnim zajednicama, u koju se uključilo 12 njih, gdje god je to bilo moguće i gdje smo imali podatke koje su dostavile mjesne zajednice, prosljedili ih Zavodu za urbanizam, i određeni dijelovi crvenih zona pretvorene su u narančaste. Vjerojatno jedan dio nije mogao biti obuhvaćen time i tamo ćemo se suočiti s tim problemom da će se poslije dvije godine morati iseliti domaće životinje iz crvene zone. Kako ne bismo bili do kraja rigozorni, ostavili smo mogućnost da se nakon dvije godine izvrši preispitivanje ove odluke sa stanjem na terenu, zato što će se možda u nekim slučajevima morati praviti izuzetak ako se ocijeni da je potrebno dati dodatni rok, jer je izmještanje životinja i veliki financijski trošak«.

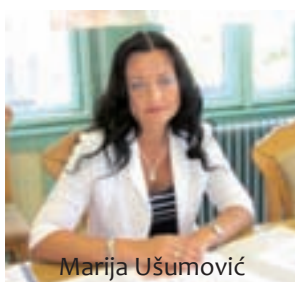
Odlukom je predviđeno i da se odrede zone za izvođenje pasa u šetnju, odnosno Zavod za urbanizam i JKP »Čistoća i zelenilo« označit će prostore na kojima će vlasnici pasa moći izvoditi u šetnju svoje ljubimce. Kontrola sprovođenja odluke u nadležnosti je komunalne inspekcije, a bit će uključena u jednom dijelu i komunalna policija. Predviđene su kazne za fizičke osobe od 2.500 i 75.000 dinara, za poduzetnike od 5.000 do 250.000 i za pravne osobe od 50.000 do milijun dinara, mandatne kazne od za fizičke osobe tisuću dinara, za poduzetnike 5.000 i za pravne osobe 10.000 dinara.

S. Mamužić

USLUGU VRŠENJA POLJOČUVARSKE SLUŽBE DOBILA NOVA AGENCIJA

Subotički atari ostali bez poljočuvara

Zbog neispravne ponude agencija za zaštitu G4S Secure Solutions Beograd izgubila je posao poljočuvarske službe, ali je u svezi s tim podnijela zahtjev Komisiji za zaštitu ponuđača u Beogradu

Marija Ušumović

Subotički atari su prije dva tjedna ostali bez poljočuvara, jer agencija za zaštitu G4S Secure Solutions Beograd, koja je do sada bila angažirana za vršenje ove usluge, nije dobila posao na natječaju koji je raspisala Gradska uprava. Poljočuvari su na godišnjim odmorima, a u Gradskoj upravi kažu da je to stanje privremeno dok se ne okonča postupak javne nabave. Naime, od 2007., kada je lokalna samouprava ponovno ustanovila poljočuvarsku službu na svom teritoriju, za taj posao angažirala je agenciju odabranu u postupku javne nabave.

»Sada se dešava to da je otvoreni postupak, koji je Grad Subotica objavio za ugovaranje poljočuvarske službe, u fazi kada je jedan od ponuđača, koji je u posljednjem razdoblju vršio uslugu poljočuvarske službe, podnio zahtjev za zaštitu prava. Ovaj zahtjev se rješava na Komisiji za zaštitu prava ponuđača u Beogradu i prije nego što stigne rješenje mi nemamo zakonskih mogućnosti da s bilo kim ugovorimo ovu uslugu, odnosno, završimo postupak. Dosadašnji vršitelj usluge nezadovoljan je odlukom, zato što po provedenom postupku i izvješću povjerenstva za javnu nabavu njegova ponuda nije odabrana kao najpovoljnija. Odnosno, čak nije ni došla u fazu razmatranja jer li dovoljno povoljna, jer je neispravna, popunjeni obrasci ne odgovaraju zahtjevima forme«, kaže Marija Ušumović, načelnica Gradske uprave.

Ona dodaje, kako su osim dosadašnjeg vršitelja usluge na natječaju sudjelovala još dva ponuđača, od kojih jedan, Raduša 2009 Doo Subotica, također s neispravnom ponudom i Örmester Security Subotica, koji je dao ispravnu ponudu, te povjerenstvo i nije moglo drugačije predložiti odabir ponuđača. »Što to nije ponuđač koji je do sada radio, zaista ne možemo mijenjati, jer prije svega ponude moraju ispunjavati uvjete utvrđene zakonom. Njegovo pravo je da podnese zahtjev za zaštitu prava, što su oni i učinili, i dok ne dobijemo rješenje Komisije za zaštitu prava iz Beograda

nemamo uvjeta da okončamo postupak i zaključimo ugovor. Rješenje Komisije može ići u pravcu da se postupak u cijelosti poništi ili se može djelomično naložiti vraćanje postupka u prethodno stanje, znači ponavljanje svih radnji od nekog razdoblja u samom postupku, ili pak Komisija može, smatrajući da smo ispravno donijeli odluku u prvom stupnju, zahtjev za zaštitu prava odbiti. Komisija ima zakonski rok, međutim, poznato mi je da to razdoblje traje znatno duže, može trajati i dva i više mjeseci. Kako bismo premostili ovu situaciju zakon nam je također pružio mogućnost, koju mi sada ovom prigodom i koristimo, da s dosadašnjim vršiteljem usluge ugovorimo posao i nadalje, ali u jednom skraćenom postupku po hitnosti. To upravo i činimo, tako da očekujemo kako ćemo u sljedećih nekoliko dana imati uvjete da zaključimo jedan ugovor koji će pokriti ovo razdoblje dok se otvoreni postupak ne okonča«, objašnjava Marija Ušumović.

Poljočuvarska služba trenutačno ima 24 zaposlena poljočuvara, ova usluga mjesečno je grad koštala oko 1,18 milijuna dinara, i u Gradskoj upravi kažu kako primjedbi na njihov rad nisu imali. Unatoč tomu, moguće je da će oni ostati bez posla.

»Mi ne možemo zahtijevati od ponuđača u postupku javne nabave da on imenom i prezimenom uposli određene ljude. Ja ne kažem da praktični razlozi ne postoje, ako netko radi taj posao unazad tri godine onda ga vjerojatno dobro radi, zna teren i poznaje ljude. Međutim, oni nisu zaposleni u Gradskoj upravi nego kod svog poslodavca. Mi smo i prije tri godine, kada je bio posljednji postupak javne nabave, imali jedan od takvih zahtjeva u tenderskoj dokumentaciji. I tada je bilo žalbe od istog ovog ponuđača koji je kasnije dobio posao, s tim da smo morali izmijeniti kriterij iz tenderske dokumentacije koji je glasilo da tražimo da ljudi, koji su u prethodnom razdoblju radili taj posao, i dalje ga rade, bilo da je to njihov dotadašnji poslodavac, bilo netko tko će tek dobiti ugovor. Takav uvjet je od strane Komisije za zaštitu prava proglašen diskriminatorskim. Poučeni takvim iskustvom znali smo da niti ne možemo tako nešto napisati«, kaže Marija Ušumović.

S. M.

KONGRES NJEMAČKIH UDRUGA IZ SREDNJE I ISTOČNE EUROPE U SUBOTICI

Čuvanje njemačke ostavštine

Poslije katastrofe koja se dogodila njemačkoj manjini nakon 1945. godine, važno je da Srbija, koja je jednom nogom u Europskoj Uniji, shvati kako je veoma bitno da sačuva multietnički karakter Vojvodine, između ostalog i kulturno naslijeđe njemačke manjine koja u njoj živi, kaže dr. Peter Wassertheurer

Udruga njemačke nacionalne manjine u Vojvodini Njemački nacionalni savez ovo ljeto će provesti u pripremama za buduću Kongres njemačkih udruga iz srednje i istočne Europe, veliki skup koji će u Subotici u drugoj

Rudolf Weiss

polovici rujna okupiti predstavnike devet zemalja s više od 60 delegata.

OBLJEŽAVANJE 15. OBLJETNICE

Sudionici kongresa bit će predsjednici i dopredsjednici njemačkih udruga koje djeluju u Hrvatskoj, Sloveniji, Njemačkoj, Austriji, Rumunjskoj, Češkoj, Poljskoj, Ukrajini i Mađarskoj, a sudjelovanje su najavili i predsjednik austrijskog parlamenta te predsjednici zastupničkih grupa vladajućih partija u Austriji. Tema skupa bit će upoznavanje s položajem njemačke nacionalne manjine u Srbiji, a povod da se kongres održi upravo u Subotici jest obilježavanje 15 godina od

osnivanja Njemačkog narodnog saveza. Jedna od središnjih tema skupa bit će očuvanje njemačke kulturne ostavštine u ovim krajevima, upoznavanje s trenutnom situacijom i mogućnostima da se na dostojanstven način obilježe i sačuvaju njemački spomenici kulture. Sudjelovanje predstavnika austrijskog parlamenta i diplomacije upravo je gesta dobre volje austrijske politike budući da je u Beču sjedište krovne organizacije njemačkih udruga iz centralne i istočne Europe. Pošto je Njemački narodni savez član i Svjetskog saveza Nijemaca, jedna od tema kongresa dotaći će se i položaja njemačkih zajednica u Kanadi, SAD, Južnoj Americi i Australiji, a predsjednik te alijanse dr. Peter Wassertheurer nedavno je posjetio Suboticu.

ŽALOSNO STANJE

On kaže kako su njemački spomenici kulture, i uopće ono što je ostalo iza Nijemaca u Vojvodini u prilično žalosnom stanju. »Poslije šest desetljeća ostalo je veoma malo od svega toga, na žalost, ali nama je važno da Srbija to kulturno naslijeđe prepozna kao dio vlastite kulture, i da učini sve kako bi se sačuvalo ono što je ostalo... Poslije katastrofe koja se dogodila njemačkoj manjini nakon 1945. godine, važno je da Srbija, koja je jednom nogom u Europskoj Uniji, shvati kako je veoma bitno da sačuva multietnički karakter Vojvodine, između ostalog i kulturno naslijeđe njemačke manjine koja

u njoj živi. Bilo bi dobro da Srbija prepozna stvarni značaj Vojvodine u procesu svoje europske integracije«, kaže dr. Peter Wassertheurer.

Predsjednik NNS-a Rudolf Weiss također kaže da Nijemci ne mogu biti zadovoljni načinom na koji se čuvaju njemački spomenici kulture, ali niti nerijetko ciničnim odnosom vlasti prema njemačkoj zajednici. »Naravno, bolje je nego što je bilo prije 15 ili 20 godina, ali daleko je od dobrog. I dalje se urušavaju njemačke crkve po Vojvodini, i dalje se buldožerima kreće prema njemačkim grobovima, i dalje ima vandal-skih neciviliziranih postupaka prema njemačkoj kulturnoj materijalnoj ostavštini. I upravo zbog toga je važno da se o tome nikada ne čuti, ali problem je što još uvijek postoji ta zla namjera da se izravnaju grobovi, sruše crkve.

Ciničan je i odgovor mjero-davnih na naše primjedbe da je sramota i da treba obnoviti kulturnu ostavštinu, kažu nam – zašto vi to ne uradite? Zaista je nevjerovatno da poslije oduzimanja imovine Nijemcima od strane tadašnje komunističke vlasti, i protjerivanja većine njemačkog stanovništva, sada račun za sva ta nedjela ponovno žele ispostaviti njemačkoj zajednici. To je zaista cinično i to zaista nećemo dopustiti. Uopće je pomoć njemačkoj zajednici nevjerovatno mala. Govore nam – vi ne možete dobiti potporu kao neke veće manjine jer nemate institucije, nemate kazališta, škole, nemate ustanove kulture, nemate infrastrukturu,

i vas je malo, pa vam ne treba ni veća pomoć. Naravno da nas je malo kad je izvršen genocid nad njemačkom nacionalnom manjinom, kad smo bili u logorima, kad je protjerano 90 posto Nijemaca, i naravno da nemamo infrastrukturu kad nam je opljačkana i oduzeta. Veoma je ciničan odnos nekih i na ovom kongresu ćemo prezentirati situaciju njemačke zajednice u Republici Srbiji kakva ona jest«, kaže Weiss te ističe, kako

Peter Wassertheurer

je veoma značajan zajednički nastup njemačkih organizacija na međunarodnom planu, jer udruge samo ujedinjene mogu biti uspješne u svojim zahtjevima prema parlamentima.

Predviđeno je da sudionici kongresa polože vijenac na masovnu grobnicu žrtvama komunizma u Subotici, a posjetit će i logor smrti za njemačko civilno stanovništvo u Gakovu, gdje je zahvaljujući Njemačkom narodnom savezu postavljen spomenik za 8.500 ubijenih žena, djece i civila njemačke nacionalnosti poslije 2. svjetskog rata.

S. Mamužić

NAJAVLJEN 18. FESTIVAL EUROPSKOG FILMA PALIĆ

Stotinu filmova u deset selekcija

Jedan od dobitnika nagrade Aleksandar Lifka za izuzetan doprinos europskoj kinematografiji je i kultni hrvatski redatelj Lordan Zafranović

O samnaesto izdanje Festivala europskog filma Palić održat će se od 16. do 22. srpnja na više lokacija na Paliću i u Subotici. Na festivalu će biti prikazano blizu stotinu filmova u deset selekcija: Glavni natjecateljski program, Paralele i sudari, Mladi duh Europe, Omaž program za dobitnike nagrade Aleksandar Lifka, Omaž program posvećen dobitniku nagrade Underground Spirit, Novi poljski film, Novi mađarski film, Eco Dox, Dječji program i selekcija: Kako je počeo rat na mom Balkanskom (polu)otoku?.

Ovogodišnji dobitnici nagrade Aleksandar Lifka za izuzetan doprinos europskoj kinematografiji su kultni hrvatski redatelj Lordan Zafranović i čuveni srpski redatelj Srdan Karanović, koji će biti gosti ovogodišnjeg festivala.

Ovogodišnji dobitnici nagrade Underground Spirit koju fes-

tival dodjeljuje za izuzetan rad na polju neovisnog filma su švedski redateljski duo *Ola Simonsson* i *Johannes Stjärne Nilsson*.

Najboljim filmovima u okviru Glavnog natjecateljskog programa bit će dodijeljene nagrade - Zlatni toranj za najbolji film i Palički toranj za najbolju režiju. Međunarodni žiri kritike u čijem su sastavu filmski kritičar iz Velike Britanije *Neil Young*, filmska i kazališna kritičarka iz Italije *Nataša Senjanović* i urednica filmskog časopisa *Kinečko* iz Slovačke *Eva Križkova*, dodijelit će Nagradu za najbolji

film iz selekcije Paralele i sudari.

U okviru debatnog programa ovogodišnjeg Festivala europskog filma Palić bit će održana četiri okrugla stola s temama: Ekoinovacije: Zelena privreda – prijatelj prirode, Kako je počeo rat na mom Balkanskom (polu) otoku?, Dometi srpske kinematografije u 2010. godini i Lifka i Lifke.

Kao uvod u okrugli stol na temu Kako je počeo rat na mom Balkanskom (polu)otoku? uoči festivala, u razdoblju od 6. do 10. srpnja, u kinu Euro Cinema na Otvorenom sveučilištu bit

će prikazani filmovi iz istomene selekcije koja se tematski oslanja na debatu. Ulaz na ove projekcije je besplatan.

Tijekom trajanja festivala, u saradnji s Festivalom dokumentarnog rock filma DORF iz Vinkovaca, bit će održana radionica muzičkog dokumentarnog filma Crossovers, koju će voditi redatelji *Uli M. Schueppel* i *David Kleijwegt*.

Ovogodišnji proračun festivala je 300 tisuća eura, što je za 20 tisuća eura više nego lani. Iako će se od ove godine za projekcije koristiti dvorana Velike terase na Paliću, festivalu nisu na raspolaganju dva objekta - Abbazija i Ženski štrand, ističe direktor Otvorenog sveučilišta, izvršni producent festivala *Blažo Perović*.

D. B. P.

Monografija »Lifka i Lifke«

Na festivalu će biti predstavljena kapitalna monografija posvećena Aleksandru Lifki »Lifka i Lifke«, koja izlazi povodom 100 godina postojanja Lifkinog stalnog kina u Subotici. Na ovoj monografiji, koja po prvi put detaljno istražuje razvojni put i prikazivačku djelatnost obitelji Lifka, radilo je 15 povjesničara filma.

KOŠARAČ, ZANIMANJE KOJE SE UČI SAMO OD STARIH MAJSTORA

Cvijeće u vrbovom pruću

Obrt pletenja košara od vrbovog pruća naučen od roditelja,

Staniša Milosavljević sa suprugom Marijom u Subotici

je najviše raširio kroz ponudu dvadesetak vrsta košara za

cvjećare, koje se koriste za izradu različitih aranžmana,

ali i kroz proizvode različitih namjena za kućanstva

Dio svojih proizvođača SZR-a »Korpar« (Ulica Šandora Petefija 2b) načinjenih starinskim i sada već malo znanim zanatom, pletenjem vrbovog pruća, *Staniša Milosavljević* i supruga mu *Marija* nazivaju – zaručničkim programom. Pri čemu artikli imaju i ime, poput »Lepa Brena« ili »Senta« (grad u susjedstvu)... Razrješavaju i enigmnu namjenu, zaručnički program jest namijenjen budućim mladencima, ali prvi korisnici su – cvjećari. Tvrtka »Korpar« proizvodi pletene košare u koje se aranžiraju svečani buketi kada se polazi djevojci na zaručke.

Zašto su ove košare za zaručke, ali i druge svečane prigode kao što su rođendani, blagdani, sve situacije u kojima se na poseban način iskazuje pažnja i ljubav, ponekad i orhidejom aranžiranom u adekvatni mini – pleteni držač,

Milosavljevićima posebno drag program? Jer Staniša Milosavljević smatra da je time, sa suprugom Marijom, upravo za subotičke prilike nadgradio obrt uz koji je rastao kao dijete i učio ga u roditeljskoj kući, mada je sasvim drugačijom profesionalnom orijentacijom došao u Suboticu. Došao je studirati ekonomiju, završio je, godinama je u ovom gradu radio u struci za koju se školovao, a onda se nekako tek u drugom dijelu karijere, prije dva desetljeća, vratio obrtu obiteljske tradicije naučenom u okolici Jagodine, gdje je stasavao.

KOŠARE ZA MNOŠTVO NAMJENA

Košare za cvijeće za zaručke prave se u nekoliko oblika i veličina, do velikih u koje se prema posebnim zahtjevima aranžira 150 do 200 ruža!

A uobičajeno je da se to čini prema tradiciji o kojoj Marija kaže: »U Vojvodini je običaj da mladoženja ponese mladjoj zaručničku košaru u koju se stavi toliko cvjetova koliko djevojka ima godina. A za imendan i rođendan obično koriste manje košare.«

Neobično je koliko košara ima veliku ulogu u rituali-

U ponudi »Korpara« su i košare za tržnicu, one su kroz sva vremena domaćicama ostale praktične u nabavi voća i povrća, i traže se različitih veličina i oblika. Često se upravo prema zahtjevima i idejama žena koje ih koriste stvaraju novi oblici. »Mogli bi, također, nabrojiti ih petnaestak vrsta«, kaže Staniša Milosavljević. »Vrlo je zanimljiva i 'drvarica', namijenjena je za ostavljanje cjepanica kraj kamina ili kaljeve peći, to je lijep i dekorativan detalj za prostor, a ujedno i funkcionalan. Žene često sugeriraju kako neki proizvod učiniti još ljepšim.

Za kućanstva se proizvode i košare za veš, kao i pletene kutije - košare praktične za odlaganje posteljine. Kulturno-umjetnička društva upravo pletene kutije koriste za prijevoz narodnih nošnji u putovanjima i za odlaganje upotrijebljene garderobe nakon nastupa, jer ovakve kutije imaju prirodno ventiliranje, iznosi jednu od manje znanih namjena proizvoda pletenih od pruća.

Košare se koriste i u kuhinji za posluživanje kruha, a isti materijal može se koristiti i za izradu pladnjeva. I u pospremanju kućanstva proizvod pleten od pruća je nezaobilazan, to je »praher« (klofer) za lupanje tepiha, uz napomenu sugovornika da je ovaj od prirodnog materijala praktičniji, jer za razliku od prahera pravljenog od metala, ne zadržava prašinu na površini tepiha. »To je pokazala praksa, takva iskustva nam prenose domaćice.« Prućem se

obavijaju i ukrašavaju i baloni ili boce za pića. A veliku pozornost posljednjih godina privlače lijepo oblikovane i dugotrajne pletene garniture za terase i vrtove.

DUG JE PROCES OBRADE

Rijetko tko zna kako je dug i naporan put do lijepo oblikovane pletene košare na stolu. Prvi korak čini se na njivi. O tome Staniša i Marija, nadovezujući se, kažu: »Koristi se kultivirana vrba, što znači da se sadi i obrađuje kao i druge kulture, s tim da je vijek eksploatacije jedne vrbe oko 25 godina, ali se može koristiti tek tri godine nakon sadnje. Za svaku vrstu robe posebna vrsta pruća treba biti različite debljine i duljine. Pruće vrbe potrebno je rezati u jesen kada opadne lišće, potom se potapa u velike kotlove i dugo kuha u ključaloj vodi, satima, i do deset sati. Kada se ohladi, pruće se vadi iz kotla i s površine se skida kora strojem, sa svakog komada pruta. Zatim se klasificira, suši i tek tada se stiže do procesa pletenja. Prilikom pletenja pruće se opet potapa da bi se moglo savijati u željeni oblik«. U obitelji Milosavljević ističu da je zahvaljujući tom dugom putu pripreme, po zadržanim obiteljskim učenjima starog zanata, proizvod i u suvremenom dobu zadržao osnovne karakteristike trajnosti i kvalitete.

Katarina Korponaić

ma kojima se polazi u život udvoje, i svi ti tipovi košara nastaju u ovoj tvrtki. »Zatim, nakon vjenčanja običaj je da se bacaju bomboni iz lijepo aranžirane košare, a košare, tada već ponovno drugačije uređene, koriste se i tijekom svadbe, kada u ponoć mlada i mladoženja nude svoje goste bombonima i pićem.«

PETROVDAN U BAČKOM MONOŠTORU

Najlipše je u mojmu Monoštoru

Još kao dijete sjećam se odbrojavanja dana do »kirbaja«. To je onaj ljetni dan, na samom početku ljetnih ferija, kada mi u goste dolaze baka, djed, ujko, ujna, brat i sestra, kao i ostala rodbina iz drugih mjesta. Pa se na taj dan, nakon velike mise, svi skupa družimo na svečanom ručku, koji je nama djeci bio u biti najmanje važan, rado bismo i preskočili taj dio, samo da bismo čim prije išli »na Dolu, pod šatre«, da vidimo to šarenilo raznoraznih igračaka, slastica – sladoleda, šećerne vune, bombona..., vrteški i ljuljački, pa jednostavno da poželiš da taj dan nikada ne prođe. Pala je tu i poneka molitva dragom Bogu za lijepo vrijeme, bez kiše, da nam ne pokvari ovaj divan dan.

Oduvijek je u Monoštoru Petrov dan – Sv. Petar i Pavao, 29. lipnja – bio svečani dan. Monoštorska crkva nosi ime ovih svetaca, pa je tada tako-

zvani »kirbaj«. Gosti sa svih strana hrle u selo posjetiti rodbinu i zajedno se izrazgovarati i provešeliti, nadoknaditi ono što su propustili. Dok još nije bilo automobila, kolone konjskih zaprega i fijakera išle su ujutro prema selu, da se stigne na misu, pa poslije toga ručak, pa muzikanti koji su išli od kuće do kuće da se domaćini provešale... A prije Petrova, nekoliko dana domaćice u žurbi prave kolače, pospremaju kuću, domaćini kolju janje za pečenje i paprikaš, djeca smišljaju što će kupiti »pod šatrama« od novca koji pomno skupljaju od starijih. To je bio dan za kojeg se unaprijed planiralo i pripremalo.

Tako i danas crkva slavi svoj imendan, tog dana ona je prepuna, a od svečanih nošnji sve svjetluca. Poslije velike mise oko nje sve vrvi od naroda, ljudi se međusobno pozdravljaju i razgovaraju, neki se čak sreću samo tog dana u godini. Djeca

i dalje žure obići sve štandove s igračkama, pa da poslije završe na autićima ili konjićima, a domaćice opet hrle doma završiti ručak, da sve bude kako valja. Nakon ručka slijedi promenade po selu, da se malo obiđe, popriča. U kavanama sviraju tamburaši i harmonikaši, sve do jutra, a mladi se zabavljaju na koncertima koje organizuju udruge i Mjesna zajednica. Monoštorci koji rade u inozemstvu svoje godišnje odmore planiraju tako da mogu doći u svoje selo za ovu svetkovinu.

Kao djeca radovali smo se Petrovdanu možda iz drugih

razloga, a danas smo svjesni šireg značenja ovoga dana. Svjesni smo toga što on predstavlja za župu i selo, ponosni smo tada, možda više nego bilo koga dana, na svoje lijepo selo, očuvane tradicije i otvoreno srca za svakoga. U biti je to sve jedno, uglavnom na ovaj dan i mali i veliki, i mladi i stari, osjećaju posebnu energiju svog Bačkog Monoštora. To je ona specifična toplina koja obuzme Monoštorca kada ponosito, sa zagonetnim osmijehom izgovori: »Najlipše je u mojmu Monoštoru«.

Zdenka Mitić

PAPA BENEDIKT XVI. S PREDSTAVNICIMA ROMA

Povijesni susret

Polovicom lipnja u Vatikanu je održan povijesni susret pape Benedikta XVI. s više od 2000 predstavnika Roma rimokatoličke vjeroispovijesti iz 35

europskih zemalja. Audijencija je organizirana u povodu obilježavanja 150 godina od rođenja prvog Roma uzdignutog na čast oltara – Zeffirina Gimenez Malle. Ovoga Roma španjol-

skog podrijetla i mučenika vjere ubili su republikanci tijekom građanskog rata u Španjolskoj, u kolovozu 1936., a beatificirao ga je papa Ivan Pavao II. 1997. godine. »Za romski narod i danas postoje teški i zabrinjavajući problemi, poput složenih odnosa s društvima u kojima živite. Današnja Europa polako, ali sigurno uklanja granice i bogatstvom smatra različitost naroda i kultura i nudi vam nove mogućnosti, a Crkva će uvijek biti uz vas«, rekao je Papa predstavnicima Roma u dvorani Pavla VI. Papi se u ime preživjelih romskih logoraša obratila Ceija Stojka, austrijska Romkinja koja je preživjela logore Auschwitz i Bergen-Belsen. »Danas su Auschwitz i drugi koncentracijski logori

zaspali i nikada se ne smiju probuditi. Bojim se, međutim, da Auschwitz samo spava«, rekla je Papi koji ju je, nakon njezina dirljivog svjedočanstva, zagrlio. Delegaciju Roma Srbije predvodili su nacionalni direktor za pastoral Roma preč. Jakob Pfeifer i sončanski župnik vlč. Dominik Ralbovsky, a romsku zajednicu predstavljali su vjernici Danijel i Kristijan Mišković iz Apatina i Antun Čonka iz Sonte. »Prvi put sam boravio u Rimu i još uvijek sam prepun dojmova. Ovaj poziv pape Benedikta XVI. iznenadio nas je vrlo ugodno i zasigurno nam je velika moralna potpora u borbi za naša prava u dekadi Roma«, kaže za Hrvatsku riječ Antun Čonka.

I. Andrašić

SLIKARSKO-PJEVAČKA VEČER U VAJSKOJ

U sebi nosim ravnicu

Djelovanje dviju hrvatskih udruga u Vajskoj postaje sve vidljivije u kulturnom životu ovoga mjesta. U subotu, 25. lipnja, HKPU »Zora« i MO DSH-a organizirali su slikarsko-pjevačku večer, koja je, u stvari, bila završnica bogatog cjelodnevno-kulturnog događanja. Ova udruga postaje prepoznatljiva po osmišljavanju jednodnevnih kulturnih programa ispunjenih slikom, riječju i glazbom. Tako je i ovoga puta organizirana likovna kolonija, nastupila je pjevačka skupina, pjesnici te članovi KUD-a »Tkanica« iz Vinkovaca, kojima je ovo bilo prvo gostovanje u ovome kraju.

SLIKARSKA KOLONIJA

Manifestacija je započela u jutarnjim satima okupljanjem slikara u prostorijama »Zore« koje je, kao dio svoje kuće, ustupila Marija Ajzenkut za rad ove udruge. Tom je prigodom otvorena II. likovna kolonija na kojoj su sudjelovali slikari hrvatske udruge Cro Art iz Subotice, pod vodstvom Josipa Horvata: Sándor Kerekes, Divna Lulić Jovčić, Lozika

Vojnić Lilion, László Kers, Ana Tudor, Ljiljana Marušić, Geza Verebeš. Svoju je sliku Ruža Tumbas, koja nije osobno sudjelovala u koloniji, poslala na raspolaganje udruzi »Zora«, a svoje radove slikari su darovali udruzi i zaslužnim pojedincima.

TKANICA IZ VINKOVACA

Kulturni program je završio koncertom u holu OŠ »Aleksa Šantić« a voditelj programa Željko Pakledinac, predstavljajući goste iz Vinkovaca, je kazao: »KUD 'Tkanica' započeo je svoj rad 1984. godine. Od svoga osnutka do danas proputovali su veliki dio Lijepe Naše i sudjelovali u mnogim folklornim smotrama i manifestacijama. Bave se isključivo folklorom i njegovanjem slavonskih kola, pjesama i običaja, jer, kako kažu, Šokci smo i Slavonci. Započeli su 2000. godine s obradom starogradske pjesama i rado su viđeni u starogradske kostimima i haljinama, koji su rađeni u stilu s kraja XIX. i početka XX. stoljeća. Ovo im je prvo gostovanje u našem kraju, pa će nam se predstaviti splotom slavonskih kola,

splotom starogradske pjesama te šaljivim igrokazom INOČE autorice Eve Rudeš.« Brojna publika bila je oduševljena njihovim bogatim i raznovrsnim programom, a i predsjednica »Tkanice« Jasminka Nikolić

popjevaka u modernom aranžmanu pod vodstvom Nermine Košutić, koja je neke od ovih pjesama sama uglazbila na riječi zaslužnog pjesnika cijele Bačke Josipa Dumendžića Meštra. Pravo je čudo kako ovaj čuvar šokačke ikavice pronalazi inspiraciju za svoje nebrojene, a još uvijek neobjavljene pjesme. Publiku je osobito oduševila njegova pjesma »U sebi nosim ravnicu«. Program je uljepšala i poznata pjesnikinja Ruža Siladev iz Sonte čitanjem jednog ulomka iz svoje knjige.

Publici se obratio i voditelj hrvatske likovne udruge Cro Art Josip Horvat, koji je na najbolji način izrazio smisao i karakter ovoga susreta: »Evo nas u vašem kraju već drugi put. Počeli smo to kod vas lani zajedno stvarati lijepo, da uživamo u vašem pjevanju, a vi da uživate u talentu naših slikara. Danas, kada naša matična država slavi veliki dan, lijepo je biti u Vajskoj. Lijepo je biti ovdje zbog gostoprimstva, ali još je ljepše kada ovako zajedno kroz pjesmu, kroz glazbu, kroz ples, kroz pjesništvo naših pjesnika i

Slike slikara Cro Arta nastale u Vajskoj

nije krila zadovoljstvo prvim folklornim nastupom ove udruge u Bačkoj.

ZORA

U programu je nastupila i pjevačka skupina »Zora« s dobro odabranim nizom šokačkih

kroz talente naših slikara jedni druge oplemenjujemo.«

Predsjednik »Zore« Ivan Šimunović zahvalio je svima na potpori i pozvao ih na daljnju suradnju i njegovanje svih oblika kulturnog stvaralaštva u našoj zajednici.

Zvonimir Pelajić

ŠIDANI NA MANIFESTACIJI »DIVAN JE KIĆENI SRIJEM« U NIJEMCIMA

Spojiti ljude istih ambicija i mišljenja

Manifestacija »Divan je kićeni Srijem« u Nijemcima počela se održavati 1998. godine, kao ideja kulturnog povezivanja regija prostora gdje žive Hrvati iz Mađarske, Bosne, Srbije... To je bio čin pomirenja, odnosno vraćanja ljudskih vrijednosti i mogućnosti suradnje s regijama koje su ispresijecane granicama. Organizator ove velike i značajne kulturne manifestacije je Turistička zajednica općine Nijemci. Direktor turističke zajednice *Martin Božanović* dao nam je svoje viđenje i ukazao na značaj ove tradicijske svečanosti: »Osim ideje da povežemo kulturu naroda kroz folklor, tamburaše i pjevačke skupine, u ovoj manifestaciji pokušali smo osmisliti i 'Turističko-gospodarski sajam', gdje se svake godine okupljaju poduzetnici, privatnici i ostali koji na ovom sajmu prezentiraju svoje proizvode (med, kulen, suvenire, igračke...).

BOGAT I ŠAROLIKI PROGRAM

»Ideja nam je bila spojiti ljude kako bi ostvarili prekograničnu suradnju sa svima koji imaju slična mišljenja i ambicije kao mi. Ova manifestacija traje svake godine danima, a ispunjena je bogatim i šarolikim programom. Ove godine gosti su nam bili iz Srijemske Mitrovice, Golubinaca, Slavonije, Dalmacije, a svake večeri prezentiran je drugačiji program. Predstavljena je tradicijska odjeća na modnoj reviji, održan je rock koncert, a jedna večer bila je posvećena piscima, gdje je 48 pisaca svojim izričajem i narječjem prezentiralo tradicijske običaje svoga kraja. Po prvi put je ove godine održana utrka čamaca – utrkivali su se predstavnici sela

općine Nijemci, koji su svojim znanjem i umijećem nastojali izvojevati pobjedu za svoje mjesto. Održano je ribičko i streljačko natjecanje natjecatelja iz cijele županije, a potom i srijemski kup u džudou. Prvi put su djeca pokazala svoje umijeće u vatrogasnom natjecanju – u gašenju požara. Osim očuvanja tradicije i kulture, svaku večer organiziramo kara-

oke šou – sudjelovali su tamburaši, klapa 'Camb' iz Splita i vokalna ženska instrumentalna grupa 'Ladarice' iz Zagreba. Veliku potporu u financiranju imamo od općine Nijemci i načelnika *Ivice Klema*, mada najveća sredstva Novi medij dobiva od sponzorskih programa, a jedan od naših dobrih suradnika i organizatora je i Hrvatska matica iseljenika,

koja osim za Hrvate skrbi i za druge narode. Želja nam je da u svom okruženju ostvarimo i suradnju sa svima onima koji imaju ista razmišljanja, a pri tom mislim i na novoosnovani HKD 'Šid', čiji su nam članovi po prvi put gosti ove godine«, istaknuo je *Martin Božanović*.

SURADNJA ĆE SE NASTAVITI

Osim Šidana te večeri, 26. lipnja, u Nijemcima su se predstavili: KUD pri DVD-u »Nijemci«, KUD »J. Benešić« iz Iloka, KUD »Sloga iz Retkovaca, KUD »Spačva« iz Donjeg Novog Sela, KUD »Šumari« iz Vinkovaca, KUD »J. Kozarac« iz Posavskog Podgajca i KUD »Grančica« iz Đeletovaca. Svatko na svoj način, u prelijepim nošnjama svoga kraja. Šidanima je ovo bio prvi nastup u Hrvatskoj. Dobili su veliku podršku i pozdrave mještana u mimohodu kroz selo, a u nastupu su predstavili plesove iz Slavonije u novim nošnjama koje su izradile i izvezle vrijedne žene iz Šida, Sota i Nijemaca. Kao i obično, nastup plesača pratio je tamburaški orkestar HKD-a »Šid«. I ovoga puta otplesali su ponosno, bez pogreške, a publika ih je u nekoliko navrata podržala velikim pljeskom. Ovom prilikom djeca su se pred svima zahvalila vlč. Nikici Bošnjakoviću, koji je i jedan od inicijatora osnivanja društva, kao i *Zvijezdani i Trpimiru Žderiću* iz Nijemaca, koji su i postavili korake ove koreografije, a koji su ih domaćinski primili i dočekali u svom domaćinstvu prije početka manifestacije.

Prepuni dojmova, Šidani su se vratili doma sa željom da se obostrana prekogranična suradnja nastavi i ubuduće.

Suzana Darabašić

GODIŠNJI KONCERT HKPD-a »JELAČIĆA« IZ PETROVARDINA

Krunidba rada i zalaganja

Pjesmom »Ljubimo te naša diko« zbor HKPD-a »Jelačić« iz Petrovaradina otvorio je u petak, 24. lipnja, četvrti po redu godišnji koncert ovog društva. Društvo ovom manifestacijom na svojevrsan način okrunjuje svoj rad i zalaganje, to je povod da prikažu trud i upornost koji su uložili nerijetko radeći i u oskudnim materijalnim uvjetima.

Obraćajući se nazočnima predsjednik društva *Josip Pokas* u pozdravnom govoru zahvalio se svima, posebno

izražavajući veliku zahvalnost biskupu *Đuri Gašparoviću*

Tamburaški podmladak

Zbor

Tamburaši HKPD-a »Jelačić«

na pruženom gostoprimstvu i pokroviteljstvu.

Pjevački zbor HKPD-a »Jelačić«, pod ravnanjem dirigentice *Vesne Kesić Krsmanović*, otpjevao je kompozicije – »Sinoć kad san ti prošao«, »Što se bore misli moje«, »Vino pije Dojčin Petar«, »Moj Srijem«..., a nazočne su posebno iznenadili skladbom »Večer za snove«, u čijoj izvedbi ih je pratio saksofonist i kompo-

zitor spomenute skladbe *Ivan Švager*. Tamburaški pomladak društva izveo je dvije kompozicije: »Na kraj sela žuta kuća« i »Posavski dremež« pod ravnanjem *Stevana Moše*, nakon čega su uslijedile izvedbe tamburaša HKPD-a »Jelačić« - i to mađarske igre, kola i pjesme »Vilo moja« i »Ne dirajte mi ravnice«.

Petrovaradinski vokalno-instrumentalni sastav »Tekije« dopunio je program kompozicijama »Velik si«, »Volim te«, »Ruža crvena«..., a ponovnim nastupom zbora »Jelačić« i izvedbama kompozicija »Fala«, »Rosa«, »Moja diri dika«... zaokružena je cjelina ovog četvrtog godišnjeg koncerta društva.

Poslije dva sata predivnih melodija, dobro raspoloženje preneseno je i u prostorije podruma crkve, gdje je društvo organiziralo zakusku.

ANKICA JUKIĆ-MANDIĆ

GOSTOVANJE HKPD-A »TOMISLAV« I HKC-A »BUNJEVAČKO KOLO« NA ETNO FESTU U KRČEDINU

Prikazani običaji Golubinčana i Subotičana

U nedjelju, 26. lipnja, Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Tomislav« iz Golubinaca imalo je nastup na Etno Festu u Krčedinu. HKPD »Tomislav« je nastupilo prikazom pokladnih običaja »Mačkare« i golubinačkom hrvatskom svadbom.

Tijekom tri dana trajanja festivala nastupili su mnogobrojni ansambli iz Vojvodine i Srbije. Iz razgovora s organizatorom

HKPD »Tomislav« - Golubinačka hrvatska svadba

i voditeljem *Ivanom Krivecom* saznali smo da su u sva tri dana najbolji nastup imali Golubinčani i članovi HKC-a »Bunjevačko kolo« iz Subotice, koji su izveli žetelačke običaje »Dužijanča«. Osim folklora, Golubinčane su predstavili i recitatori *Anita Kovačević* i *Miša Valok* govoreći pjesme o svom selu – Golubincima.

IVAN RADOŠ

KULEN FEST U SVETOZARU MILETIĆU

Delicija na svih pet kontinenata

Kada je napravljen prvi kulen u Lemešu - ne zna se, ali se zna da je tehnologija stara oko 200 godina

Ljeto je vrijeme festivala – od onih kulturnih do onih vinskih ili gastronomskih. Ni naše selo Lemeš, tj. Svetozar Miletić, nije moglo izostati – Udruga »Lemeški kulen« je po peti put u selu organizirala 25. lipnja Kulen Fest.

Pokraj degustacije ove delicije bio je priređen i kulturni program. U kulturnom programu sudjelovali su pjesmom i plesom članovi HBKUD-a »Lemeš«, nastupili su i članovi ME »Nemet Laszlo« i zbor »Musica Viva« iz Svetozara Miletića, kao i tamburaški sastav »Boemi« iz Subotice.

Posjetitelji su se mogli voziti fijkakerima, a vatrogasci, koji slave 110 godina postojanja društva u selu, prikazali su pumpu za gašenje požara iz 1907. godine.

Ipak, u centru pažnje je bio kulen.

Svih 15 članova udruge su izložili svoj proizvod. Promjena u odnosu na prethodne godine je to da je stručni žiri u sastavu: prof. dr. Ilija Vuković, dr. Žika Đukanović i Oskar Vert, kuhar, ocjenjivao organoleptička svojstva izloženih kulena. Shodno

tome nagrađena prva tri najbolja kulena peharima i diplomama: Treće mjesto je osvojila Nevenka Aladžić, drugo Tibor Nađ, a najbolji kulen u Lemešu je proizvela Tereza Knezi.

Pobjednica Tereza Knezi na pitanje: »Što je tajna dobrog lemeškog kulena?« odgovara:

»Tajne nema iako je svi ističu. Za napraviti dobar kulen potrebna je ljubav i poštovanje. Treba voljeti ono što stvarate, poštovati tehnologiju, birati najbolje i najkvalitetnije svinjsko meso, ne smije biti masnoće, koristiti ekstrakvalitetnu papriku, poštovati omjere mesa paprike i soli, znati koliko se dimi, imati dobar prostor za sušenje. Dobar kulen se stavlja na trpezu tek šest mjeseci nakon proizvodnje, pa sve do godinu dana. Ako se ne čuva po propisanim standardima proizvod gubi na kvaliteti i okusu.«

Kada je napravljen prvi kulen u Lemešu – ne zna se, ali se zna da je tehnologija stara oko 200 godina – po priči starijih mještana. Tijekom dva stoljeća tehnologija je napredovala pa se najvjerojatnije izmijenio i prvobitni okus, ali je ostala tradicija. Ova delicija je dospjela na svih 5 kontinenata.

Lemešanima su u goste došli proizvođači kulena iz Bačkog Petrovca i Turije, a sa sobom su donijeli i svoje proizvode i ponudili ih posjetiteljima Kulen Festa.

Lucia Tošaki

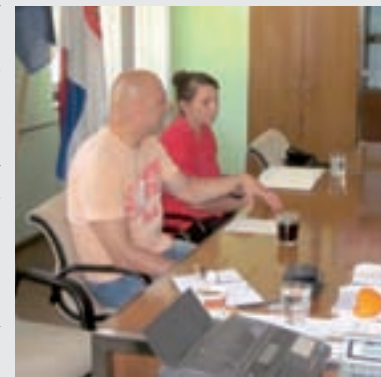
Istvan Sevald, pobjednica Tereza Knezi i Ilija Vuković

KLASTER TURIZMA DJELUJE U SONTI

Koordinirani rad je prioritet

Na radnom sastanku, održanom 23. lipnja u prostorijama MZ Sonta, tehnički tajnik Klastera turizma mikroregije Apatin Marija Pavić i član UO Boris Mašić s predstavnicima Crkve i subjekata kulture dogovorili su prve zajedničke akcije u okviru ove organizacije. U uvodnom dijelu sastanka Pavićeva je napomenula kako je u oblasti turizma neophodan koordinirani rad svih subjekata jedne mikroregije poput Sonta, a Klaster je tu da sve podrži, a Boris Mašić je govorio o potrebama integracije Sonta u suvremene turističke tokove. »Nemamo vremena za bacanje, moramo se prestrukturirati u hodu. Turističke skupine iz inozemstva već dolaze brodovima u Apatin. Iskreno, Apatin ovu situaciju nije dočekao najspremniji, tako da su posjetitelji na neki način prepušteni sami sebi.

Mi sada moramo raditi ubrzano, a istodobno i učiti. Prateći suvremena zbivanja u turizmu uočio sam potrebu organiziranja biciklističkih tura, brendiranja etno-proizvoda i iznalaženja povijesnih lokaliteta koji će turistima biti itekako zanimljivi i, svakako, moramo imati i određene kapacitete za smještaj i prehranu turista. Sonta ima i fantastičnu povijesnu priču, samo je treba na pravi način plasirati«, rekao je Mašić, a kao pozi-

1. srpnja 2011.

OBNOVLJEN NEKADAŠNJI OBIČAJ HRVATA BUNJEVACA

Fotografije: subotica.info

Preskakanje ivanjske vatre u Đurđinu

Na salašu Vlatka i Vesne Vojnić Purčar u Đurđinu, na kome će se održati i natjecanje risara u košenju žita, u subotu je 25. lipnja demonstriran nekadašnji običaj Hrvata Bunjevaca »Priskakanje ivanjske vatre«.

Ove godine su se organizatori manifestacije »Dužijanca« potrudili uključiti mlade u ovaj događaj i što realnije nazočnima prikazati kako je to nekada bilo na salašima. Prema vjerovanju ivanjska vatra tjera zle sile, nesreću i bolesti, a gar od ivanjske vatre posipa se po njivi da ljetinu zaštititi od groma, grada i vatre.

Više o značaju ivanjske vatre mogli smo saznati iz teksta ovdašnjeg etnologa Alojzije Stantića: »Ivanjska vatra privlači gledače, pa i one koji je nisu priskakali, namerno je zapale i drže pod nadzorom, ona je dopuštena, obredna, pale je da joj se čeljad divi i kad pilji u nju nek proba dokučiti što je to u njoj i nepoznato i tajanstveno, nek šnjota kako ona mož bit od hasne, ali i od štete«. Čovik još nije odgonetio kaka je tajna moć u njoj sakrivena kad se teško skida pogled s nje. Vatra ima čarobnu moć da iz čeljadeta potisne sve brige i nevolje da samo u

»Ivanjska vatra privlači gledače, pa i one koji je nisu priskakali, namerno je zapale i drže pod nadzorom, ona je dopuštena, obredna, pale je da joj se čeljad divi i kad pilji u nju nek proba dokučiti što je to u njoj i nepoznato i tajanstveno, nek šnjota kako ona mož bit od hasne, ali i od štete«, piše Alojzije Stantić

tivne primjere naveo je Bački Monoštor i Bilje. Predsjednik KPZH-a »Šokadija« Zvonko Tadijan govorio je o potencijalima Sonte vezanim za bogatu etno-tradiciju, a potencirao je i potrebu okupljanja radi edukacije svih subjekata koji bi mogli imati interesa u turizmu. »Prvi korak nam svakako mora biti izrada promidžbenih materijala, za sada u obliku flajera i brošura. Tako ćemo potencijalnim posjetiteljima Sonte precizno predložiti našu ponudu. Moramo aplicirati i na sve natječaje za dodjelu sredstava, a projekte do razine ministarstava Vlade Srbije možemo pisati sami, ukoliko imamo osposobljene ljude«, rekao je Tadijan. Na kraju sastanka zaključeno je kako bi prvi korak trebala biti izrada pregleda turističke ponude Sonte, a dogovoren je zajednički nastup subjekata iz ovoga mjesta na otvaranju 'Ribarskih večeri' 6. srpnja u Apatinu. Tako će članovi OKUD-a »Ivo Lola Ribar« i KUD-a »Mažoret« nastupiti u kulturno-zabavnom dijelu programa, a KPZH »Šokadija« će organizirati štand s prodajnom izložbom etno-radova i starinskih jela karakterističnih za Sontu.

Ivan Andrašić

njoj uživa. Vatra su osobito priskakali mladi, a po adetu je tribalo priskočiti barem triput, ko tako uradi biće lipči i zdrav. Zato su kazali 'ne vridi početi, ako ne mož svršiti'. Često su se momak i djevojka, el dvi djevojke, držali za ruke i zajedno priskakali vatra. Matere su s malom dicom priskakale vatra da ih očuvaju od uticaja zli duhova.«

Poslije uvodnih riječi, mladi su članovi HKC-a »Bunjevačko kolo« i HKPD-a »Đurđin« obučeni u narodnu nošnju, a djevojke s vjenčicama na glavi, preskakali vatra.

Za ovu su priliku djevojke isplele vijence, a po gdje koji od čistog ivanjskog cvijeća. Iz zbirke narodnih običaja i teksta Alojzije Stantića saznajemo značenje tog vijenca: »U Đurđinu i okolnim pustarama sa dolovima djevojke su vinac bacale na dud ili u vodu dola i na koju stranu padne ili ga voda odnese, ili di ga trska u ritu zadrži, tumačile su da će se udat na tu stranu.«

Nakon demonstracije nekadašnjeg običaja mladi su se hvatali u kolo i plesali oko vatre.

Verica Kujundžić

KRONOLOGIJA od 1. do 7. srpnja

1. SRPNJA 1890.

Dvotjednik »Neven« objavio je vijest sljedećeg sadržaja: »Početkom miseca lipnja bio je nadvojvoda Josip u Subotici, prigledao je domobranstvo i prije odlaska posutio Palić, koji mu se jako dopao, da je rekao: 'Ovo je jedan komad mojeg Margit-otoka'.«

1. SRPNJA 1945.

Nogometaši »Spartaka« pobijedili su reprezentaciju Segedina rezultatom 13:1 (5:1).

1. SRPNJA 1950.

Nakon godinu dana gradnje završena je Ljetna pozornica na Paliću. Podignuta je prema projektu dipl. ing. arhitekture *Bolte Dulića*, usred prekrasnog borika u perivoju nedaleko od teniskog igrališta. U gledalištu ima mjesta za tisuću posjetitelja.

1. SRPNJA 1955.

Rođen je *Ante Vukov*, pjesnik, prozaist, multimedijalni umjetnik, jedno vrijeme član grupe Bosch + Bosch. Objavio je tri zbirke pjesama: »Zlato istočnog sutona« (1987.), »Ruža vetrova« (1989.) i »Vrati vrijeme« (2005.), kao i dvojezični roman »Kuća porculanske lutke – A porcellanbaba háza« (2003.).

2. SRPNJA 1972.

Premинуo dr. *Matija Evetović*, profesor, književnik i javni djelatnik, između dva svjetska rata dogradonačelnik Subotice, kasnije ravnatelj Muške gimnazije (1944.-1948.), a do odlaska u mirovinu (1951.) čelnik Gradskog muzeja. U Subotici pohađao pučku školu i šest razreda gimnazije, školovanje nastavlja u Travniku gdje svršava sedmi i osmi razred s maturom. Studij na Filozofskom fakultetu završio je u Zagrebu (1921.), gdje je (1923.) obranio i doktorsku disertaciju. Pjesme i druge radove objavljivao je u »Književnom

severu«, »Subotičkim novinama«, »Klasju naših ravni«, »Subotičkoj Danici« i drugim glasilima. Među ostalim, objavio je monografije: »Život i rad Ivana Antunovića« (1935.), a u »Subotičkim novinama« u nastavcima (1940.-1941.) »Život i rad Paje Kujundžića«. Njegov kapitalni rad »Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata« tiskan je posthumno, isprva u »Klasju« u nastavcima (2002.-2009.), a potom i kao cjelovito djelo (2010.).

3. SRPNJA 1772.

Prvih srpanjskih dana u Bajmoku je započela izgradnja kapele. Nakon posvećenja u njoj su nedjeljom i blagdanima održavane svete mise, koje je redovito držao jedan među franjevcima iz subotičkog samostana. Inače, prvi objekt u mjestu, poslije premjeravanja zemljišta, podignut radi utemeljenja novog sela, bila je krčma, a stavljena je pod krov prethodne 1771. godine.

3. SRPNJA 1925.

Počinje izlaziti tjednik »Izrael«, prvenstveno namijenjen židovskoj populaciji, ali i drugim čitateljima u Subotici i Novom Sadu. Izlazi petkom, a tiskan je na njemačkom jeziku. Povremeno objavljuje tekstove na hrvatskom, srpskom i mađarskom jeziku. Uređivali su ga *M. Friedmann*, a potom *M. Keller*.

3. SRPNJA 1945.

Subotičko izdanje »Slobodne Vojvodine« donosi zanimljivu reportažu pod naslovom: »U blizini Novog Sada prvi put u Jugoslaviji radi kombajn«.

4. SRPNJA 1816.

Peštanska kazališna trupa *Davida Kilényija* podnosi Gradskom vijeću molbu da im ono odobri gostovanje u Subotici. Premda nema izravne potvrde, po svemu sudeći trupi je omogućen nastup

na jesen, ili u zimu iste godine, s predstavom »Clavigo«.

4. SRPNJA 1997.

Objavljena je knjiga prof. dr. sc. *Tome Vereša*: Bunjevačko pitanje – danas, nakladom Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« i NIP Subotičke novine.

5. SRPNJA 1931.

Rođen je *Bela Duranci*, povjesničar umjetnosti, likovni kritičar, plodan pisac, kustos Gradskog muzeja, zaposlenik Doma kulture, kasnije Međuopćinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture. Istrajni je i zapaženi kroničar likovnih zbivanja u Subotici i široj regiji, u čemu posebno mjesto pripada njegovim dnevničkim zabilješkama koje se zrcale kako erudicijom, tako i njegovom navlastitom osobnošću.

5. SRPNJA 1998.

Nakladom dvotjednika »Žig« objavljena je prva zbirka pjesama pod naslovom: »Raskrivajnja«, mladom pjesniku i publicistu *Tomislavu Žigmanovu*.

6. SRPNJA 1743.

Prema jednom spisu u Bačko-bodroškoj županiji primjenjuje se tzv. Dikalni porezni sustav. Dika je, uistinu, svojevrsna gospodarska jedinica, što će reći osnova za razrezivanje poreza sukladno broju radno sposobnih članova obitelji. Primjerice: 1 dika = 1 glava obitelji u domaćinstvu, 4 vola za jaram, 3 krave muzare, 3 zaprežna konja, 3 ždrebeta (do tri godine), 5 junadi i dr. Ovaj je sustav ukinut 1850. godine, kada je zemlja uzeta za utvrđivanje poreske osnovice.

6. SRPNJA 1860.

Izaslanstvo slobodnog kraljevskog grada Maria Theresiopolis posjetilo je generala grofa *Kar-*

la Bigota de Saint Quentina, građanskog i vojnog guvernera Srpske Vojvodine, koji je na toj dužnosti zamijenio baruna *Josipa Šokčevića*, budući da je on u međuvremenu službeno imenovan banom Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, gdje se istaknuo uvođenjem hrvatskog jezika u administraciju, koja se do tada služila njemačkim jezikom.

6. SRPNJA 1873.

Pokrenut je tjednik »Szabadka«, koji je zastupao interese grada, potom Bačke županije u oblastima prosvjete, gospodarstva, obrta, trgovine i dr. Novine su izlazile nedjeljom, a uređivao ih je prvo *Matija Antunović*, a zatim *Josip Antunović*, kojemu kasnije u tom poslu pomaže *Imre Balázs*. List je izrađivala tiskara *Károlya Bittermanna*.

6. SRPNJA 1950.

U subotičkoj Gradskoj knjižnici svečano je otvoren bogato opremljen dječji, tzv. pionirski odjel.

7. SRPNJA 1796.

Zbog epidemije kuge u Srijemu, od 26. listopada 1795. do 7. srpnja 1796. Subotičani su svake druge sedmice slali na smjenu u Begečku postaju, kod Futoga, po stotinu ljudi za održavanje sanitarnog kordona u južnim dijelovima Bačke, duž obale Dunava. U spomenutom razdoblju oko dvije tisuće Subotičana stražarilo je u 20 smjena. Za prijevoz ljudstva i njihove komorske potrebe angažirano je preko 220 zaprežnih kola.

7. SRPNJA 1945.

Odigrana je prvenstvena nogometna utakmica između gradskih rivala »Spartaka« i »Građanskog«, kako se u jednom kratkom razdoblju nazivao Nogometni klub »Bačka«. Pobijedio je »Spartak« rezultatom 4:2 (1:1).

Vojvođanski autori na Sijelu pučkih pisaca u Đeletovcima

ĐELETOVCI – Zajednica kulturno-umjetničkih djelatnosti Vukovarsko-srijemske županije organizirala je 30. jubilaro Sijelo pučkih pisaca Slavonije, Baranje i Srijema, koje je održano 24. lipnja u Đeletovcima, uoči Dana državnosti Republike Hrvatske.

U okviru susreta objavljen je i Zbornik literarnih radova u kojem su zastupljeni i autori iz Vojvodine: *Josip Dumendžić* iz Bođana, *Ljiljana Tadijan*, *Pavka Domić* i *Ivan Andrašić* iz Sonte, *Marija Lovrić* iz Novog Sada i *Antun Kovač* iz Sombora. Urednik zbornika je *Ivan Bušić*, a izdavač ZAKUD Vinkovci.

Žigmanov na susretima književnih kritičara u Đakovu

ĐAKOVO – *Tomislav Žigmanov* iz Subotice sudjelovao je na 14. đakovačkim susretima hrvatskih književnih kritičara, koji su održani od 27. do 30. lipnja, u sklopu programa 45. Đakovačkih vezova. Središnja tema susreta, na kojem je sudjelovalo više od 20 istaknutih književnih kritičara, bila je odnos kritike i polemike. Prosudbeni žiri susreta Nagradu Julija Benešića dodijelio je *Dariji Žilić* iz Zagreba ocijenivši njezinu knjigu »Muze izvan geta« najboljim književno-kritičarskim ostvarenjem u 2010. godini.

Povelja uspješnosti Julija Benešića pripala je osječkoj autorici *Kristini Peternai-Andrić* za njezin dosadašnji književno-kritičarski rad.

Organizatori susreta hrvatskih književnih kritičara su Matica hrvatska - ogranak iz Đakova i DHK - ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski.

Tavankučani nastupili u Oriovcu

ORIOVAC – Folklorci HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta sudjelovali su 26. lipnja na 10. oriovačkim žetvenim svečanostima u Oriovcu.

Tavankučani su se na manifestaciji predstavili bunjevačkim plesovima, izazvaši ovacije publike.

Organizatori, članovi KUD-a »Luka Ilić Oriovčanin«, ugostili su uz spomenute goste iz Tavankuta i deset kulturno-umjetničkih društava s područja općine i županije, te goste iz Draža u Baranji.

Film Irene Škorić nagrađen na festivalu Cinema City

NOVI SAD – Kratki igrani film »9. ožujak« mlade hrvatske redateljice i scenaristice *Irene Škorić* nagrađen je na ovogodišnjem festivalu Cinema City, koji je od 18. do 25. lipnja održan u Novom Sadu. Film je proglašen najboljim u selekciji »Up to 10.000 bucks« u kojoj su se našla ostvarenja snimljena s proračunom manjim od 10.000 dolara.

Grand Prix Cinema City festivala za najbolji film u selekciji Nacionalna klasa osvojio je »Tilva Roš« *Nikole Ležaića*. Nagrada Ibis za najbolji film u selekciji Exit point dodijeljena je filmu »Kavasakijska ruža« *Jana Hrebejke*.

Nagradu za najbolju mušku ulogu je osvojio *Nikola Rakočević* (»Šišanje«), dok je najboljom glumicom proglašena *Jasna Đuričić* za ulogu u filmu »Beli, beli svet« *Olega Novkovića*.

K. A.

Otvoren spomenik crvenom »fići«

OSIJEK – Sjećanje na početak rata u Osijeku i 20. obljetnica od krvavog pira i divljanja tenkova najprometnijom osječkom ulicom, obilježeni su u utorak, 28. lipnja, otkrivanjem umjetničke instalacije na raskrižju Vukovarske i Trpimirove ulice, ispred Ljepotice i Eurodoma. Zvuk sirene označio je početak manifestacije točno u 21 sat i 15 minuta, kada je prije 20 godina Osječanin *Branko Brešić*, koji je u međuvremenu preminuo, na spomenutom raskrižju ostavio crvenog Fiću ispred tenkova i doviknuo: »Gazite ga, ali nećete Hrvatsku«. Spomenik crvenom Fići otkrili su župan osječko-baranjski *Vladimir Šišljagić* i gradonačelnik *Krešimir Bubalo*.

Umjetnička instalacija prikazuje tenk ukopan u zemlju, dok »fićo« gazi preko tenka i time simbolizira pobjedu Hrvatske u Domovinskom ratu.

S. Ž.

Promocija poštanske markice 100. Dužijance

SUBOTICA – Večeras (petak, 1. srpnja) u Velikoj vijećnici Gradske kuće bit će predstavljena poštanska markica 100. Dužijance. Incijator da ova žetvena manifestacija dobije svoju poštansku markicu bio je *Ljudevit Vuković Lamić* iz Subotice. Početak predstavljanja je u 18 sati.

Šokadija i Bodrog na Đakovačkim vezovima

ĐAKOVO – Pjevačke skupine KPZH-a »Šokadija« iz Sonte i KUDH-a »Bodrog« iz Bačkog Monoštora sudjelovat će na 11. smotri pučkog crkvenog pjevanja u okviru 45. Đakovačkih vezova večeras (petak, 1. srpnja) u samostanskoj crkvi časnih sestara Svetog Križa u Đakovu. Smotra će biti održana poslije svete mise, koja će započeti u 17 sati i 30 minuta.

K. P.

Gostovanje HKUD-a »Lado« iz Australije u Subotici

SUBOTICA – Članovi Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva »Lado« iz Geelonga (Australija) boravit će u ponedjeljak, 4. srpnja, u posjetu Subotici, te se susresti s predstavnicima ovdašnje hrvatske zajednice. U sklopu posjeta, susret će se i s članovima Subotičkog tamburaškog orkestra (STO) pod umjetničkim ravnanjem *Stipana Jaramazovića*. Susret će biti održan u Velikoj vijećnici Gradske kuće, a tom će prilikom svaki od ansambala izvesti dio svojega repertoara. Svi koji žele nazočiti ovom susretu, slobodni su doći - poručuju iz STO-a. Početak je u 19 sati.

ZIJAD GRAČIĆ, PRVAK DRAME ZAGREBAČKOG HNK I ZVIJEZDA TELENVELA

Iako je jedan od prvaka Drame Hrvatskog narodnog kazališta iz Zagreba, *Zijad Gračić* je široj publici najpoznatiji po glumačkim ostvarenjima u hrvatskim telenovelama kao što su »Ljubav u zaleđu«, »Ponos Ratkajevih«, »Dolina sunca«, »Pod sretnom zvijezdom«, »Obični ljudi«, »Zakon ljubavi«.

Rođen je 1959. u Kaknju. Na Akademiji dramskih umjetnosti u Zagrebu diplomirao je 1984. godine u klasi *Vanje Dracha*, a iste godine primljen je u profesionalni angažman zagrebačkog HNK-a. U svojoj matičnoj kazališnoj kući odigrao je brojne uloge u klasičnim i modernim komadima, od *Shakespeareovih* tragedija, preko *Molierovih* komedija do suvremenih priča *Tene Štivičić*. Igrao je i u filmovima te TV dramama: »Ptice nebeske«, »Putovanje u Vučjak«, »Ifigenija u Aulidi«, »Stela«, »Zadarski memento«... Utemeljitelj je i producent samostalne umjetničke organizacije Teatar No2, koja gostuje diljem Hrvatske, ali i u Kanadi, Australiji. Također, član je i Kazališta »Pozor« iz Zagreba, koje je prošloga tjedna s predstavom »Bez trećega« gostovalo u više vojvođanskim mjestima. S poznatim glumcem razgovarali smo nakon gostovanja ove predstave u Subotici.

Kako gledate na činjenicu da ste popularnost stekli tek glumeći u telenovelama, iako ste ranije ostvarili niz značajnih uloga u kazalištu i na televiziji?

To je za nas glumce, a vjerojatno je tako i u drugim poslovima, posve normalno. Glumac u ovim krajevima ne može sebi strogo zacrtati, barem to nije bio slučaj u našoj klasi za vrijeme studiranja, čime će se baviti – hoće li to bili samo televizija, film ili samo kazalište. Nakon akademije sam počeo s kazalištem, a potom su došle kamere. U međuvremenu sam dobio angažman u

telenovelama i s njima je stigla šira popularnost, ali me to nije izbacilo iz moga standardnoga ritma življenja, ali i rada, budući da i dalje smatram kako je moje primarno mjesto u kazalištu. Što se tiče filma, tu nemam previše iskustva, ali kako vrijeme prolazi nije mi posebno žao zbog toga, budući da film izuzetno poštujem i smatram da se u tom području ne može nešto postići bez temeljitijih priprema i rada. Inače, uz rad u mojoj matičnoj kući, zagrebačkom HNK-u, stalno radim zanimljive male projekte s glumačkim skupinama. Tu nas je malo, što nas čini pokretljivijim i takvi projekti su prilika da putujemo i doživimo susrete s publikom, kao što je to slučaj i ovdje u Vojvodini. To je posebna kategorija koja nas čini sretnim u profesionalnom i ljudskom smislu. Među ostalim, to je prilika i da igramo predstave za Hrvate koji žive izvan Hrvatske.

Na koja ste glumačka ostvarenja najponosniji – u teatru i na televiziji?

Za dvije godine ću obilježiti 30 godina rada u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu. To je veliko razdoblje i bilo je mnogo uloga, ali najdraža mi je uloga Dantona u predstavi »Dantonova smrt« *Georga Buchnera*, koju je režirao njemački redatelj *Hansgunther Heyme*. Ova uloga mi je donijela nagradu »Mila Dimitrijević« za najbolju mušku ulogu u sezoni 2008./2009.

Beskrajno mi je drago i to što sam već od prve godine profesionalnog bavljenja glumom imao prigodu redovito sudjelovati na Dubrovačkim ljetnim igrama. Tamo sam ostvario brojne uloge, ali izuzetna čast mi je što sam više puta otvorao tu veličanstvenu kulturnu manifestaciju s Negromantovim monologom iz *Držičevog* »Dunda Maroja«.

Što se tiče televizije, draga mi je uloga u seriji »Ptice nebeske« rađene po romanu *Ive Brešana*. S njom sam se približio televizijskoj publici. Što se pak tiče

Glumac se cijeli život igra

Popularnost koju sam stekao glumeći u telenovelama nije me izbacila iz standardnog ritma življenja i rada, budući da i dalje smatram kako je moje primarno mjesto u kazalištu

telenovela, najzanimljivija mi je bila uloga Frenkija Fishera u seriji »Ljubav u zaleđu«. On je tako osebujan lik, koji izgledom i karakterom podsjeća na *Zdravka Mamića* iz »Dinama«. Po reakcijama, čini mi se da se Frenki i publici najviše svidio. **U proteklih desetak godina bavili ste se i pedagoškim radom, radeći na glumačkim akademijama prvo u Tuzli, a potom u Osijeku...**

Godine 2000. mi je zazvonio telefon i javio mi se moj bivši razredni starješina koji je bio prvi dekan Akademije dramskih umjetnosti u Tuzli. Iako sam znao što takve obveze zahtijevaju, on je bio uporan. Prihvatio sam poziv i proveo šest godina na akademiji u Tuzli, gdje sam predavao scenski govor. To je za mene bilo izuzetno iskustvo: pedagogija mi je dala mogućnost daljnjeg istraživanja u glumačkom poslu. Drago mi je da sam to kasnije nastavio na Umjetničkoj akademiji u Osijeku, na poziv moje kolegice *Vlaste Ramljak*. Tamo sam isto

predavao scenski govor. Godinu dana sam pauzirao s time, a od jeseni bih se trebao vratiti na osječku akademiju.

Bavljenje pedagogijom mi je ujedno bila prigoda i da posložim te preispitam vlastita glumačka iskustva. S druge strane, rad s mladima osvježava. On mi pomaže prikupiti energiju za projekte u kazalištu i na televiziji.

Što biste poručili mladima koji žele upisati glumačku akademiju?

Poručio bih im da kao prvo pokušaju osvijestiti jesu li spremni cijeli se život igrati. Jer glumci, uvjetno rečeno, nisu obični ljudi koji se vremenom »uozbilje«. Jer mi se stalno igramo, naravno na jedan ozbiljniji način. A kad već dođe do polaganja prijemnog ispita, preporuka je da nađu tekst kojim će najbolje ispoljiti svoj karakter. Ne mora to biti *Shakespeare*, *Molier* ili neki drugi antologijski tekst. Važno je da članovi povjerenstva u tih pet minuta putem nastupa dobiju što više

Foto: nacional.hr

informacija o toj mladoj osobi i njezinim potencijalima.

Jeste li nekad ranije bili u ovim vojvodanskim mjestima, i kako vam se dopada ovdje?

Ovo mi je posebno iskustvo, jer prvi puta boravim i igram predstave u ovim mjestima. To mi je svojevrsno otkriće i osjećam se dobro. Imao sam, moram priznati, jedno običnije mišljenje o ovim mjestima, ali sada kada sam vidio Suboticu i Sombor, moram reći da sam prijatno iznenađen. Inače, s Hrvatskim narodnim kazalištem iz Zagreba smo ranijih godina dolazili na »Sterijino pozorje« u Novi Sad. Tu suradnju sa Srpskim narodnim kazalištem smo obnovili, a nedavno smo tamo gostovali s predstavom »Gračanin plemić«. Istaknuo bih kako mi je Novi Sad fantastičan grad i danas, baš kako mi se činio i ranijih dana. Posebice Petrovaradinska tvrđava.

Što se tiče našeg gostovanja ovdje, moram napomenuti kako nam je u tome pomogla

Turistička zajednica Grada Zagreba, budući da je »Bez trećega« gornjogradska priča koja na neki predstavlja i promociju samog Zagreba.

Koji su vam sljedeći profesionalni planovi?

U HNK-u Zagreb počeli smo raditi »Krčmaricu Mirandolinu« Carla Goldonija. To je koprodukcija s HNK-om iz Zadra i premijera se očekuje 15. listopada u Zagrebu. Predstavu režira Saša Broz. S Kazalištem »Pozor« radimo na novoj predstavi, melodrami »U tvom ili mom stanu« Neila Simona. Premijera će biti već 25. srpnja, i očekuje nas turneja po hrvatskom primorju, ali i u unutrašnjosti Hrvatske. Postoji mogućnost i da s ovom predstavom gostujemo ovdje u Vojvodini.

Što se tiče televizije, zasad nemam nekih konkretnih dogovora, ali postoji mogućnost da budem angažiran u jednoj novoj telenoveli *Jelene Veljače* koja se snima u Splitu.

D. B. P.

VOJVODANSKA TURNEJA ZAGREBAČKOG KAZALIŠTA »POZOR«

Predstava »Bez trećega« oduševila publiku

Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici, uz potporu Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata, organizirao je gostovanje Kazališta »Pozor« iz Zagreba u nekoliko vojvodanskih gradova. Turneja ove zagrebačke teatarske skupine s predstavom »Bez trećega« otpočela je 22. lipnja nastupom u somborskom Narodnom kazalištu, a nastavljena je gostovanjem u Subotici, gdje je predstava igrana na sceni Jadrana Narodnog kazališta, te okončana za vikend nastupima u Zrenjaninu i Kikindi.

»Bez trećega« je zapravo dramatizacija romana »Giga Barićeva i njezinih sedam prosvaka« hrvatskog književnika Milana Begovića (1876.-1948.), autora jednoga od najraznovrsnijih i najopsežnijih opusa u prvoj polovici 20. stoljeća. Režiju ove predstave

potpisuje Kazalište »Pozor«, po ideji Vanje Dracha. U predstavi igraju prvaci hrvatskog glumišta: Ksenija Pajić, Zijad Gračić i Mladen Čutura.

Radnja drame odigrava se u jednoj noći 1926. godine, a smještena je u zagrebačku gornjogradska kuću. Središnji lik Giga Barić (Ksenija Pajić) godinama čeka

svoga muža Marka Barića (Zijad Gračić), koji je bio u zarobljeništvu u Sibiru. Premda je uložila veliki trud kako bi ga našla, dobila je potvrdu da joj je muž mrtav. No, Marko Barić se u toj noći nenadano pojavljuje na vratima. Ubrzo počinju svađe izazvane sumnjama u ženinu vjernost koje su se u Marku godinama

nakupljale. Giga mu se pravda objašnjavajući da nije imala nikoga osim njega, no Giga ne uspijeva shvatiti kako u priči nema onoga »trećega«. Iako se Marko u međuvremenu smiruje, govoreći svojoj supruzi kako joj vjeruje i kako više nije ljubomoran, u Gigi se javlja emotivni naboj i gađenje zbog optužbi koje je pretrpjela. Marko ne prihvaća odbijanje, a cijela priča završava tragično kada ga Giga ubija revolverom.

»Bez trećega« je drama koja se bavi pitanjem ljubomore, nepovjerenja i sumnje pod utjecajem strastvene ljubavi. Ovaj Begovićev komad istodobno govori i o životima ljudi koji se oblikuju pod utjecajem društvenih i političkih zbivanja.

Gostovanje predstave »Bez trećega« Kazališta Pozor priređeno je u sklopu obilježavanja Dana državnosti Republike Hrvatske, a realizaciju ovog kulturnog programa financijski je pomogla Turistička zajednica Grada Zagreba.

D. B. P.

UZ 138. OBLJETNICU ROĐENJA A. G. MATOŠA

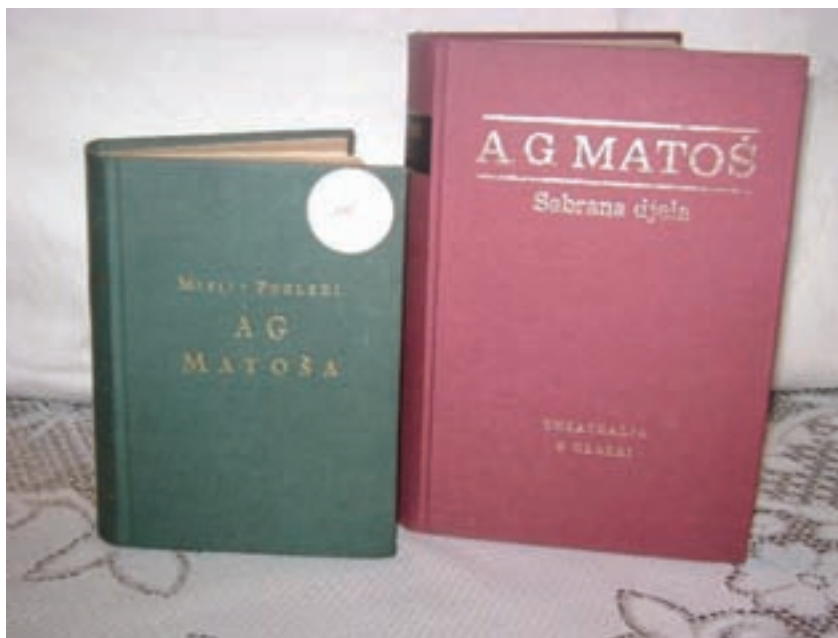
Književni nagovještaj današnje Europe

Studij tuđih kultura najbolje je sredstvo za podizanje svoje, i najbolji je nacionalist onaj, koji je dobar Europejac, zapisao je Matoš još početkom prošloga stoljeća

Djelovanjem hrvatskih institucija, udruga i pojedinaca kulturni život Hrvata u Vojvodini postaje sve intenzivniji, a kulturna scena bogatija. Sve je više kulturnih događanja, suvremena se produkcija pospješuje, predstavljaju se nove knjige, uobičajuju se razni segmenti umjetničkog stvaralaštva. Pri tome se profilira i oblikuje i publika, pred kojom je sve teža zadaća vrednovanja svih dostignuća. Nameće se i potreba praćenja brojnih kulturnih događanja, što je onima koji žive na periferiji teže ostvarivo. Ipak, kada su u pitanju važni datumi i obljetnice, kao što je, primjerice, dan rođenja *A. G. Matoša* (13. lipnja 1873.), onda se i u malim seoskim udrugama može skromno obilježiti takav dan, ili se može makar nešto napisati povodom toga. Ovom prigodom, kada je Hrvatska na pragu ulaska u Europsku Uniju, sjetit ćemo se Matoševih pogleda na nacionalni identitet i hrvatskoj kulturološkoj pripadnosti Europi još u njegovo doba.

NAGOVJEŠTAJ EUROPSKOG USTROJA

»Kako je svaki narod žica na glasnoj liri humaniteta, svaki predstavnik narodne duše je već time ujedno i reprezentant čovječanstva«, napisao je Matoš još 1912. godine. Ovako je jedan Hrvat na početku prošloga stoljeća govorio o kulturološkoj pripadnosti Europi, ali je nagovještao i njezin današnji ustroj i ujedinjenje. Boraveći

jedno vrijeme u Parizu, u nostalgiji za domovinom, Matoš piše da se »može predvidjeti vrijeme kada će zbog ekonomskih konkurencija, kao što je npr. sjevernoamerička, Europa malo-pomalo morati ulaziti u ekonomski savez koji mora uroditi i savezom političkim. Društvo i politika sve više se demokratiziraju i pobjeda demokracije u Europi bit će spas svih ugnjetenih i poniženih, pa i nas.« Matoš, dakle, još prije 100 godina mašta o ujedinjenju Europe i na neki način predviđa današnju Europsku Uniju.

Veliki se književnik nije bavio politikom, nego se u svom kratkom životu posvetio umjetnosti, ostavivši za sobom vrhunska literarna djela, ali i zanimljive misli i poglede o mnogim pitanjima ljudskoga života. Matoševe misli i anticipacije nadilaze ne samo njega kao osobu, nego i njegovo vrijeme, a mnoge su i danas aktualne: »mi nismo posljednji narod u Europi, jer smo maleni i jer tobože nemamo ljudi... Najveći

moderni narodi nemaju većih ljudi umom i poštenjem od *Starčevića* i *Strossmayera*. Mi smo posljednji narod u Europi, jer imamo zemlje, ali nemamo naroda, jer imamo reprezentanata, ali nemamo publike.« (Dužnosti publike, 1913.) Tako je Matoš govorio u svoje vrijeme, a dobro bi nam došao takav mislilac i danas, pa i na ovim prostorima gdje se nastoji osnažiti recepcija vlastite povijesti i suvremenog umjetničkog stvaralaštva Hrvata u Vojvodini.

OBLIKOVANJE KULTURNOG PROSTORA

Nakon raspada bivše jugoslavenske države, hrvatska je zajednica u Vojvodini započela oblikovati svoj kulturni prostor, osnovane su ili obnovljene hrvatske institucije i brojne kulturne udruge. U početku je u svemu tome bilo više publike, a manje su se eksponirali sami reprezentanti i kulturni djelatnici. Budući da se stvaralaštvo Hrvata u Vojvodini u posljed-

nje vrijeme zahuktava, moglo bi doći do neobične situacije u kojoj problem više neće biti deficit stvaralačkih potencijala, nego manjak publike. Zato se i publika mora sve više educirati, a u tom smislu Matoševe misli i pogledi o umjetnosti su od velike važnosti.

Kada je u pitanju suvremeno književno stvaralaštvo Hrvata u Vojvodini, ono sve više korespondira s Matoševim poimanjem umjetnosti, koji, kao dobar Europejac, upozorava: »Nema ni jedne europske književnosti, a da nije nastala pod utjecajem tuđe. Prema tome je studij tuđih kultura najbolje sredstvo za podizanje svoje, i najbolji je nacionalist onaj, koji je dobar Europejac«. U istom članku Matoš piše: »Snaga narodne kulture nije u sposobnosti odbacivanja, eliminacije, već u moći primanja, apsorbiranja što više tuđih kulturnih elemenata. Prevedite ga dobro na hrvatski, i *Sofokle*, *Dante* i *Cervantes* bit će hrvatski pjesnici.« (Narodna kultura, 1909.)

Matoš je davno shvatio da pravoga hrvatstva nema bez Europe i europskih vrijednosti. Znao je i da Hrvati često ne poštuju svoje, a i sam je ostao jedna od nedovoljno cijenjenih veličina. Siguran sam da bi i danas ponovio ono što je rekao prije sto godina: »Naša umjetnost će samo onda biti nacionalna, kad bude europska, tj. kad bude originalan hrvatski izraz, posebna nacionalna forma duha punog najeuropskijeg sadržaja.« (Umjetnost i nacionalizam, 1912.)

Zvonimir Pelajić

U POŽEGI PREDSTAVLJEN ZKVH I OTVORENA IZLOŽBA »PARALELNI PROCESI«

Integriranje u matični kulturni prostor

U požeškoj Gradskoj vijećnici održana je u petak, 24. lipnja, književna tribina na kojoj je publici predstavljena nakladnička produkcija Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, kao i knjiga *Tomislava Žigmanova* »Prid svitom - saga o svitu koji nestaje«, o kojoj je govorila prof. dr. *Helena Sablić Tomić*.

ZKVH kao jednu od svojih osnovnih djelatnosti navodi i izdavaštvo, posebice znanstvenih, stručnih i publicističkih djela vezanih uz povijest, kulturu, običaje i druge aspekte života Hrvata u Vojvodini, danas i kroz povijest, rekao je ravnatelj Žigmanov. U dvije i pol godine rada Zavod je objavio pet značajnih izdanja. Žigmanov je istaknuo kako Zavod nema namjeru primarno izdavati beletristička djela, nego znanstvene i publi-

Otvorenju izložbe nazočio je i požeški gradonačelnik Zdravko Ronko (lijevo)

stičke radove koji su tematikom vezani uz Hrvate u Vojvodini, a za što prostora na izdavačkoj sceni do sada nije bilo dovoljno.

Iste je večeri u Gradskom muzeju u Požegi otvorena izložba slika mladih hrvatskih akademskih slikara iz Vojvodine »Paralelni procesi«. Riječ je o petoj, posljednjoj izložbi u Hrvatskoj – nakon Osijeka,

Varaždina, Zagreba, Šibenika, ona je održana i u Požegi. Stručnu koncepciju ove izložbe osmislila je *Olga Šram*, povjesničarka umjetnosti iz Subotice. Na izložbi su zastupljeni radovi *Lee Vidaković*, *Gorana Kujundžića*, *Srđana Milodanovića* i *Vere Đenge*, koji su se do sada uspjeli afirmirati kao reprezentanti suvreme-

nih umjetničkih tendencija u Vojvodini.

Boravak hrvatskih kulturnih djelatnika iz Vojvodine započeo je prijamom gostiju kod požeškoga gradonačelnika i saborskog zastupnika *Zdravka Ronka*. Ronko je predstavnik vojvođanskih Hrvata upoznao s bogatom kulturnom baštinom Požege i okolice, a ujedno je želio i što plodniju buduću kulturnu i umjetničku suradnju između Požežana i vojvođanskih Hrvata, koja se i do sada odvijala vrlo intenzivno. Spomenuta je suradnja tamburaša iz Požege i Hrvatske glazbene udruge »Festival bunjevački pisama« iz Subotice, te angažman grafičkog dizajnera *Darka Vukovića* u nekim kulturnim programima koji se odvijaju u Požegi, kao što je kazališni kampus.

Priredio: D. B. P.

UČENICI IZ VOJVODINE SUDJELOVALI NA LIKOVNOM NATJEČAJU »RUHO NAŠIH STARIH«

Bunjevačke i šokačke nošnje na izložbi u Šibeniku

Likovni radovi učenika iz Subotice, Tavankuta i Bačkog Monoštora prikazani su na izložbi »Ruho naših starih«, koja je u nedjelju, 19. lipnja, priređena u galeriji »Matija« u Šibeniku. Riječ je o radovima pristiglim na likovni natječaj koji je raspisan za učenike osnovnih škola u okviru ovogodišnjeg Međunarodnog dječjeg festivala u Šibeniku, jedne od najznačajnijih manifestacija dječjeg i stvaralaštva za djecu u Republici Hrvatskoj. Cilj natječaja »Ruho naših starih« bio je potaknuti djecu na istraživanje i pronalaženje likovnih elemenata prebogat hrvatske etnografske baštine, ali i na istraživanje bogatstva i šarolikosti plesnih stilova.

Učenici Osnovne škole »Ivan Milutinović« iz Subotice koji

pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku – *Krunoslav Piuković*, *Elizabeta Ivanković* i *Marija Kujundžić*, uz mentora, nastavnika likovnog odgoja *Mirka Molnara*, izradili su rad u kojem su prikazali motiv iz bunjevačkog »Momačkog kola«. Učenici hrvatskih razreda Osnovne škole »Matija Gubec« iz Tavankuta – *Marko Grmić*, *Robert Daraboš*, *Veronika Vojnić*, *Slaven Horvat* i *Mila Tadić*, uz mentorice, učiteljice *Slavicu Ivković Ivandekić*

i *Larisu Đurić*, također su izradili motiv s bunjevačkom narodnom nošnjom. Učenici Osnovne škole »22. listopada« iz Bačkog Monoštora koji pohađaju nastavu hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture – *Jovana Blaž*, *Sara Kovač*, *Staša Ciger*, *Nikolina Turkalj*, *Ana Petrović*, *Klara Šuvak*, *Sara Oršoš* i *Miljana Pejak*, uz mentoricu, učiteljicu *Ivanku Kusturin*, obradili su mušku i žensku šokačku nošnju, objavljeno je na internetskoj stranici Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, čijim posredovanjem je natječaj objavljen u medijima na hrvatskome u Vojvodini i koji je vršio koordinaciju prijave likovnih radova iz Vojvodine na natječaj.

Izložbu »Ruho naših starih« s ukupno pedesetak radova učenika otvorio je predsjednik Republike Hrvatske *Ivo*

Josipović u nazočnosti velikog broja posjetitelja i visokih uzvanika. On je ovom prigodom naglasio važnost njegovanja hrvatske kulturne baštine i to upravo kroz likovni izričaj mladih. Tijekom razgledanja izložbe predsjednik Josipović pokazao je posebni interes za radove učenika iz Vojvodine na kojima su prikazane nošnje ovdašnjih Hrvata.

I profesorica likovnog odgoja i koordinatrica likovnog programa šibenskog festivala *Zdenka Bilušić* je u pratećem katalogu posebno apostrofirala vojvođanske Hrvate. »Posebno se zahvaljujemo Hrvatima Bunjevcima i Šokcima iz Vojvodine koji su, ponosni na svoju prelijepu i bogatu nošnju i nadasve zanimljiv plesni pokret, napravili doista poseban napor i iz tih dalekih nam krajeva poslali svoje divne likovne uratke.«

D. B. P.

Svečani god u filijalnoj crkvi rođenja sv. Ivana Krstitelja u Vašici

U Vašici, selu šidske općine, u kojoj danas živi oko 7,22 posto Hrvata, i ove godine je na svečan način obilježen svečani god, ili kirbaj, u filijalnoj crkvi rođenja sv. Ivana Krstitelja. U ovoj crkvi, koja je u vrijeme ratnih razaranja bila oštećena a sada je obnovljena, okupio

se veliki broj vjernika iz Vašice i ostalih vjernika šidske župe, kako bi na dosljedan način proslavili rođenje Ivana Krstitelja. Svečanu misu predvodio je, uz nazočnost sadašnjeg vlč. župnika *Nikice Bošnjaković*, vlč. Dušan Milekić, koji je trenutno župnik u Novim Banovcima, a koji je svojevremeno bio župnik u šidskoj župi, i samim tim i u Vašici. Ovom prigodom, na svečanoj misi vlč. *Dušan Milekić* održao je propovijed o Ivanu Krstitelju i njegovom životopisu o boravku u pustinji. Mnogi su od njega, kako je istaknuo vlč. Milekić, zazirali, jer nije bio privlačan svojom pojavom, ali sve to ima svojstvenu simboliku i značaj. Ivan Krstitelj nije držao do materijalnih stvari, a svojim načinom života htio je pokazati drugima da čovjek mora paziti na svoju pristojnost. Naš život je slika Boga, naše riječi moraju biti dobro, moraju nositi hvalu a ne zlobu i ogovor, riječi moraju biti umjerene. Vaščani imaju crkvu posvećenu Ivanu Krstitelju i župljani ovoga mjesta, bez obzira koliko ih je, ne odustaju vjerovati Ivanu, jer je on imao snagu, stao je pred samog Isusa i krstio ga, a ta snaga je upravo u Vašici, jer bez obzira na brojnost, stat ćemo pred Isusa, nećemo pokleknuti, istaknuo je na kraju svoje propovijedi vlč. Milekić.

Potom se pristupilo prisegi članova novog crkvenog vijeća filijalne crkve u

Vašici, koji su pristupili vijeću, spremni da ulože sve napore da se i u budućem periodu pristupi daljnjem saniranju i obnovi crkve. Kako je vlč. Bošnjaković rekao, novi odbornici crkvenog vijeća odmah imaju posla, jer je neophodno čim prije organizirati i pristupiti sanaciji crkvene kuće. Najprije krov (novi crijep), a potom oluci, izvana hrbanje žbuke zbog izbijanja vlage, kako bi župna kuća dobila novi izgled i bila osposobljena za normalne aktivnosti. Posla je mnogo, a uz malo truda župljana i novih odbornika crkvenog vijeća, uspijeh sigurno neće izostati. Poslije svečane mise Vaščani su bogatom trpezom u dvorištu crkve počastili sve prisutne goste, i pozvali ih da i sljedeće godine također dođu u još većem broju. Pozvan je i vlč. Dušan Milekić, koji je ovom prigodom obećao da će predvoditi svečanu misu u Batrovcima, koja će biti održana 14. srpnja povodom obilježavanja crkvenog goda i u tom mjestu.

Suzana Darabašić

Služena sv. misa za Hrvatsku mladež Bačke i Srijema

U povodu Dana državnosti Republike Hrvatske i završetka akademske godine Hrvatska mladež Bačke i Srijema organizirala je prošle nedjelje sv. misu u crkvi sv. Petra u Zagrebu. Misu za mlade podrijetlom iz Vojvodine koji sada žive u Republici Hrvatskoj i studente hrvatskih sveučilišta iz Vojvodine služio je župnik Župe sv. Petra *Josip Golubić*, koji je nakon mise pozvao mlade vojvođanske Hrvate na kratko druženje u župnim prostorijama.

Zanimljivost je činjenica da je istog dana služena sv. misa i za još jednog vojvođanskog Hrvata, svećenika *Albu Vidakovića*

Mladi na misi 1: Župnik Župe sv. Petra u Zagrebu Josip Golubić s Hrvatskom mladeži Bačke i Srijema, prof. Jasnom Ivančić i dr. Lukom Štilinovićem

(1914. - 1964.), koji je dugi niz godina djelovao na glazbenom području i postigao najznačajnije uspjehe svojim crkvenim skladbama te napose izvrsnim muzikološkim knjigama i studijama. Bez obzira što se samo usput bavio i etnomuzikološkim radom, on je i na tom području ostavio dubok trag. Od njegovih poznatijih radova je njegova rukopisna zbirka pod naslovom »Bunjevačke narodne pjesme iz okolice Subotice«.

Zlatko Žužić

Proslava svetkovine Tijelova u Srijemskoj Mitrovici

Središnja svečanost proslave svetkovine Tijelova za Srijemsku biskupiju održana je 23. lipnja u katedrali svetog Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici. Misno slavlje predvodio je generalni vikar za Srijem preč. *Eduard Španović*.

Obraćajući se mnoštvu okupljenih vjernika preč. Španović je naglasio u homiliji da je euharistija jedan od najljepših Božjih darova čovjeku, te je stoga potrebno dopustiti tom velikom Isusovom daru da grije naše duše, a sve na dobro Boga i ljudi.

Tijekom mise liturgijsko pjevanje predvodio je katedralni zbor pod ravnanjem i uz pratnju orguljašice s. *Cecilije Tomkić*. Nakon misnoga slavlja, usprkos velikoj vrućini, priređena je tijelovska procesija, u kojoj su okupljeni vjernici i budući prvopričesnici u bjelini slijedili Isusa u Presvetom oltarskom sakramentu, prateći ga uz pjevanje zbora. Zaustavljali su se kod svake postavljene sjenice – tijelovske postaje i molili Gospodina za sebe, svoje obitelji, župnu i biskupijsku zajednicu. Ophod je upriličen u dvorištu župe uz katedralnu i župnu crkvu. Na koncu su vjernici primili Božji blagoslov.

M. Paradžik

OTKRITI NEČIJE BOGATSTVO I PORUKU ŽIVOTA

Čovjek blaga i ponizna srca

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Danas je prvi srpnja. Početak onog prvog ljetnog mjeseca u kojemu će se dogoditi mnogi naši susreti. Godišnji odmori, susreti s novim ljudima, mnoga putovanja, gostovanja, a u subotičkom kraju, osobiti susreti zahvale Dužijance. Uvijek je jedna razina susreta organizacijska, spontana ili planirana, a uvijek je bogatstvo u svim takvim susretima neočekivano susresti čovjeka. Koji su uvjeti da se susretne čovjek? Redovito nam navire »napasni« odgovor koji pretpostavlja da ga poznajemo. A koga mi to poznajemo? I ponovno padamo u napast da sebe uvjerimo kako poznajemo tog i tog čovjeka, a kad tamo (osobito nakon njegove smrti) otkrijemo da ga nismo poznavali.

IMALA JE SRCE

Sjećam se jednog doživljaja. Jedan moj subrat zaboravio je da ima pokop. S groblja su mi telefonski javili – već sa zakašnjenjem – mogu li doći obaviti obred? Niti znam tko je, niti odakle je, a nisam ni spreman za jednu homiliju. Ipak sam iz sućuti i poštovanja prema obitelji otišao »spasiti« kolegu. Kada sam primijetio da je neobično mnoštvo na groblju, brzo sam se od pogrebnika zainteresirao, barem da nekoliko podataka saznam o pokojnici. Saznao sam da je bila medicinska sestra na dječjem odjelu i da su je djeca voljela, te su joj pisala zahvalna pisma. Nije bila udana, pretpostavljam, radi toga je i imala istančan osjećaj za takvo zvanje. Govorio sam o činjenici da su djeca neprevrtljivi barometar ljubavi. Oni primjećuju lakše nego mi odrasli i ocjenjuju tko je prema njima pristupio srcem, a tko nakanom da ih kupi, osvoji ili udalji. Spomenuvši dječja pisma i da se ona pišu srcem, jer zahvalnost je dar srca, velika većina prisutnih je ovo razmatranje propratila suzama. Glavna sestra bolnice mi je pristupila i rekla ovo: »Mi smo s njom godinama radili i nismo primijetili, a vi ste je tako dobro poznavali, da ste pogodili točno ono što mi sada osjećamo – imala je srce«. Odgovorio sam: »Sestro, ja sam je sada, nažalost, vidio mrtvu, ali prvi i zadnji put u životu«.

SUSRET BEZ PREDRASUDA

Taj doživljaj zato donosim, što se vraćam na uvodne misli da kod susreta ne treba poći od

Srce uopće neće

reagirati dokle god

nismo spremni pri-

hvatiti i podnositi.

Isus iz Nazareta je

otvorio svoje srce, ili

bolje rastvorio, da bi

svatko u njemu vidio

i našao sebe, da je

i prihvaćen i podne-

sen

pretpostavke da poznajemo nekoga, jer ćemo tada imati predrasude. Predrasude udaljavaju i otežavaju susrete. Još je opasnije ako »poznavanje« stječemo od informacija od drugih. Tek to su sudovi. Dopustimo ovom mjesecu susreta da susrećemo čovjeka kao takva. A čovjek je ponajprije biće srca. Danas Crkva započinje ovaj mjesec svetkujući jedno srce: Srce Isusovo. Jasno da se teološki ne može baš opravdati taj organ koji je vitalan ni kao simbol, a kamoli kao predmet štovanja. Međutim, teološki jasno stoji da pod pojmom Srce Isusovo gledamo upravo osobu u čemu je ona najosobnija, a to je biblijski pojam srca. Srce u Bibliji je središte čovjekova bića. Središte Isusova bića bila je ljubav. Stoga je i simbol te ljubav postalo probodeno njegovo srce, jer je čin otkupljenja upravo ljubavlju prema Ocu i čovjeku, učinio nas braćom i sinovima i kćerima Oca. Ne zaboravimo i teološki da smo kao braća rođena iz iste krvi koja je potekla iz Srca Isusa Krista. Naš savez s Bogom, pa i s braćom nije tek ugovor i još manje interes, nego je savez krvi. Savez ljubavi. Stoga je i mogao Isus apostole uvjeriti da im nije samo učitelj, a oni njemu učenici, nego da je on njihov brat, a oni njemu prijatelji. Prijateljstvo kao vrлина (koje je nažalost sve manje) utemeljena je na činjenici prihvatanja drugoga onakvog kakav je i sposobnosti podnošenja toga drugoga. Kako je teško prihvatiti bez predrasude i kako je teško podnositi neke »nepromjenjivosti« kod drugoga. A kako biti prijatelj, ako ne ispunjavamo te temeljne zahtjeve. Srce uopće neće reagirati dokle god nismo spremni prihvatiti i podnositi. Isus iz Nazareta je otvorio svoje srce, ili bolje rastvorio, da bi svatko u njemu vidio i našao sebe, da je i prihvaćen i podnesen. Da. On nas podnosi takvima kakvi smo. A tek kada ga mi prihvatimo takvoga kakav je on – žrtva je ljubav – osjetit ćemo prijateljstvo s njim. Svetkovina Srca Isusova nas ne vodi samo štovanju srca, pa ni kao simbola, nego susretu s osobom koja ima srce, čija je nutrina ljubav. Susret bez predrasude, a Isus očekuje da mu vjerujemo kada govori, ja sam blaga i ponizna srca. Što bolje zaželjati u ovom mjesecu susreta? Upravo to, da budemo blaga i ponizna srca, pa ćemo nekada i u jednom susretu otkriti nečije bogatstvo i poruku života. Kao što je meni darovano kod onoga sprovoda.

RUMUNJSKI STEAK*Potrebni sastojci:*

750 gr telećih odrezaka
 krupna sol, svježe mljeveni papar
 1 žličica ulja
 1 luk
 2 češnja češnjaka
 sol, papar
 1-2 žličice mljevene crvene paprike

Priprema:

Odeske posolite, popaprite i pecite sa svih strana 3-5 minuta. U međuvremenu na ugrijanom ulju popecite luk narezan na kolutove, protisnuti češnjak, dodajte sol, papar i mljevenu papriku.

Poslužite meso s pripremljenim lukom!

RUMUNJSKI ŠTAPIĆI*Potrebni sastojci:*

150 gr šećera / 100 gr maslaca / 100 gr brašna / 3 jaja

Priprema:

Dobro izmješajte maslac, šećer, žumanjke. Dodajte čvrst snijeg od bjelanjaka te brašno. Tijesto pecite u pećnici zagrijanoj na 180 stupnjeva.

Nadjev:

150 gr oraha / 15 žlica šećera / 1 rebro čokolade / 150 gr maslaca / 1 žlica ruma

Priprema:

Ispržite šećer, dodajte mljevene orahe (odvojite malo za posipavanje), ribanu čokoladu, rum, maslac. Ohlađenom kremom premažite tijesto, posipajte mljevenim orasima i namažite na tanke ploške.

KOFTA- ĆUFTE*Potrebni sastojci:*

½ kg mljevenog mesa
 1 veći krumpir
 1 glavica luka
 1 žlica mrvica
 1 jaje
 sitno sjeckan svježi peršinov list
 sol, biber, cimet po želji

Priprema:

Krumpir naribati i ostaviti kratko da pusti sok. Meso, kosani luk, peršin, jaje, mrvice i začine staviti u posudu, zatim dodati ocijeđen krumpir, sve izmiješati, praviti loptice veličine oko 3 cm prečnika i peći 20 minuta na vrelom ulju, da loptice plivaju.

RUMUNJSKA KUHINJA

Transilvanski dvorci, bulgur i mamaliga

Od poznate kijevske Rusije, Transilvanije, Ady Endrea, Bele Bartoka, do, naravno - hrane

Rumunjska kuhinja je raznovrstan spoj različitih jela poteklih od brojnih tradicija s kojima je gastronomija Rumunjske došla u dodir, ali je također očuvala svoje sopstvene odlike. Na gastronomiju Rumunjske značajno je utjecala turska kuhinja, ali također i kuhinje drugih susjeda, kao što su Nijemci, Mađari ili Srbi. U gastronomiji Rumunjske postoje ostaci francuske i bečke kuhinje i kuhinja drugih zapadnoeuropskih zemalja.

O važnosti prehrane za Rumunje govori činjenica da se puno poslovice i izreka vrti oko prehrane i hrane. Primjerice: »Najbolja riba će uvijek biti svinjetina!« U prilog i uspr-

kos poslovice uz svinjetinu na rumunjskom stolu prevladava janjetina, govedina i riba.

Nacionalna jela su *mamliga* ili palenta od kukuruznog brašna, zbog trenda etno kuhinje sve cjenjenije jelo, a ranije poznato kao sirotinjsko. *Porkolt*, kuhano jelo najbližije mađarskom gulašu, bez vode i uz velikodušan dodatak paprike. Zatim punjene paprike, jela od mesa, ražnjići, mesne okruglice od svinjetine ili ovčjeg mesa i riže, te tripice.

Jede se i *bulgur* s povrćem i jajima. Sam *bulgur* je vrsta specifično pripremljene pšenice. Naime, pšenici se ukloni ljuska, djelomično se skuha, zatim suši i usitni u manje dijelove.

Uz glavno jelo konzumiraju se salate, a »najnacionalnija« je ona od patlidžana. Posebno poglavlje u prehrani Rumunja pripada siru. Rumunji gaje duboke osjećaje prema siru. Na tržištu je velika ponuda sireva: topljeni sirevi, polutvrđi, pa čak i

onaj nama poznatiji, čija je izrada slična talijanskoj *riccotti*.

Poslije dobrog i obilnog jela na redu su slastice u obliku već viđenih i dobrodošlih baklava, krafni, ili turske slastice *rahat*, slatkog kruha *cozonaca* sličnog talijanskom *panettoneu*.

Objed kod Rumunja započinje šljivovicom, a nije zanemarivo ni ispijanje piva. Od 19. stoljeća je u Rumunjskoj pivo omiljeno, te se danas Rumunji smatraju najvećim pivopijama u svijetu. Sok od bazge *socata* je najpopularnije rumunjsko piće.

Uz moderna skijališta, veličanstvene dvorce (jedan od dvoraca *Bran* spominje se kao Drakulin dvorac, u kojem je po predanjima živio grof Drakula), stoljetne gradove i rumunjske šume kojima tumara 5000 medvjeda, 3500 vukova i ovaca, 2000 lisica, neki se kunu da su najveća turistička atrakcija od svih – *rumunjske tripice*.

Branka Dulić

Bakina škrinja savjeta:

- Prije zamrzavanja očišćene jagode se uvaljaju u šećer. Kada se odmrznu budu kao svježe
- Voda u kojoj je kuhan špinat može se koristiti i za kuhanje riže. Riža će biti mnogo boljeg okusa
- Da bi se dobilo više soka iz limuna, limun treba malo ugrijati.
- Da daska za sjeckanje ne bi poprimila boju i miris onoga što se sjecka, treba je prije upotrebe pokvasiti pod mlazom hladne vode.

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813
www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

Badawi

Kardiologija, Ultrazvuk, Gastroskopijska, Laboratorij, Alergotest
Budwig protokol, Akupunktura, Biorezonanca-SCIO, Detox, Eilman-Radiotalasna kirurgija
Tehnika emocionalne slobode-EFT, Masaža, Bahove kapi, Biopton, Magneti i ostalo...

NOVO U POLIKLINICI! doc.dr sci.med. **Stamenko Šušak** - Kardiohirurg - Sremska Kamenica

Poliklinika za vašu obitelj

20 godina sa vama

	INJEKCIJSKA SPRAVA	PRELAŽENJE	SPLITSKI PUJEVAČ (ŠTO NA ŠAT)	OLAKŠATI SKIDA- NJEM TERETA	TALIJANSKA GOS- TIONICA	TV FILM S ANGELI- NOM JOLIE	URAN	BORIS SVRTAN	ČAROBNI NAPITAK (MNOŽ.)	VJEĆNI GRAD	IVICA JELIĆ	NEMAR- NOST, NEHAJ	AMERIČKI GLUMAC, ALANOV SIN
STRIKAN IZ VELOG AMISTA													
PRVAŠIĆI							NIZ, RED ... ILI ŠTO						
VRSTA EL. OTPORNIKA								IMOTSKI ZADAVA- NJE UBODA			MAKARSKA FILMSKA LOLITA LYON		
MIRAZ (LAT.), ALATA, ALATURA						GORNJI NOŽNI ZGLOB ATALLJA ODMILA				OSAMLJEN GLASNO LJUBITI			
TAMNA KOMORA (LAT.)													
MODRI MINERAL BAKRA							NOGOMET- NI MAG JACQUET UFO PO NAŠKI					"RADIJUS" SILVEST- ROVO	
ŠPANIJOLKA ALEXSANDRA GLUMICA U FILMU PIANO											SISAK ZDRAVO- MARJA		
LUČKI GRAD U JAPANU (obrnuto: ATIKO)						SKUPNE VJERSKIH LAIKA, PLOD ŽITARICA							
"NOVI"		ČIRIL IVEKOVIĆ KIKSOVI, OMASKE			PONE ILI LIPICANAC PRIKAZ NEPOMUĆE- NE BREČE				STUPA, MUŽAR TJELESNA STATURA				
NIKOLA PILIĆ			LACANA TKANINA, GRAD ROMEO I JULIJE				SPOJ KI- SELINE I ALKOHOLA STRIC ODMILA						SARAJEV- SKA "ŠKVADRA"
NEKAD SLAVNI KOŠARKAŠ SABONIS								TIMARE- NJE GITARIST MILOŠEV					
EDGAR ALLAN ...				POLJO- TOK S FULOM IVO U DALMACIJE						NIŽI TURSKI PLEMIĆ ONAMO			
TRAVANJ						RASTRO- JENOST NADREA- LIST, SAL- VADOR							
ROMAN HENRYKA SIENKIE- WICZA U ZNACENJU "KAMO IDEŠ, GOSPODI?"									VERDUEVA OPERA				
IZVANJSKI DIO USTA (MNOŽ.)					SUKA GOLOG TUELA VEDRAN ROŽIĆ				REDATE- LJICA ZET- TERLING, NIGEL SHORT				ŠTO META- RA ČET- VORNIH
ITALIJA ODMILA				NIT TKANINE PORTUGAL							NAŠICE "ŽENSKI"		
NIKAL			LJETINA PRIROD							ŽERAVICA			

špito guberina, prvaši, slijed, reostar, im, ma, llat, kuk, sam, camera obscura, azurit, alme, t, alejandra, sk, akta, lalkat, n, cl, konj, aran, np, til, ester, arvidas, timar, poc, ista, aga, aprl, rastroj, quo vadis, alda, usne, akt, ma, ita, vlatko, na, n, prikos, zar.

RJEŠENJE KRIŽALJKE:

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Bruno Anušić, Ljiljana Dulić
Ivan Gregurić, Dražen Prčić,
Zvonko Sarić, Josip Stantić,
Thomas Šujić, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

mr. sc. Jasminka Dulić
e-mail: hrurednik@tippnet.rs

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:
Zvonko Sarić
e-mail: zsarić@hrvatskarijec.rs

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
e-mail: dbpalkovic@hrvatskarijec.rs
Dušica Dulić (novinarka)
e-mail: dusicad@hrvatskarijec.rs
Slavica Mamužić (novinarka)
e-mail: smamuzic@hrvatskarijec.rs
Zvonimir Perušić (ekonomija i redaktura)
e-mail: zperusic@hrvatskarijec.rs
Dražen Prčić (sport i zabava)
e-mail: dprcic@hrvatskarijec.rs
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
e-mail: zvukov@hrvatskarijec.rs
Mirko Kopunović (dopisništva i korektura)
e-mail: mkopunovic@hrvatskarijec.rs
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić
Josip Horvat

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизacija
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Piše: Ivan Andrašić

Dah Hrvatskog proljeća u Sonti

Međunarodna smotra folkloru u Zagrebu danas je jedna od najpoznatijih i najuglednijih manifestacija izvornog folkloru u svijetu. Utemeljena je 1966. godine, a predstavlja i promiče baštinu svih naroda i kultura i pridonosi nastojanjima da se u globaliziranom svijetu sačuva hrvatske tradicijske kulturne baštine, kako u matičnoj državi, tako i u dijaspori. Fotografija na ovoj strani pronađena je u obiteljskom albumu *Agate i Stipana Andrašića* u Vrbovcu. Svjedoči o sudjelovanju tada jedine institucije kulture u Sonti, OKUD-a »Ivo Lola Ribar«, na VI. smotri organiziranoj 1971. godine. Kako su tada u nacionalnoj strukturi stanovništva Sonte, pa tako i ove institucije kulture, dominirali Hrvati, komitetski i policijski aparataci gostovanje sončanskih folkloraca na smotri povezali su s Hrvatskim proljećem. Hrvatsko proljeće, pokret prihvaćen od najširih slojeva naroda, podržavale su i mnoge skupine studenata i intelekua-

laca. Jedan od glavnih ciljeva pokreta bio je vraćanje civilnih prava Hrvatima, tj. vraćanje ponosa zbog pripadnosti hrvatskom narodu. Do kulminacije događanja došlo je upravo te, 1971. godine. Matica hrvatska, jasno isprofilirana kao jedna od najvažnijih kulturnih i znanstvenih ustanova u Hrvatskoj, svojim programom, aktivnostima i izdavačkom djelatnošću privukla je velik broj uglednih intelektualaca, studenata i radnika. U zbivanjima vezanim uz Hrvatsko proljeće odigrala je jednu od najvažnijih uloga, aktivno zastupajući kulturne, gospodarske, ali i političke interese SR Hrvatske i hrvatskoga naroda. Stoga su tu ustanovu najviši hrvatski politički krugovi promatrali s osobitim interesom, osjećajući kako odražava stajališta cijelog hrvatskog naroda. Na koncu, zbog takve svoje uloge Matica hrvatska kao ustanova, a osobito pojedini njezini najistaknutiji članovi, nakon sloma Hrvatskog proljeća doživjeli su teške trenutke. Ova

događanja u najvećoj mjeri su se odrazila i na zbivanja među vojvođanskim Hrvatima u razdoblju od 1968. do 1972. godine. Objavljeno je dvadesetak knjiga i antologija hrvatskih pisaca, od kojih su neke djela kapitalne vrijednosti, obnovljena je javna proslava žetvenog običaja bačkih Hrvata – Dužijanca, manifestacija Veliko prelo i pučki kalendar Subotička Danica. Svakako, središte ovih zbivanja bila je Subotica, a »hrvatski proljećari« dobro su znali što sve nedostaje u očuvanju identiteta Hrvata u Bačkoj, Srijemu i Banatu: škola, radio emisija i novina na hrvatskom jeziku doslovno nije bilo. Budući da nisu bili politički organizirani, niti su imali ikakav forum na kojem bi mogli o tome govoriti, jedino područje njihovog djelovanja bilo je kulturno. Konzervativni komunistički krugovi bili su nastrojani protiv ikakvog podizanja hrvatske samosvijesti, pa su bačke proljećare etiketirali, optuživali teškim optužbama i privodili na

mnoga saslušanja. Čak i obična prijateljska sastajanja bila su okarakterizirana kao »urotnička i neprijateljsko djelovanje«, a unatoč isključivoj kulturnoj orijentiranosti pokreta, ti krugovi su proljećare vidjeli kao nešto »negativno, društveno opasno i rušilačko«. Vlasnica fotografije Agata Andrašić, rođena Barunov, bila je članica OKUD-a »Ivo Lola Ribar« iz Sonte i sudionica VI. međunarodne smotre folkloru u Zagrebu 1971. godine. Ono o čemu su mnogi šaptali, osjetila je na vlastitoj koži. »Ozračje je bilo za pamćenje, organizacija besprijekorna. Nastup nam je bio vrlo zapažen, poštovali smo našu tradiciju. Odjeveni u starinske šokačke narodne nošnje, predstavili smo se šokačkim pjesmama i igrama iz Sonte. Sve je prošlo poput najljepšega sna, a problemi su nastali nakon povratka. Kako je tada bilo aktualno Hrvatsko proljeće, naše putovanje u Zagreb policijske službe i partijski aparat protumačili su kao opasnu i neželjenu manifestaciju velikohrvatsva. Bilo je svega. Vršene su premetačine u KUD-u i u našim kućama, privođeni smo u policiju i saslušavani poput najgorih kriminalaca, čak su nam prijetili i rasformiranjem KUD-a i zatvorskim kaznama za pojedince. No, situacija se vremenom smirila, policija nas je ostavila na miru, ali su u nama zauvijek ostali neki prkos i tuga jedne neshvaćene mladosti!«, kaže Agata, s ljubavlju gledajući fotografiju.

PUTUJTE S **JP »SUBOTICA-TRANS«** NA MEĐUNARODNOJ LINIJI:
SUBOTICA-NOVI SAD-ZAGREB I OSTVARITE ZNAČAJNE POPUSTE.
POLASCI U 8,00 h SVAKOG DANA IZ SUBOTICE I ZAGREBA.

CIJENA KARATA:

DJECA DO 6 GODINA – VOZE SE BESPLATNO.

DJECA OD 6-12 GODINA (POPUST OD 50%) – 1.425,00 DINARA

STUDENTI:

JEDAN SMJER (POPUST OD 20%) – 2.280,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 30%) – 3.990,00 DINARA.

OSTALI:

JEDAN SMJER – 2.850,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 15%) – 4.845,00 DINARA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

1. srpnja 2011.

»LJUBAV NEMA STANICE, LJUBAV NEMA GRANICE«

Uspješan nastup djece na Gerardovu 2011.

Na blagdan rođenja sv. Ivana Krstitelja, 24. lipnja, u somborskom Karmelu svečano je obilježena 55. obljetnica smrti sluga Božjega o. *Gerarda Tome Stantića*. Na slavlju je sudjelovao i veliki broj djece. Neka od njih su samo hodočastila, dok su neki nakon mise sudjelovali na koncertu duhovne glazbe pod geslom »Ljubav nema stanice, ljubav nema granice«. Pjesme pjevane na ovom koncertu snimljene su na CD, koji se ovom prigodom mogao i kupiti.

Veselo je bilo u Somboru o čemu svjedoče i sljedeće fotografije.

USPJEŠAN NASTUP NA IZLOŽBI INOVA – MLADI 2011. U ZAGREBU

Uručene nagrade Subotičanima

Devetero učenika iz Subotice, od kojih četvero nastavu pohađa na hrvatskom jeziku, osvojilo je nagrade na prestižnoj izložbi radova mladih inovatora INOVA - MLADI u Zagrebu održanoj 7. svibnja 2011. godine. Tim povodom 22. lipnja Suboticu je posjetio predsjednik Saveza udruga pedagoga tehničke kulture Grada Zagreba *Ivan Jurić* koji je u Plavoj dvorani Gradske kuće učenicima uručio četiri zlatna, tri srebrna i dva brončana odličja.

Hrvoju Benčiku, učeniku VI. razreda Osnovne škole »Matija Gubec« iz Tavankuta, pripalo je zlatno odličje, a *David Nemet*, učenik VI. razreda Osnovne škole »Ivan Milutinović« iz Male Bosne,

i dva učenika iz Tavankuta *Marko Stantić* i *Grgo Stantić*, obojica VII. razred, osvojili su srebrna odličja, dok je Osnovnoj školi »Matija Gubec« iz Tavankuta Savez inovatora iz Zagreba dodijelio posebnu nagradu za najbolju osnovnu školu gosta.

»Subotički učenici prvi put su ove godine sudjelovali na Međunarodnoj izložbi inovacija mladih - INOVA 2011. u Zagrebu, a o kvaliteti njihovih inovacija govore njihova priznanja. Radovi koji su prikazani u Zagrebu dovoljno su kvalitetni za nastupe na bilo kojoj inozemnoj izložbi«, rekao je predsjednik Saveza udruge pedagoga tehničke kulture Grada Zagreba *Ivan Jurić* i dodao: »Mi smo sa suradnjom krenuli ove godine. Ja sam zbog toga ovdje u Subotici i nadam se da će se ova suradnja proširiti, da će postati sustavna«.

INOVA - MLADI je program Saveza inovatora Zagreba, Fakulteta strojarstva i brodogradnje, Saveza udruga pedagoga tehničke kulture Zagreba, Udruge inovatora Fakulteta strojarstva i brodogradnje i zagrebačkih udruga mladih inovatora s ciljem da velikom izložbenom manifestacijom potiču daljnji razvoj inovatorstva mladih u Gradu Zagrebu.

ČAROLIJA CIRKUSKE ŠATRE

Stigao je cirkus

Već punih tjedan dana internacionalni cirkus »Corona« gostuje u Subotici, a u velikom šatoru postavljenom na poljani pokraj gradske Dvorane sportova svakodnevno se prikazuju predstave krotitelja životinja, žonglera, akrobata, klaunova i ostalih majstora cirkuske vještine. Dječji žagor, uzvici iznenađenja, veliki aplauzi, uzdasi zadivljenosti, sve se to može čuti unutar cirkuskog teatra, jer sve je to dio čarolije koja traje tisućama godina...

MALA POVIJEST CIRKUSA

Vjerojatno nikada neće biti utvrđen točan datum prve cirkuske predstave, ali se prema starim zapisima iz vremena egipatskih faraona da zaključiti kako su se u slavu (i zabavu) ovih apsolutnih vladara priređivala scenska prikazanja s egzotičnim životinjama toga vremena. I tada, baš kao i danas, publika je mogla

uživati u prizorima lavova, slonova, deva, tigrova i ljudskom umijeću njihovog kroćenja. Kotač povijesti, u međuvremenu, je u staroj Grčkoj pokrenuo stvaranje prvih kazališta na otvorenom i u pauzama između predstava auditorij su zabavljali žongleri, akrobati, hrvači (pelivani), no prava preteča današnjeg cirkusa

1. srpnja 2011.

stiže s uspostavom staroga Rima. Sam naziv cirkus i potječe od rimskog *Circusa maximusa*, goleme arene i najveće građevine u Rimu prije Krista. Izgrađen je u vrijeme petog rimskog cara Tarkvinija i imao je široku svrhu održavanja raznovrsnih igara, festivala i natjecanja.

Vremenom je proširen (za vrijeme Gaja Julija Cezara 50. godine p.n.e), a predstave održavane unutar ove najveće cirkuske arene obilovale su egzotičnim prizorima najraznovrsnijih scenografija. Nakon pada Rima, kroz stoljeća koja su uslijedila, cirkuska umjetnost je izašla iz velikih okvira masovne zabave, pretvorivši se u uličnu i dvorsku atrakciju primjerenu znatno manjoj publici. No, razvojem modernog društva, ponajprije naseljavanjem američkog kontinenta, ponovno se otvaraju mogućnosti za »cirkusku renesansu«.

Cirkus koji danas poznajemo začet je u Francuskoj (*Antonio Franconi*) i Engleskoj (*Phillipe Astley*) i nastao je »komponiranjem« nekoliko točaka bez kojih je klasična predstava nezamisliva. Dresura, akrobatika, komika, žonglerstvo danas su priznate cirkuske vještine, a pojedine države imaju i akademije na kojima se obučavaju budući profesionalni cirkuski umjetnici. Svoj vrhunac moderni cirkus doživljava kroz djelovanje *Circue de Soleil*, najpoznatijeg svjetskog cirkusa današnjice koji se sve više bliži teatru (svojim grčkim korijenima).

Ukoliko još nikada niste bili u cirkusu ili ste već možda zaboravili kako izgleda biti dio čarolije koja se događa pod njegovom šatrom, imate priliku još nekoliko dana. A onda se čarolija seli u drugi grad...

Dražen Prčić

KALENDAR BITNIH DOGAĐAJA

KALENDAR za idući tjedan

2. srpnja - Svjetski dan sportskih novinara
prva subota u srpnju - Međunarodni dan zadruga (UN)
prva subota u srpnju - Svjetski dan suradnje

**PETAK
1.7.2011.**

06.00 - Najava programa
06.05 - Trenutak spoznaje
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Hotel dvorac Orth 5
09.50 - Vijesti iz kulture (R)
10.00 - Vijesti
10.10 - Život: Biljke, dokumentarna serija (R)
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13.20 - Od Lark Risea do Candleforda 1, serija (R)
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14.20 - Iza ekrana
14.50 - Hrvatsko proljeće: Sedamdesete, dokumentarna serija (R)
15.40 - Kulturna baština: Ozalj (R)
16.00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
16.50 - Vijesti
17.35 - Sve će biti dobro, TV serija
18.40 - 8. kat: Ljubavni dueti, talk show
19.30 - Dnevnik
20.10 - Od Lark Risea do Candleforda 1, serija
21.00 - Mjesec akcijskog filma: Spasilac, američki film
23.20 - Dnevnik 3
00.05 - Filmski maraton: U raljama ludila, američki film (R)
01.35 - Filmski maraton: Candy, australski film (R)
03.20 - Bostonsko pravo 4, serija (R)
04.05 - Skica za portret
04.40 - Hotel dvorac Orth 5, serija (R)
05.25 - 8. kat: Ljubavni dueti, talk show (R)

06.50 - Najava programa
06.55 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07.40 - Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija (R)
08.05 - Žutokljunac
08.35 - Connor na tajnom

zadatu 1, serija za djecu
09.00 - Ljubitelji dječjeg svijeta
09.15 - Pokusi koji su promijenili svijet
09.30 - Obična klinka, serija za djecu
10.00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela (R)
10.45 - Tvoja sam sudbina, telenovela
11.25 - Veronica Mars, serija (R)
12.10 - Shaolin Wuzang, crtana serija
12.35 - Žutokljunac
13.00 - Johnny Bravo, crtana serija
13.20 - Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za mlade
13.45 - Šetnja za pamćenje, američki film (R)
15.25 - Ružna Betty 3, serija
16.10 - James Martin u Champagni, dokumentarna serija
16.30 - Briljanteen (R)
17.10 - Bostonsko pravo 4, serija
17.55 - Šaptač psima 3 (R)
18.45 - Kazalište u kući, TV serija
19.25 - Hit dana
19.30 - Garaža: Picksiebnier (R)
20.05 - Bitange i princeze 4
20.40 - Bitange i princeze 4
21.20 - Inspektorica Irene Huss, mini-serija
22.50 - Dr. House 5, serija
23.45 - Holivudska škvala 2, humoristična serija
00.10 - Retrovizor: Šaptačica duhovima 4, serija
00.55 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 5, serija
01.20 - Retrovizor: Pravi igrači, serija (R)
02.05 - Noćni glazbeni program

06.45 Naši najbolji dani
07.35 Neustrašivi Scooby doo
08.00 Bumba, crtana serija
08.50 Pobjeda ljubavi, serija
10.40 Čuvar pravde, serija
11.40 Zauvijek susjedi, serija R
12.30 IN magazin R
13.20 Pobjeda ljubavi, serija
15.20 Kad lišće pada, serija R
16.20 Bijeg, serija R 9/70
17.00 Vijesti Nove TV
17.25 Bijeg, serija R - nastavak
17.45 IN magazin
18.25 Zauvijek susjedi, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Kad lišće pada, serija
20.55 Bijeg, serija
21.45 Klopka za milijunaša, igrani film
23.35 8 mm 2, igrani film

01.35 Ezo TV, tarot show
03.05 Ubojiti predator, film
04.30 Tunel smrti, igrani film
06.00 Čuvar pravde, serija R
06.45 IN magazin R
07.20 Kraj programa

05.15 RTL Danas, (R)
05.50 Astro show, emisija uživo
06.35 Aurora, telenovela (R)
07.25 Vrata raja, telenovela (R)
08.15 Dragon Ball Z, (R)
08.40 Ezel, dramska serija (R)
10.00 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
10.45 Večera za 5, lifestyle emisije (R)
11.40 Aurora, telenovela
12.35 Nasljednici, telenovela
13.35 Cobra 11, akcijska serija
14.30 Vrata raja, telenovela
15.30 1001 noć, serija (dvije epizode) (R)
17.05 Ne daj se, Nina!, drama
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5
20.00 Jezgra, film, akcijski
22.25 Iznad zakona, igrani film, akcijski triler
00.30 RTL Vijesti
00.45 Ratnici, film, akcijski
02.35 Astro show, emisija uživo
03.35 RTL Danas, informativna emisija (R)

**SUBOTA
2.7.2011.**

06.05 - Najava programa
06.10 - Emisija pučke i predajne kulture
06.40 - Drugo mišljenje: Elektrokemoterapija (R)
07.30 - Iza ekrana (R)
08.00 - Hrvatska kronika BiH
08.15 - Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Kralj i četiri kraljice, američki film
09.50 - Vijesti iz kulture (R)
10.00 - Vijesti
10.10 - Kućni ljubimci
10.45 - Rijeke Hrvatske: Cetina, dokumentarna serija
11.15 - Normalan život
12.00 - Dnevnik
12.30 - Prizma
13.15 - Od Lark Risea do Candleforda 1, serija (R)
14.00 - Duhovni izazovi, međureligijski magazin
14.35 - Jelovnici izgubljenog vremena

14.55 - Zlatna kinoteka: Staza slonova, američki film (R)
16.45 - Vijesti
16.55 - Znanstvene vijesti
17.00 - Euromagazin: Poljska - život bez granice
17.35 - Umorstva u Midsomeru 12 B, mini-serija (R)
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - Od Lark Risea do Candleforda 1, serija
21.00 - Majstori opasnosti, američki film (R)
22.45 - Vijesti
23.05 - Vijesti iz kulture
23.15 - Smrtonosno oružje 4, američki film
01.20 - Filmski maraton: Predsjedničke laži, američki film
02.55 - Filmski maraton: Kralj i četiri kraljice, američki film
04.15 - Prizma, (R)
05.00 - Jelovnici izgubljenog vremena (R)
05.20 - Rijeke Hrvatske: Cetina, dok. serija

07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
07.55 - Najava programa
08.00 - Na kraju ulice
08.30 - Žutokljunac
09.00 - Pinocchieve pustolovine, serija za djecu
09.50 - Majstori svirači: Koncert u Opatiji (2. dio)
10.20 - Sportske igre mladih
10.35 - ni DA ni NE: Ocjenjivanje u školama (R)
11.30 - Mališani Okruglog stola, američko-kanadski film za djecu
13.00 - Filmska matineja: Polarna svjetlost, kanadsko-američki film
14.30 - KS automagazin
15.30 - Big Band HRT-a: Tribute to Damir Dičić
16.45 - 4 zida
17.20 - Ksaver Šandor Gjalski: Nocturno
18.40 - Sportski program
19.25 - Garaža: Ashes You Leave (R)
20.00 - Izbor za Miss Universe Hrvatske, prijenos
21.35 - Mamutica 2, serija
22.25 - Mamutica 2, serija
23.20 - Vrijeme je za jazz: Richard Bona Quartet (2. dio)
00.25 - Noćni glazbeni program

07.35 Neustrašivi Scooby doo R
08.00 Fifi i cvjetno društvo
08.15 Timmy Time
08.30 Peppa, crtana serija
08.45 Bakugan II - New Vestroia, crtana serija
09.10 Chuggington
09.25 Beyblade metal fusion
09.50 Winx, crtana serija
10.15 Bračne vode, serija
11.15 Frikovi, serija
12.15 Smallville, serija
13.15 Igračka, igrani film
15.10 Klopka za milijunaša, igrani film R
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Provjereno, R
18.05 Nad lipom 35, show R
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Od kolijevke pa do groba, igrani film
22.00 Boks: V. Kličko vs. D. Haye, prijenos
00.15 Murjak do kraja, film
02.05 Ezo TV, tarot show
03.35 8 mm 2, film R
05.20 Tunel smrti, film R
06.50 Kraj programa

05.55 RTL Danas, informativna emisija (R)
06.30 Vragolasti Denis, animirani film
06.50 Dragon Ball Z, animirani film (dvije epizode)
07.55 Učilica, kviz za djecu
08.30 Ne daj se, Nina!, humorna drama (dvije epizode)
10.40 Ulica Harley, dramska serija (tri epizode)
13.10 Galaktička pustolovina, igrani film, znanstveno-fantastična komedija
15.00 Jezgra, igrani film, akcijski
17.25 Zvijezde Ekstra: Holivudske bivše supruge, zabavna emisija
18.30 RTL Danas
19.05 Moja 3 zida, humoristična serija
20.00 Krokodil Dundee 2, igrani film, avanturistički
22.00 Dobar posao u Italiji, igrani film, kriminalistički
00.00 More ljubavi, igrani film, kriminalistički triler
02.00 Astro show, emisija uživo
03.00 RTL Danas, informativna emisija (R)
03.35 Iznad zakona, igrani film, akcijski triler

**NEDJELJA
3.7.2011.**

05.50 - Najava programa
 05.55 - Duhovni izazovi, međureligijski magazin (R)
 06.25 - Euromagazin: Poljska - život bez granice (R)
 07.10 - Mala TV (R)
 08.05 - Prijatelji 1
 09.00 - Vrijeme je za Disneyja: Moji prijatelji Tigar i Pooh (R)
 09.25 - Vrijeme je za Disneyja: Einsteinčići (R)
 09.50 - Vijesti iz kulture (R)
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Filmska matineja: Sajam zločina - Prema romanu Agathe Christie, američki film
 11.40 - manjinski MOZAIK
 12.00 - Dnevnik
 12.32 - Plodovi zemlje
 13.25 - Rijeka: More
 14.00 - Nedjeljom u dva
 15.05 - Mir i dobro
 15.40 - Vijesti
 15.50 - Mafalda Savojska, mini-serija
 17.25 - Prugasta braća: Družba mungosa, dokumentarna serija
 18.15 - Lijepom našom: Novigrad Podravski (2/2)
 19.15 - LOTO 6/45
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Velo misto, TV serija
 21.40 - Festival zabavne glazbe Split 2011., prijenos završne večeri
 23.45 - Vijesti
 00.00 - Vijesti iz kulture
 00.05 - Festival zabavne glazbe Split 2011., prijenos show programa i proglašenja pobjednika
 00.55 - Monk 7, serija
 01.40 - Monk 7, serija
 02.25 - Reprizni program
 03.50 - Lijepom našom: Novigrad Podravski (2/2)
 04.50 - Plodovi zemlje (R)

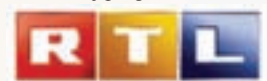

07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
 07.55 - Najava programa
 08.00 - Koncert klasične glazbe
 09.00 - Zlatna kinoteka - ciklus talijanskih klasika: Opsesija
 10.30 - Sošice: Grkokatolička liturgija, prijenos
 12.15 - Monk 7, serija
 13.00 - Monk 7, serija
 13.50 - Marko Polo Fest '10.
 17.25 - Strani igrani film
 19.25 - Garaža: Gin Cooler/ Nan deSKA
 20.00 - Ciklus filmskog spektakla: Komančerosi, američki film

22.10 - Filmski boutique - ljetno s Alfredom Hitchcockom: Mahnitost, britanski film
 00.00 - Noćni glazbeni program

07:15 Frikovi, serija R
 08:05 Fifi i cvjetno društvo
 08:20 Timmy Time
 08:35 Peppa, crtana serija
 08:50 Bakugan II - New Vestroia, crtana serija
 09:15 Chuggington, crtana serija
 09:30 Beyblade metal fusion
 09:55 Winx, crtana serija
 10:20 Automotiv, auto-moto magazin
 10:50 Bračne vode, serija
 11:50 Brza blagajna
 12:20 Dodir s neba, serija
 13:20 Avanture Sharkboya i Lavagirl u 3D tehnici, igrani film
 15:10 Igračka, igrani film R
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:10 Igračka, igrani film - nastavak R
 17:20 Plesom do zvijezda 2, igrani film
 19:05 INA Plave vijesti
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Nad lipom 35, humoristično-glazbeni show
 21:10 Frka s Dickom i Jane, igrani film
 22:55 Red carpet, showbiz magazin
 00:20 Od kolijevke pa do groba, igrani film R
 02:05 Svi mrze Chrisa, serija
 02:30 Plesom do zvijezda 2, igrani film R
 04:00 Red carpet, showbiz magazin R
 05:15 Dodir s neba, serija R
 06:00 Automotiv, auto-moto magazin R
 06:30 Kraj programa

05.40 RTL Danas, informativna emisija (R)
 06.15 Vragolasti Denis, animirani film (R)
 06.40 Dragon Ball Z, animirani film (tri epizode)
 08.05 Ne daj se, Nina!, humorna drama (tri epizode)
 10.55 Ulica Harley, dramska serija (tri epizode)
 13.25 Dobar posao u Italiji, film, kriminalistički
 15.25 Krokodil Dundee 2, igrani film, avanturistički

HRT1, SUBOTA, 2.7.2011., 1.20 FILMSKI MARATON PREDSJEDNIČKE LAŽI - američki film (WAG THE DOG, 1997.)

Satirična komedija. Nakon što predsjednika SAD-a uhvate u skandaloznoj seksualnoj aferi uoči izbora, nastupa vrijeme za hitnu intervenciju. Stoga zaposlenica Bijele kuće Winifred Ames (A. Heche) kontaktira stručnjaka za hitne situacije – čovjeka iz sjene Conrada Breana (R. De Niro), koji smisli da je najbolji mogući način izlaska iz situacije izmišljanje rata. Brean angažira vrhun-

skog holivudskog producenta Stanleya Motssa (D. Hoffman), kako bi zajedno režirali i preko medija pustili fiktivni rat...

Izvršna satira na temu medija i njihove manipulacije, dobitnica mnogobrojnih nagrada i nominacija – D. Hoffman nominiran je za Oscara u kategoriji najboljega glumca, baš kao i scenaristi Hilary Henkin i David Mamet za najbolje adaptirani scenarij.

Uloge: Dustin Hoffman, Robert De Niro, Anne Heche, Denis Leary, Willie Nelson, Kirsten Dunst, William H. Macy, Woody Harrelson

Scenaristi: Hilary Henkin i David Mamet (prema knjizi Larryja Beinharta)

Redatelj: Barry Levinson
 Trajanje: 93'

17.30 Discovery: Preživjeti divljinu - Rumunjska, dokumentarna serija
 18.30 RTL Danas, informativna emisija
 19.05 Moja 3 zida, humoristična serija
 20.00 Dozvola za ubojstvo, igrani film, akcijski
 22.20 CSI: Miami, kriminalistička serija (tri epizode)
 00.55 Astro show, emisija uživo
 01.55 RTL Danas, informativna emisija (R)
 02.30 12 dana terora, igrani film, drama/ horor

PONEDJELJAK 4.7.2011.

05.40 - Najava programa
 05.45 - Rijeka: More
 06.15 - Mir i dobro
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 08.35 - Vijesti
 08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.05 - Hotel dvorac Orth 5, serija
 09.50 - Vijesti iz kulture (R)
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Život: Primati, dokumentarna serija (R)
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
 13.20 - Od Lark Risea do Candleforda 1, serija (R)
 14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14.20 - Pustolovina u Hrvatskoj: Biciklom po otocima, dokumentarna serija

14.50 - Hebrang, dokumentarna serija (R)
 15.40 - Kulturna baština (R)
 16.00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
 16.50 - Vijesti
 17.35 - Sve će biti dobro, TV serija
 18.40 - Ljetna slagalica
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - TV Bingo
 20.35 - Od Lark Risea do Candleforda 1, serija
 21.25 - U krupnom planu
 22.40 - Dnevnik 3
 23.15 - Vijesti iz kulture
 23.25 - Koncert klasične glazbe
 00.25 - Nijemi svjedok 12, mini-serija (R)
 02.05 - Bostonsko pravo 4, serija (R)
 02.50 - Šaptačica duhovima 4, serija (R)
 03.30 - Holivudska škvadra 2, humoristična serija
 03.55 - Skica za portret
 04.25 - Hotel dvorac Orth 5, serija (R)
 05.10 - Ljetna slagalica (R)

07.00 - Najava programa
 07.05 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
 07.50 - Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija (R)
 08.15 - Žutokljunac
 08.40 - Connor na tajnom zadatku 1, serija za djecu
 09.05 - Brlog (R)
 09.20 - Sportske igre mladih (R)
 09.35 - Obična klinka, serija za djecu
 10.00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela (R)
 10.45 - Tvoja sam sudbina, telenovela
 11.30 - Veronica Mars, serija (R)

12.15 - Shaolin Wuzang, crtana serija
 12.40 - Žutokljunac
 13.10 - Johnny Bravo, crtana serija
 13.30 - Plivački miting »Zlatni medvjed«, reportaža
 13.55 - Mafalda Savojska, mini-serija (R)
 15.30 - Ružna Betty 3, serija
 16.10 - KS automagazin (R)
 16.45 - Mijenjam svijet (R)
 17.10 - Bostonsko pravo 4, serija
 17.55 - Šaptačica psima 3 (R)
 18.45 - Kazalište u kući, TV serija
 19.25 - Eric Clapton Specijal (R)
 20.00 - Glee, serija za mlade
 20.50 - Zagrebačka i Ljubljanska filharmonija zajedno izvode Mahlerovu Osmu, prijenos
 22.25 - Dr. House 5, serija
 23.20 - Holivudska škvadra 2, humoristična serija
 23.45 - Retrovizor: Šaptačica duhovima 4, serija
 00.30 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 5, serija
 00.55 - Retrovizor: Pravi igrači, serija (R)
 01.40 - Noćni glazbeni program

06:45 Naši najbolji dani, serija
 07:35 Neustrašivi Scooby doo
 08:00 Bumba, crtana serija
 08:50 Pobjeda ljubavi, serija R
 10:40 Čuvar pravde, serija
 11:40 Zauvijek susjedi, serija R
 12:30 IN magazin R
 13:20 Pobjeda ljubavi, serija
 15:20 Kad lišće pada, serija R
 16:20 Bijeg, serija R
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 Bijeg, serija R -

nastavak
17:45 IN magazin
18:25 Zauvijek susjedi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Kad lišće pada, serija
20:55 Bijeg, serija 11/70
21:45 Poštena igra, igrani film
23:40 Večernje vijesti
00:00 Tudori, serija
01:00 Opasna igra, serija
01:55 Medij, serija
02:45 Smrtonosni kontakt:
Ptičja gripa, igrani film
04:15 Ezo TV, tarot show
05:15 Bračne vode, serija
06:05 IN magazin R
06:40 Kraj programa

05:45 Astro show, emisija uživo
06:30 RTL Danas, (R)
07:05 Aurora, telenovela (R)
07:55 Vrata raja, (R)
08:45 Dragon Ball Z, (R)
09:30 Cobra 11, serija (R)
09:50 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
11:05 Večera za 5, (R)
12:00 Aurora, telenovela
12:55 Nasljednici, telenovela
13:50 Cobra 11, akcijska serija
14:45 Vrata raja, telenovela
15:40 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
17:05 Ne daj se, Nina!, drama
18:00 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:05 Večera za 5, lifestyle emisije
20:00 Ezel, dramska serija
21:00 Na licu mjesta, akcijska serija (dvije epizode)
22:45 L.A. Dragnet, serija (dvije epizode)
00:25 RTL Vijesti
00:40 CSI: Miami, kriminalistička serija (R)
01:30 Astro show, emisija uživo
02:30 CSI: Miami, serija (R)
03:15 RTL Danas, (R)

UTORAK 5.7.2011.

05:55 - Najava programa
06:00 - Treća dob: Projekt studenata zagrebačkog Ekonomskog fakulteta za umirovljenike, emisija za umirovljenike (R)
07:00 - Dobro jutro, Hrvatska
07:05 - Vijesti
07:10 - Dobro jutro, Hrvatska
07:35 - Vijesti
07:40 - Dobro jutro, Hrvatska
08:35 - Vijesti
09:05 - Hotel dvorac Orth 5
09:50 - Vijesti iz kulture (R)
10:00 - Vijesti

10.10 - Veliki prirodni događaji: Veliko otapanje, dokumentarna serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13.20 - Od Lark Risea do Candelforda 1, serija (R)
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14.20 - Pustolovina u Hrvatskoj: Balonom po Zagorju, dokumentarna serija
14.50 - Hebrang, dokumentarna serija (R)
15.40 - Kulturna baština (R)
16.00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
16.50 - Vijesti
17.35 - Sve će biti dobro, TV serija
18.40 - Ljetna slagalica
19.30 - Dnevnik
20.10 - Od Lark Risea do Candelforda 1, serija
20.55 - Ciklus komedija: Luda partija golfa, američki film
22.35 - Dnevnik 3
23.10 - Vijesti iz kulture
23.20 - Kratki susreti
23.45 - Glazbeno-dokumentarne emisije
00.45 - Bubnjevi preko rijeke, američki film
02.00 - Šaptačica duhovima 4, serija (R)
02.40 - Holivudska škvadra 2, humoristična serija
03.05 - Skica za portret
03.25 - Kulturna baština
03.40 - Pustolovina u Hrvatskoj - Balonom po Zagorju
04.10 - Kratki susreti (R)
04.35 - Hotel dvorac Orth 5
05.20 - Ljetna slagalica

06:55 - Najava programa
07:00 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07:45 - Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija (R)
08.10 - Žutokljunac
08.40 - Connor na tajnom zadatku 1, serija za djecu
09.05 - Navrh jezika
09.15 - U zdravom tijelu zdrav duh
09.30 - Obična klinka, serija
10.00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela (R)
10.45 - Tvoja sam sudbina
11.30 - Veronica Mars, (R)
12.15 - Shaolin Wuzang
12.40 - Žutokljunac
13.10 - Johnny Bravo
13.30 - Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za mlade

13.55 - Bubnjevi preko rijeke, američki film
15.30 - Ružna Betty 3, serija
16.15 - 4 zida (R)
16.50 - Direkt (R)
17.20 - Glee, serija (R)
18.00 - Šaptač psima 3 (R)
18.50 - Kazalište u kući, serija
19.30 - Garaža: Ramirez (R)
20.05 - Braća i sestre 3, serija
20.55 - Legende američkog sna: Levi Straus - Milijarde u trapericama, dokumentarna serija
21.50 - Završni udarac 4, serija
22.40 - Dr. House 5, serija
23.35 - Holivudska škvadra 2, humoristična serija
00.00 - Retrovizor: Šaptačica duhovima 4, serija
00.45 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 5, serija
01.10 - Retrovizor: Pravi igrači, serija (R)
01.55 - Noćni glazbeni program

06:45 Naši najbolji dani
07:35 Neustrašivi Scooby doo
08:00 Bumba, crtana serija
08:50 Pobjeda ljubavi, serija
10:40 Čuvar pravde, serija
11:40 Zauvijek susjedi, R
12:30 IN magazin R
13:20 Pobjeda ljubavi, serija
15:20 Kad lišće pada, serija R
16:20 Bijeg, serija R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 Bijeg, serija R - nastavak
17:45 IN magazin
18:25 Zauvijek susjedi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Kad lišće pada, serija
20:55 Bijeg, serija
21:45 Charliejevi anđeli, film
23:45 Večernje vijesti
00:05 Tudori, serija 10/10
01:05 Opasna igra, serija
02:00 Medij, serija 14/19
02:50 Poštena igra, film R
04:25 Ezo TV, tarot show
05:25 Bračne vode, serija
05:50 Bračne vode, serija
06:15 IN magazin R
06:40 Kraj programa

05:40 Astro show, emisija uživo
06:25 RTL Danas, (R)
07:00 Aurora, telenovela (R)
07:50 Vrata raja, (R)
08:40 Dragon Ball Z, film (R)
09:25 Ezel, dramska serija (R)
10:40 Ekkluziv Tabloid, (R)
11:05 Večera za 5, (R)
12:00 Aurora, telenovela
12:55 Nasljednici, telenovela
13:50 Cobra 11, akcijska serija
14:45 Vrata raja, telenovela
15:40 1001 noć, serija (dvije

epizode) (R)
17.05 Ne daj se, Nina!, drama
18.00 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5
20.00 Ezel, dramska serija
21.00 Uvod u anatomiju, serija (tri epizode)
23.35 CSI: NY, serija
00.25 RTL Vijesti
00.40 Na licu mjesta, akcijska dramska serija (R)
01.25 Astro show, emisija uživo
02.25 Na licu mjesta, akcijska dramska serija (R)
03.10 RTL Danas, (R)

SRIJEDA 6.7.2011.

06:05 - Najava programa
06:10 - Među nama (R)
07:00 - Dobro jutro, Hrvatska
07:05 - Vijesti
09:05 - Hotel dvorac Orth 5
10:10 - Veliki prirodni događaji: Veliko lososovo putovanje, dokumentarna serija
11:10 - Oprah show
12:00 - Dnevnik
12:32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13:20 - Od Lark Risea do Candelforda 1, serija (R)
14:05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:20 - Pustolovina u Hrvatskoj: Zmajevi nad Zagorjem (1), dokumentarna serija
14:50 - Hebrang, dokumentarna serija (R)
15:40 - Kulturna baština (R)
16:00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
16:50 - Vijesti
17:35 - Sve će biti dobro, serija
18:40 - Ljetna slagalica
19:15 - LOTO 7/39
19:30 - Dnevnik
20:10 - Od Lark Risea do Candelforda 1, serija
20:55 - Miris kiše na Balkanu, TV serija
21:45 - Tko je potopio bojni brod Bismarck, dokumentarni film
22:40 - Dnevnik 3
23:20 - Ciklus europskog filma: Palermo shooting, njemačko-francusko-talijanski film
01.05 - Ciklus kriminalističkog filma: Umri muški, američki film
03:15 - Bostonsko pravo 4, (R)
04:00 - Holivudska škvadra 2, humoristična serija
04:25 - Hotel dvorac Orth 5, (R)
05:10 - Ljetna slagalica

06:55 - Najava programa
07:00 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07:45 - Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija (R)
08.10 - Žutokljunac
08.40 - Connor na tajnom zadatku 1, serija za djecu
09.05 - Platno, boje, kist
09.15 - Izazovi, EBU dokumentarac za djecu
09.30 - Obična klinka, serija
10.00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela (R)
10.45 - Tvoja sam sudbina
11.30 - Veronica Mars, (R)
12.15 - Shaolin Wuzang
12.40 - Žutokljunac
13.10 - Johnny Bravo
13.30 - Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za mlade
13.55 - Dunya i Desie, nizozemski film
15.35 - Ružna Betty 3, serija
16.20 - Danny na moru 1, dokumentarna serija (R)
16.45 - Dobro je znati, znanstveno-obrazovna emisija (R)
17.15 - Bostonsko pravo 4
18.00 - Šaptač psima 3 (R)
18.50 - Kazalište u kući, serija
19.30 - Garaža: Lollobrigida (R)
20.05 - Braća i sestre 4, serija
20.55 - Ciklus kriminalističkog filma: Umri muški, američki film
23.10 - Dr. House 5, serija
00.05 - Holivudska škvadra 2, humoristična serija
00.30 - Retrovizor: Šaptačica duhovima 4, serija
01.15 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 5, serija
01.40 - Retrovizor: Pravi igrači, serija (R)
02.25 - Noćni glazbeni program

06:45 Naši najbolji dani
07:35 Neustrašivi Scooby doo
08:00 Bumba, crtana serija
08:50 Pobjeda ljubavi, serija R
10:40 Čuvar pravde, serija
11:40 Zauvijek susjedi, R
12:30 IN magazin R
13:20 Pobjeda ljubavi, serija
15:20 Kad lišće pada, serija R
16:20 Bijeg, serija R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 Bijeg, serija R - nastavak
17:45 IN magazin
18:25 Zauvijek susjedi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Kad lišće pada, serija
20:55 Bijeg, serija 13/70
21:45 Staklena kuća, film

23:55 Večernje vijesti
00:15 Tudori, serija
01:15 Opasna igra, serija
02:10 Otok smrti, serija
03:00 Charliejevi anđeli, film R
04:40 Ezo TV, tarot show
05:40 Bračne vode, serija
06:30 Kraj programa

05:40 Astro show
06:25 RTL Danas, (R)
07:00 Aurora, telenovela (R)
07:50 Vrata raja, (R)
08:40 Dragon Ball Z, (R)
09:25 Ezel, dramska serija (R)
10:40 Ekkluziv Tabloid, (R)
11:05 Večera za 5, (R)
12:00 Aurora, telenovela
12:55 Nasljednici, telenovela
13:50 Cobra 11, akcijska serija
14:45 Vrata raja, telenovela
15:40 1001 noć, (R)
17:05 Ne daj se, Nina!, drama
18:00 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:05 Večera za 5
20:00 Ezel, dramska serija
21:00 Mentalist, dramska serija (dvije epizode)
22:45 Kost, (dvije epizode)
00:30 RTL Vijesti
00:45 CSI: NY, ka serija
01:30 Astro show
02:30 Mentalist, serija
03:15 RTL Danas, (R)

**ČETVRTAK
7.7.2011.**

06:00 - Najava programa
06:05 - Riječ i život: Kako suosjećamo u bolesti?, religijski program (R)
07:00 - Dobro jutro, Hrvatska
07:05 - Vijesti
09:05 - Hotel dvorac Orth 5
09:50 - Vijesti iz kulture (R)
10:00 - Vijesti
10:10 - Veliki prirodni događaji: Velika seoba, dokumentarna serija
11:10 - Oprah show
12:00 - Dnevnik
12:32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13:20 - Od Lark Risea do Candelforda 1, serija (R)
14:05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:20 - Pustolovina u Hrvatskoj: Zmajevi nad Zagorjem (2), dokumentarna serija
14:50 - Hebrang, dokumentarna serija (R)
15:40 - Kulturna baština (R)
16:00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
16:50 - Vijesti
17:35 - Sve će biti dobro, serija
18:40 - Ljetna slagalica
19:30 - Dnevnik
20:10 - Od Lark Risea do Candelforda 1, serija
21:00 - Boje turizma
21:50 - Razred 2011.
22:25 - Dnevnik 3
23:05 - Što sa sobom preko dana, dokumentarni film
00:20 - Ciklus drama: Divine Secrets of the Ya-Ya Sisterhood, američki film (R)

02:15 - Bostonsko pravo 4, serija (R)
03:00 - Šaptačica duhovima 4, serija (R)
03:40 - Holivudska škvadra 2, humoristična serija
04:05 - Pustolovina u Hrvatskoj - Zmajevi nad Zagorjem
04:35 - Hotel dvorac Orth 5, (R)
05:20 - Ljetna slagalica (R)

06:55 - Najava programa
07:00 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07:45 - Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija (R)
08:10 - Žutokljunac
08:40 - Connor na tajnom zadatku 1, serija
09:05 - Iznad crte
09:20 - Kokice (R)
09:35 - Obična klinka, serija
10:00 - Alisa, slušaj svoje srce - telenovela (R)
10:45 - Tvoja sam sudbina
11:30 - Veronica Mars, (R)
12:15 - Shaolin Wuzang
12:40 - Žutokljunac
13:10 - Johnny Bravo
13:30 - Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za mlade
13:55 - Čovjek koji je uhvatio Eichmanna, američki film (R)
15:35 - Ružna Betty 3, serija
16:20 - Danny na moru 1, dokumentarna serija (R)
16:45 - City Folk 2011: Španjolska
17:15 - Bostonsko pravo 4

18:00 - Šaptač psima 3 (R)
18:50 - Kazalište u kući, serija
19:30 - Garaža: The Bastards (R)
20:05 - Braća i sestre 4, serija
20:55 - Ciklus drama: Divine Secrets of the Ya-Ya Sisterhood, američki film
22:55 - Dr. House 5, serija
23:50 - Holivudska škvadra 2, humoristična serija
00:15 - Retrovizor: Šaptačica duhovima 4, serija
01:00 - Retrovizor: Sledge Hammer 1, serija
01:25 - Retrovizor: Kraljevi, serija (R)
02:45 - Noćni glazbeni program

06:45 Naši najbolji dani
07:35 Neustrašivi Scooby doo
08:00 Bumba, crtana serija
08:50 Pobjeda ljubavi, R
10:40 Čuvar pravde, serija
11:40 Zauvijek susjedi, R
12:30 IN magazin R
13:20 Pobjeda ljubavi, serija
15:20 Kad lišće pada, serija R
16:20 Bijeg, serija R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 Bijeg, serija R - nastavak
17:45 IN magazin
18:25 Zauvijek susjedi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Kad lišće pada, serija
20:55 Bijeg, serija 14/70
21:45 Provjereno
22:50 Večernje vijesti
23:10 Jesse Stone: Noćni prijelaz, igrani film

00:40 Tudori, serija 2/10
01:40 Opasna igra, serija
02:35 Otok smrti, serija 8/13
03:25 Ezo TV, tarot show
04:25 Staklena kuća, film R
06:10 IN magazin R
06:40 Kraj programa

05:40 Astro show
06:25 RTL Danas, (R)
07:00 Aurora, telenovela (R)
07:50 Vrata raja, (R)
08:40 Dragon Ball Z, (R)
09:25 Ezel, dramska serija (R)
10:40 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
11:05 Večera za 5, lifestyle emisije (R)
12:00 Aurora, telenovela
12:55 Nasljednici, telenovela
13:50 Cobra 11, akcijska serija
14:45 Vrata raja, telenovela
15:40 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
17:05 Ne daj se, Nina!, humorna drama
18:00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18:30 RTL Danas
19:05 Večera za 5, lifestyle emisije
20:00 Ezel, dramska serija (dvije epizode)
21:45 Put osвете, kriminalistička serija
22:40 CSI: Loši dečki, serija (dvije epizode)
00:25 RTL Vijesti
00:40 Kost, serija
01:25 Astro show, emisija uživo
02:25 Kost, serija
03:10 RTL Danas, (R)

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radiotelevizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice, emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 15,25 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija • Dogodio se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

Poetski predah • Popularne melodije - zabavna glazba (ponedjeljkom) • Na valovima hrvatske glazbene tradicije - narodna glazba (utorkom) • Veliki majstori glazbe - ozbiljna glazba (srijedom) • Rock vremeplov (četvrtkom) • Minute za jazz (petkom)

19,30 - 20,00

»Europski magazin« - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • »Kulturna povijest« (utorkom) • »Znanjem do zdravlja« (srijedom) • »Razmišljanje dopušteno« (četvrtkom) • »Tjedni vodič« (petkom)

20,00 - 20,30

»U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • »Aktualije« (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA: Subota

18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
18,15 »Vojvodanski tjedan«
18,30 Kronologija - Dogodio se na današnji dan
19,00 »Vjerska emisija«, duhovna glazba
20,00 Divni novi svijet
20,55 Odjava programa

Nedjelja

18,00 Najava programa, Vijesti dana
18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
18,30 Kronologija - Dogodio se na današnji dan
19,30 »Putnici kroz vrijeme« emisija za djecu Hrvatskoga radija
20,00 »Hrvatima izvan domovine« - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

MALI NOGOMET

Prve utakmice Zrinjskog

SUBOTICA – Nedavno ponovno osnovani nogometni klub »Zrinjski«, koji djeluje u okviru Hrvatskog amaterskog športskog kluba »HAŠK«, organizirao je u nedjelju, 26. lipnja, malonogometne susrete koji su okupili četiri momčadi mlađih i starijih amaterskih zaljubljenika u nogometnu loptu. Tim NK »Zrinjski« u sastavu: Tomislav Pandžić, Vladimir Horvacki, Mario Horvacki, Mario Dulić, Mario Vojnić Zelić, Dejan Skenderović, Dalibor Gabrić, Darko Dević, Filip Ivanković i Marko Majlat igrao je protiv tima »Internacional«. Zoran Ostrogonac, Tomislav Brejar, Zvonimir Ivić - NK Zadar, Danijel Romić – Cibalia,

Kristijan Čorba – Cibalia, Balša Španjević, Tomislav Kujundžić i Zvonko Kopilović, sastavljenog specijalno za ovu prigodu. Pobjedu je odnio tim »Internacional« svladavši NK »Zrinjski« s 8-6. U drugoj utakmici, u kojoj su nastupile veteranske momčadi, tim NK »Zrinjski« igrao je protiv momčadi DSHV-a: Ivan Budimčević, Stipo Kolak, Dujo Runje, Branislav Borović, Milan Dujmović, Neven Orčić, Blaško Stantić i Matej Budimčević.

Rezultat ovog susreta bio je neodlučen 2-2. Strijelci za tim veterana DSHV-a bili su Stipo Kolak i Milan Dujmović, a za tim Zrinjskog Pero Tikvicki (dva zgoditka). Bilo je to još jedno druženje, još jedna igra nogometnom loptom, ali i prvi službeni nastup ponovno osnovanog NK »Zrinjski«, koji djeluje pri Hrvatskom amaterskom športskom klubu HAŠK iz Subotice.

A.S.

Nogometaši Zrinjskog

HRVANJE

Memorijal Refik Memišević - Brale

SUBOTICA – Šesti međunarodni memorijalni turnir Refik Memišević - Brale u hrvanju grčko-rimskim stilom za kadete, održat će se u subotičkoj Dvorani sportova u subotu 2. srpnja 2011. godine. Očekuje se sudjelovanje preko 15 reprezentacija, a nastup su potvrdile: Hrvatska, Rusija, Mađarska, Italija, Bugarska, Slovenija, Švedska, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Njemačka, Slovačka, Češka, Ukrajina, Turska, Bjelorusija, Rumunjska, Španjolska i domaćin Srbija. Svečano otvorenje turnira je u subotu od 16:30 do 17 sati, a prve borbe počinju istoga dana od 9 do 13 sati. Finalne borbe su na programu od 17 do 19 sati.

BICIKLIZAM

Kasa i Nimčević šampioni države

KRAGUJEVAC – Proteklog vikenda u Kragujevcu je održan šampionat Srbije u dramskoj vožnji. U kategoriji do 23. godine ponovno je najuspješniji bio Gabor Kasa,

koji je na stazi od 136 km slavio pobjedu ispred Jovana Zekavice i Filipa Pavlovića. Dvostruki šampionski naslov u konkurenciji mlađih kadeta ostvario je Dario Nimčević, član Biciklističkog kluba Spartak, koji je trijumfirao u vožnji na kronometar i u dramskoj utrci. Uvjerljivo je slavio na stazi dužine 30 km sa sedam sekundi prednosti u odnosu na Igora Čipkara (Šid) i Milana Rulića (Valjevo).

OČNA KUĆA
optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

DIJANA ŠEFČIĆ, REPREZENTATIVKA SRBIJE U BACANJU KUGLE

Zdravlje je moja najveća pobjeda

Nakon neugodne bolesti ponovno se aktivno vratila natjecanjima

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Na nedavnom završenom momčadskom prvenstvu Europe (II liga) održanom u Novom Sadu (18.-19. lipnja), članica reprezentacije Srbije, Subotičanka *Dijana Šefčić* osvojila je četvrto mjesto u natjecanju bacačica kugle. Kako je doživjela još jedno veliko natjecanje, osvajanje »najnepopularnijeg mjesta« i kakvi su joj planovi za nastavak atletske sezone, upitali smo je u prigodnom razgovoru za naš tjednik.

»Moj najbolji hitac na momčadskom prvenstvu Europe bio je 14,41 m, što je u konačnici bilo nedovoljno za osvajanje mjesta na pobjedničkom podiju. U pitanju je bilo ipak dosta jako natjecanje na kojem je nastupilo nekoliko kvalitetnih bacačica, pa u konačnici ni to nepopularno četvrto mjesto, s obzirom na okolnosti u vezi mog zdravstvenog stanja, i nije neuspjeh«, kazala je u uvodu razgovora bacačica kugle Dijana Šefčić.

POVRATAK NAKON BOLESTI

Svoju najveću životnu pobjedu atletičarka Spartaka iz Subotice Dijana Šefčić odnijela je protekle zime nakon borbe sa bolesti štitnjače i nužnog operativnog zahvata.

»U pitanju je bio zloćudni oblik bolesti štitnjače, ali na koncu je, poslije operacije, sve ispalo dobro po moje zdravlje i vratila sam se treninzima i natjecanjima. Naravno, pauza je morala ostaviti traga na rezultatima, ali sve to nije važno. Najvažnije je da je sada sve u redu i da sam ponovno zdrava. Treniram posve normalno s mojim dugogodišnjim trenerom *Belom Evetovićem* i

nastojim povratiti brzinu koja je neophodna za postizanje kvalitetnijih rezultata«, otkrila je višestruka prvakinja države u bacanju kugle.

EUROPSKO PRVENSTVO

Kao domaćin momčadskog prvenstva starog kontinenta sekcija II jakosne kategorije, Srbija je na koncu zauzela treće mjesto u konačnom poretku. Na pitanje je li to smatra uspjehom ili neuspjehom, Dijana odgovara:

Osobni rekord

Na državnom prvenstvu u Novom Sadu 2007. Dijana Šefčić je bacila svoj osobni rekord s hicem od 16,60 m.

Olimpijska norma

Za nastup na Ol u Londonu 2012. godine u ženskom bacanju kugle potrebno je imati hitac preko 17,20 m (B norma), dok je A norma duža za još 1 m.

»Naš rezultat se može ocjenjivati i kao uspjeh, ali i neuspjeh, osobito u pogledu činjenice domaćinstva natjecanja, no također stoji i opća konstatacija da smo ovoga puta imali izuzetno pomlađenu ekipu i postignuti rezultati su trenutna realnost. Što se tiče mog rezultata od 14,41 m, on je za 40 cm kraći od hica koji je osvojio broncu, dok je prvoplasirana Litvanka bacila daljinu 16,30 m.«

TEKUĆA SEZONA

Natjecateljska atletska sezona je u punom tijeku, a mitinzi i prvenstva se smjenjuju iz tjedna u tjedan.

»Nastupala sam na zimskom državnom prvenstvu, potom na prvenstvu Vojvodine, na mitinzima u Mađarskoj, onda smo bili u Baru na pripremama za Europsko prvenstvo, a sada, ovoga vikenda, slijedi nastup na Balkanijadi, kojoj će domaćin biti bugarski Sliven. Putujem u četvrtak, a nastupit ću u nedjelju. Očekujem mjesto na podiju, bila bih zadovoljna drugim, ali neću žaliti ako budem i treća. Izuzev Bugarke, koja je apsolutni favorit za osvajanje naslov pobjednice Balkanijade, sve ostale smo podjednake i

bit će vrlo izjednačena borba. Vjerujem da bi hitac oko 15 metara bio dovoljan za ispunjenje plana i osvajanja medalje.«

ŽELJE

»Sve moje želje u ovom trenutku usmjerene su prvenstveno u smjeru mog zdravlja i to je jedino važno, a što se tiče sportskih dometa oni se baziraju na želji za ostvarenjem norme za pojedinačno Prvenstvo Europe koja iznosi 16,50 metara i pokušat ću je ostvariti do konca ove natjecateljske godine.«

POGLED S TRIBINA

Adio meštre

Prošloga petka (24. lipnja) stalo je srce Tomislava Ivića, najvećeg nogometnog trenera u povijesti Hrvatske, a vjerojatno i najvećeg na svejugoslavenkim prostorima. Jer »meštar baluna« je za 8 osvojenih naslova u 6 različitih država 2007. godine u izboru eminentnog talijanskog sportskog dnevnika »Gazzeta dello Sport« proglašen za najuspješnijeg nogometnog stručnjaka u povijesti.

Besmrtni put velike trenerske slave šjor Tomislav je započeo u mlađim selekcijama RNK Splita, kluba u kojem je započeo i svoju nogometnu karijeru, tijekom koje je i jednu sezonu nastupao za Hajduk, nogometni klub koji će ga »katalpultirati« u nedodirljive visine »najtežeg sportskog posla na svitu«. Legenda započinje 1972. godine kada je vodeći »Bile« osvojio naslov pobjednika Kupa maršala Tita i upisao prvi veliki naslov u svoj trenerski CV, uslijedila je dvostruka obrana naslova u najmasovnijem nogometnom natjecanju bivše zajedničke države (kup 1973., 1974.), potom je uslijedio prvi naslov nacionalnog prvaka i obrana naslova (Hajduk, 1974., 1975.). Nakon još jednog naslova prvaka Jugoslavije (Hajduk 1976.), Ivić se seli u Nizozemsku i odmah osvaja naslov prvaka (Ajax, 1977.), četiri godine kasnije (1981.) isto mu uspijeva s Anderlechtom u Belgiji i tada je već nogometni svijet dobro upoznao kvalitetu hrvatskog stručnjaka. No, naslovi s Portom (1988.), uz osvajanje Interkontinentalnog i UEFA kupa s ovom portugalskom momčadi, naslov prvaka Francuske s Olympic de Marseillesom (1992.), te još jedan kup naslov u Španjolskoj s Atletico Madridom (1991.), uz vođenje reprezentacija Jugoslavije, Hrvatske, Ujedinjenih Arapskih Emirata i Irana, upisali su njegovo ime u nogometnu knjigu vječnosti. Vječnosti u koju je otišao u svojoj 78. godini, napuštajući ovaj svijet i Hajduka upravo u godini kada njegov voljeni klub proslavlja stoljeće postojanja. Adio meštre.

D. P.

ATLETIKA

Sandra Perković dopingirana

Aktualna europska i hrvatska prva-kinja u bacanju kladiva Sandra Perković bila je pozitivna na doping testu urađenom nakon mitinga Dijamantske lige u Šangaju i Rimu. U pitanju je supstancija koje nije bilo na eti-

keti preparata za razvoj mišićne mase, a Hrvatski atletski savez se očitovao i poslao svoj prijedlog kazne IAAF-u (šest mjeseci). Ukoliko je svjetska federacija potvrdi, Perkovićeva bi ipak mogla nastupiti na Olimpijadi u Londonu 2012. godine.

TENIS

Tomić u četvrtfinalu Wimbledona

Iako su svi hrvatski predstavnici na Wimbledonu ispali još u prvom tjednu najpoznatijeg svjetskog teniskog turnira, mlađani Australac hrvatskih korijena Bernard Tomić (1993.) napravio je veliko iznenađenje plasmanom među osam najboljih. Za plasman u polufinale igrao je protiv Novaka Đokovića.

KOŠARKA

Cibona ipak u Euroligi?

Nakon odustajanja slovenskog predstavnika Krke, Ciboni se otvorila mogućnost ulaska u Euroligu. Da bi nastavio dvadesetogodišnji neprekinuti niz nastupanja u najjemenitijem košarkaškom klupskom natjecanju starog kontinenta, višestruki hrvatski prvak bi trebao pobijediti u kvalifikacijskoj skupini turnira za plasman među 24 najbolje europske momčadi.

VATERPOLO

Hrvatska treća

Pobjedom u malom finalu protiv selekcije SAD (11-5), vaterpolo reprezentacija Hrvatske osvojila je treće mjesto na finalnom turniru Svjetske lige u Firenci (Italija). Nesretan polufinalni poraz protiv domaćina (13-11) zaustavio je momčad izbornika Rudića na putu do finala i mogućnosti izravnog plasmana na OI u Londonu, što je na koncu uspjelo reprezentaciji Srbije.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.rs

e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodajem kuću u zajedničkom dvorištu, ograđenu, na Somborskom putu u Subotici, s dvije sobe, kuhinjom i kupaonicom, 50 m². Ima garažu, trofaznu struju, vodu i kanalizaciju. Može zamjena za auto uz doplatu. Cijena: 29.500 eura. Tel.: 065/ 50-36-888.

Izdaje se polunamješten uredski prostor u užem središtu grada (35 m²). Vrijedi pogledati. Cijena 170 eura. Tel.: 064/9738601 i 024/524-938.

Izdajem dvosobnu namještenu kuću kod drvene ambulante u Subotici pogodnu za radnike ili učenike. Tel.: 024/ 562-512 ili 064/ 14-185-229.

Izdajem dvosoban komforan stan kod Zorke. Tel.: 064/ 255-68-22.

Prodajem kuću u Ulici Veljka Vujoševića u Malom Bajmoku u Subotici, 400 m od „auto-pijace“, cijena 7500 eura. Tel.: 024 796-124 ili 064/ 11-25-072

Prodajem poslovni prostor u Subotici za sve namjene, 90 m². Tel.: 069/754-202.

Prodajem ili izdajem poslovni prostor za sve namjene od 90 m². Tel.: 091/754-202

Kupujem, prodajem i mijenjam značke i albume za značke. Također kupujem knjige o nogometnim klubovima. Tel.: 024/ 542-310.

BTB-F1 tim popravljajući i servisira bicikle. Originalni dijelovi, povoljne cijene. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

BTB-F1 tim prodaje brikete, domaći i uvozni iz Hrvatske, visoke kaloričnosti, po povoljnoj cijeni. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

Prodajem sijačicu »OLT« Gama 18 redi, rolere (manji 500 din i veći 1000 dinara), kredlike svih uzrasta, špediter, namještaj za čistu sobu, čaršafe za krevete, ponjave, bunjevačka ruha (sukna, sefir, kaputi sa striganom, različite marame (i rojtoš), pregače i slične starine, povoljno. Tel.: 024/ 528-682.

Prodajem zob, traktorske gume (800 x 20 – 2 prednje za Belorusa), vanjske i unutarnje (sve za 1200 dinara), masivnu dvokrilnu drvenu kapiju, ručnu mrvljačicu za kukuruz u stare plugove (4000 po komadu). Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem zemljište 1-3 ha, pogodno za sladišta ili slične namjene blizu Subotice (Bajmočki put – kod obilazne ceste. Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem četverosobnu kuću, visoko prizemlje, s etažnim grijanjem, 5 motika bagrema, bušeni bunar, gradska voda. Tel.: 063/48-96-95

Prodajem kuću od čvrstog materijala s dvorištem, ukupno 629 m², Beogradski put 30. Stambena površina 114 m², podrum 100 m². Tel.: 063 8765 071; 024 520 289.

Iznajmljujem apartman u blizini Marine. Tel.: +385/21/537-979 ili marko.giljusic@st.t-com.hr.

Prodajem jednosoban stan na Prozivki 37 m², VI. kat, CG, KTV. Obnovljena kupaonica – tuš i svugdje laminat. Cijena 26.000 eura. Tel.: 024/ 553-571.

Prodajem kuću u Maloj Bosni – Kaponja, uz Bajmočku cestu, s etažnim grijanjem, trofaznom strujom, nusprostorijama i placem. Vrijedi pogledati. Tel.: 024/ 521- 407; 064/ 34-68-431.

Prodajem katnu kuću u Subotici od 150 m² sa svim priključcima, u mirnom kraju. Okućnica 576 m² u novogradnji, papiri su uredni. Useljiva odmah. Može i zamjena za kuću u okolici Zagreba. Tel.: 024/566-898.

Prodajem ležaj za masažu. Tel.: 024/ 566-641.

Prodajem u Subotici kuću 74 m², na odličnoj lokaciji u asfaltiranoj ulici blizu Tesline pijace, dva supermarketa, dvije autobuske linije, vrtića, škole. Dvorište je 400 m², legalizirana, može kreditom banke. Tel.: 063/8016556

Prodajem garažu u centralnoj garaži na Radijalcu, na katu. Tel.: 064/288-72-13.

Iznajmljujem apartmane u blizini mora – Crikvenica. Tel.: +385/ 51/241-053

Izdaje se jednosoban stan na Radijalcu za jednu ili dvije osobe. Tel.: 064/ 2887 213

Prodajem klavirnu autoprikolicu. Tel.: 024/ 566-898

Dvorila bih starije osobe, ili vodila kućanstvo. Svaki dogovor je moguć. Tel.: 060/ 0555-907.

Tražim pouzdanu obitelj koja bi rado prihvatila skrbiti za stariju ženu kao člana obitelji. Osijek, Našice, Bjelovar, Krapina, Toplice i Koprivnica. Hitno! Tel.: +381/ 62-12-93-892.

Prodajem skuter Aprilia 2001. u odličnom stanju. Tel.: 063 517743.

Izdajem u Kraljeviću dobro opremljen apartman s velikom terasom, 150 m od plaže. Tel.: 063 7400209

Izdajem sobe s kupatilom i upotrebom kuhinje u Makarskoj. Parking osiguran. Tel.: 021 6433 – 395; 060 6331 910; 00 385 21 617 909

Prodajem nedovršenu kuću na placu od 400 m² u Tavankutskoj ulici, preko puta Blaškova križa, u blizini centra grada. Tel.: 062 513 798

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priložen kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važit će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Preplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara

☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 40 EURA

☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____
Ulica i broj: _____
Mjesto i zemlja: _____
Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Preplata na internetsko izdanje tjednika

* **Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje**

* **Inozemstvo: 10 eura godišnje**

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

VOJVOĐANSKA LJETOVALIŠTA

Štrand kod Bogojeva

Piše: Ivan Andrašić

Bogojevo, jedno od devet naselja općine Odžaci, smješteno je na samoj obali Dunava u neposrednoj blizini željezničkog i cestovnog graničnog prijelaza s Hrvatskom. Po popisu iz 2002. godine broji 2120 stanovnika heterogenog nacionalnog sastava, a najbrojniji su, s više od 54 postotka, pripadnici mađarske nacionalne zajednice. Većina žitelja ovoga naselja živi od poljoprivrede i turizma. Svojim mirnim tokom, mrtvajama, starim rukavcima i brojnim kanalima Dunav na ovom dijelu tvori pravi mali raj na zemlji. Bogojevački rit u neposrednoj blizini naselja plijeni nepatvorenim, divljom ljepotom. Bara Holcer, jezero Papić, Toporniča i Žuti kanal neke su od lokacija koje posjetitelje, ljubitelje prirode općenito, doslovno ostavljaju bez daha. Svakako, najpoznatiji među ovim lokalitetima je prirodno jezero, točnije rečeno međusobno spojena skupina jezera Štrand, kanalom povezana s matičnim

tokom. Ovaj pravi biser prirode smjestio se između mosta koji Bogojevo spaja s Erdutom u susjednoj Hrvatskoj i željezničkog kolodvora u selu. Zahvaljujući odličnoj prometnoj povezanosti prema svim pravcima Štrand je omiljena destinacija mnogih izletnika i kupaca iz bliže i dalje okolice.

Nastanak jezera vezuje se za katastrofalne poplave Dunava iz 1926. godine. Najveće iz skupine jezera za mnoge predstavlja omiljenu izletničku i kupališnu destinaciju. Velika

pješčana plaža, improvizirani tereni za male sportove i izgrađeni objekti od prirodnih materijala, uz nekoliko vikendaških auto-prikolica, pružaju sve pogodnosti za kupanje, sport, rekreaciju i odmor. Iako još nije počela puna sezona kupanja, posjetitelja ima. Štrand je omiljeno kupalište ne samo žitelja Bogojeva, nego i mladih iz svih mjesta općine Odžaci, te iz obližnjih mjesta Sonte i Svilojeva, a veliki broj posjetitelja dolazi iz pograničnih mjesta susjedne Hrvatske.

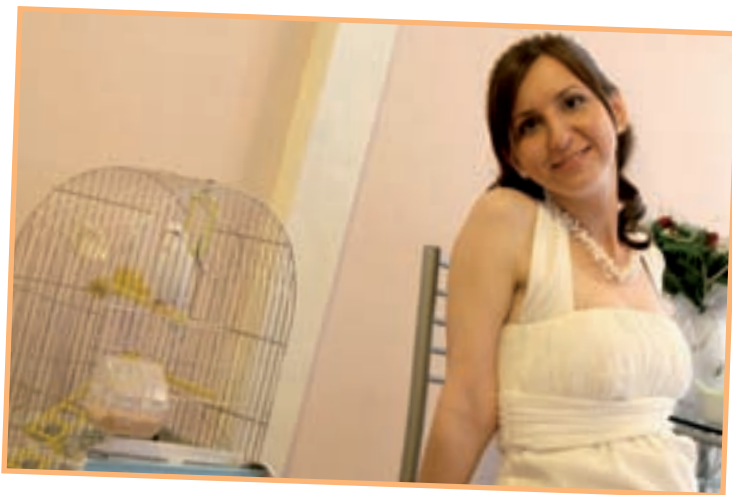
Na terasi malog ugostiteljskog objekta na samoj obali jezera kavu i osvježavajuće piće rado popiju i putnici namjernici, koji samo malo skrenu s ceste koja Odžake povezuje s graničnim prijelazom. Pogled na vodu jezera i na zelenilo okoliša smiruje čovjeka, nakon pola sata boravka na terasi, popijene kave i čašice razgovora s vlasnikom i ostalim gostima, čovjek se odista osjeti relaksiran. Nerijetko, pokraj kupaca, moguće je vidjeti i pecaroše, koji uz samu obalu pokušavaju na glistu uloviti koju ribicu za večeru. S druge strane jezera, pod prugom, na nekoliko mjesta su oni ozbiljni pecaroši, koji često znaju uloviti i trofejne primjerke štuke, šarana, ili deverike.

Na ovu stranu često navraćaju i nostalgici. »Štrand je omiljeno kupalište moje mladosti, pa čak i djetinjih dana. Na kupanje smo svakoga vikenda iz Sonte dolazili biciklima, tada dobro održavanom stazom uz prugu. Najčešće smo sa sobom nosili kotlić ili roštilj, jer smo na Štrand dolazili na cjelodnevni boravak. Vrlo često tu bi se zadesilo i kakvo društvo slično nama, pa još kad bi se kojim slučajem našla i gitara, znali smo ostati do duboko u noć. Družili smo se puno spontanije i neposrednije nego današnja mladež. Ovdje su se palile prve cigarete, ispijale se prva pića, radale se i umirale prve i posljednje ljubavi. I danas više puta dolazim ovamo na kupanje, ali mi Štrand izgleda nekako drugačije nego tada. Ne znam kako, izgledom je skoro isti, drugačiji je jedino u sjećanjima i osjećajima. Tu smo nekada dolazili 'hvatati boju' prije odlazaka na more, a danas, za većinu nas iz običnoga, drastično osiromašenoga puka, Štrand je ostao jedino more«, kaže 58-ogodišnji Sonćanin Andrija Andrašić.

MOJ KUĆNI LJUBIMAC: **Papigica Đura**

»Mog ljubimca, malu bijelu papigicu Đuru sam dobila prošle godine za Svetog Nikolu od mog supruga i od tada smo nas dvoje nerazdvojni. Tijekom protekle zime njegovu krletku sam držala u stanu, ali s dolaskom ljepšeg i toplijeg vremena preselila sam ga na terasu, gdje mu je na svježem zraku jamačno mnogo bolje«, upoznala nas je Brankica Remeš iz Subotice sa svojim malim pernatim drugarom.

»Đura je dobra ptičica koja voli puno ,pričati' i komunicirati sa svojom okolinom, pa ga je ponekada zbilja teško nadglasati. Obvezno voli pričati kada i ja pričam, pa se moramo nadvikivati. Nije još naučio nikakve riječi, nego samo brblja neki svoj jezik i to vrlo oštrim, glasnim tonovima. Što se tiče njegove prehrane ona je poglavito bazirana na sjemenkama, tj. specijaliziranoj hrani za papigice, ali mu često kao slasticu dajem komadić jabuke. A kada se dobro najede, voli odrijetati i to usred dana u svojoj omiljenoj pozi kada zabije glavicu i kljun u stražnji dio svog tijela. Cijelu noć prespava bez problema, a budi se kada i ja, tj. kada čuje prve jutarnje zvukove ustajanja. Uvijek se iznimno razveseli kada pridem njegovoj krletci i drago mu je kada sam u njegovoj blizini. Ne običavamo ga baš pretjerano puštati izvan krletke, ali smo ga tijekom zime nekoliko puta pustili u dnevnu sobu i onda se dogodila jedna zanimljiva situacija. Đura je svoj let, jer je kao i sve mlade ptice u zatvorenom slab letač, završio u pepeljari, usput se solidno zadihavši uslijed letačke aktivnosti. Sva sreća da je pepeljara bila prazna, jer da je u njoj bila cigareta, Đura je mogao ,oprlijiti' svoj mali repić. Jako volim mog malog pernatog ljubimca i dosta vremena provodim družeci se s njim«, kazala je na kraju priče o Đuri njegova ponosna vlasnica Brankica Remeš.

Dražen Prčić

1. srpnja 2011.

Godišnji odmor

Stiže nam srpanj, prvi pravi ljetni mjesec. Tko već nije rezervirao, ili možda već bio negdje na godišnjem odmoru, trebao bi početi razmišljati o potencijalnoj destinaciji. Mnogi, uslijed aktualnog financijskog momenta, niti ove godine neće napuštati sredinu u kojoj žive. Iako bi se rado odmorili od svega...

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

Nije za kupanje!

Antun Lučić

Koje godine i gdje se rodio mineralog Antun Lučić?
Kada je otišao u SAD?
Koku školu je, poput Nikole Tesle, završio u Grazu?
Kako glasi njegovo amerikanizirano ime?
Što je bilo njegovo najveće dostignuće na polju mineralogije?
Koja je njegova teorija vezana uz bušenje nafte?
Kada je i gdje umro Antun Lučić?

Rodio se 9. rujna 1855. godine u Splitu.
1879. godine
Politehničku visoku školu
Anthony Francis Lucas
Prva naftna bušotina u Texasu, 1901. godine
Teorija nakupljanja nafte u zamkama na rubovima solnih doma
2. rujna 1921. godine u Washingtonu

Došao jedan ambiciozni otac u atelje glasovitog slikara:

- Ovo je moj sin. Želio bih da ga naučite slikati!
- Znae, to baš nije tako lako. Za to se treba roditi.
- Roditi? Zar ne vidite da je mali već rođen?

Tijekom sata biologije, Ivica sve vrijeme priča i ne sluša nastavu.

Profesor ga primijeti i reče:

- Ivica, moraš me gledati i slušati što pričam, inače nećeš znati kako izgleda majmun.

Pita učiteljica malog Pericu:

- Imaš tri kekse i sve ih pojedeš. Što ti ostaje?
- Pa mrvice – odgovori mali mudrijaš.

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

SGINTERNET

brz

moćan

stabilan

jeftin

prvi u gradu

KAKO ODOLJETI?

24000 SUBOTICA, KARADORĐEV PUT 2 TEL: 024 555-465

JÖVÖ

VODA POWER

ENERGIA

WATER

BUDUĆNOST

VÍZ FUTURE

ENERGIA

JKP Vodovod i Kanalizacija
Subotica

KTC SUBOTICA :: SOMBOR ::
APATIN::SENTA :: BEČEJ

- ODGODA PLAĆANJA
ČEKOVIMA GRABANA DO 90 DANA

LETO JE DOŠLO, A SA NJIM I NOVA SUPER PONUDA U KTC MARKETIMA

Kobasica
čajna
1kg

Persin 1kg

Breskva 1kg

Bomboni karamela naranča,
menta 100g

Plazma mlievena 300g

545.-90din

54.-90din

59.-90din

36.-50din

158.-90din

Zlatni pek 200g

Omekšivač rublja Silan
Mediteran 3l

-15%

Deterdžent za rublje Persil Gold
Fresh Mediteran by Silan 8kg

-25%
8^{kg} XL

Fotoparat Olympus X-940
crni ili sivi + TORBICA

14 Megapiksela, 4x kretnostni optički, 6x digitalni zoom
Ultra brzo i 3200 AC prikaz, LCD displej 2.7"
Videozapis sa zvukom, digitalna stabilizacija slike,
Bližnjak 30cm, 3000000 piksela, 1000 000 - 10000

OPERITE AUTOMOBIL PO
SUPER CIJENI

280
din

*PREDPRANJE
*PRANJE ŠAMPONOM
*PRANJE VOSKOM
*PRANJE FELNI
*USISAVANJE

samo u KTC autopraonicama

56.-90din

299.-90din

1.179.-90din

8.799.-00din

ŠTEDJETI ZNAČI KUPOVATI U KTC-U

SVE NA JEDNOM MESTU

VOJVODANSKA Svaštara
ZLATNI RUDNIK INFORMACIJA

ALARMNI KAMERE POZAJMA
149€

ZALAGAONICA ZALOGHAZ
POSREDOVANJE U PROMETU NEPOKRETNOSTI

Badawi
20 godina sa nama

EUROCOOP
NOVI I ODOBROVLJENI VILJUKARI
SERVIS, IZNAJMLJIVANJE
MONTIRANJE PUMPE GUME

DIJAMANT
OTKUP PRAVE DRAGOCINJE
LONKA, PLATINA, ZLATNA
OTKUP SVIH VRSTA
KATOLIZACIJA
PO MARKALNOJ CENI
TEL: 064 99 88 781

METALOPROMET
POSREDOVANJE U PROMETU NEPOKRETNOSTI
POSREDOVANJE U PROMETU VOZILA
POSREDOVANJE U PROMETU POSREDOVANJE U PROMETU POSREDOVANJE U PROMETU

ALARM USK
BESPLATNA
KAMERE
POZAJMA
POZAJMA
POZAJMA

www.svastara.rs

VOJVODANSKA Svaštara